

Samrådsredogörelse

Framtid Södertälje – Översiktsplan 2050

Samråd 17 juni – 31 oktober 2024

Innehåll

Inledning	4
Samrådsupplägg	4
Generellt om kommunens omhändertagande av synpunkterna	6
Översiktlig redogörelse av inkomna synpunkter	7
Synpunkternas innehåll	8
Yttranden från Länsstyrelsen och andra statliga myndigheter	9
Länsstyrelsen	9
Trafikverket	30
Försvarsmakten	33
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)	33
Tillväxtverket	33
Energimyndigheten	34
Jordbruksverket	34
Skogsstyrelsen	35
Sjöfartsverket	35
Övriga statliga verk	36
Yttranden från regionala aktörer	38
Region Stockholm	38
Region Sörmland	40
Södertörns brandförsvarsförbund (SBFF)	42
Grannkommuner	43
Yttranden från företag och näringslivsorganisationer	48
Storföretag/Industri	48
Näringsliv/Företag/Organisationer	51
Markägare och fastighetsutvecklare	52
Yttranden från ideella föreningar	58
Yttranden från privatpersoner	81
Yttranden från kommunala nämnder och bolag	91
Arbets- och näringslivsnämnden	92
Kultur- och Fritidsnämnden	92
Miljönämnden	93
Omsorgsnämnden	94
Tekniska nämnden	95
Utbildningsnämnden	96
Äldreomsorgsnämnden	97

Kommundelsnämnder	97
Kommunala pensionärsrådet	103
Kommunala funktionshinderrådet	104
Telgekoncernen	104
Yttranden från politiska partier	108
Centerpartiet i Södertälje	108
Liberalerna Södertälje	112
Moderaterna i Södertälje kommun	113
S-kvinnor Södertälje	115
Birka Socialdemokratiska förening	115

Inledning

Samrådsredogörelsen är en bilaga till granskningsförslaget av översiktsplanen. Den beskriver hur samrådet har genomförts, vilka synpunkter som har kommit in under samrådet och hur förvaltningen har tagit hand om dessa synpunkter.

Efter beslut av Kommunstyrelsen i Södertälje kommun den 2024-06-11, § 96 *Beslut om samråd Översiktsplan*, har förslag till översiktsplan för Södertälje kommun 2050 varit ute på samråd mellan 17 juni och 31 oktober 2024.

Kommunen har samrått med Länsstyrelsen Stockholm, Region Stockholm, Region Sörmland och grannkommunerna. Kommunens invånare, övriga myndigheter, föreningar och företag som har ett väsentligt intresse av förslaget har givits tillfälle att delta i samrådet.

Under samrådet har kommunen redovisat förslagets innebörd, skälen för förslaget, förslagets konsekvenser och det planeringsunderlag som har betydelse för bedömningen av förslaget enligt Lag (2020:76).

Samrådsupplägg

Samrådsförslaget till ny översiktsplan har varit tillgänglig både digitalt och i tryckt format. Digital information och affischer användes under hela samrådet för att annonsera fysiska träffar och andra möjligheter att delta i samrådet.

Samrådsförslaget till ny översiktsplan och tillhörande hållbarhetsbedömning (inklusive MKB) publicerades på kommunens hemsida i PDF-format samt som en digital plattform med tillhörande karttjänst: www.sodertalje.se/op2050.

Under samrådet har alla haft möjlighet att lämna synpunkter via kommunens hemsida eller via mejl till en dedikerad funktionsbrevlåda:

oversiktsplan@sodertalje.se

Intresset för kommunens nya översiktsplan har varit stort under samrådstiden.

Utställningar

Samrådsförslaget till översiktsplanen ställdes under samrådet. Utställningen visades bland annat i stadshusentrén, på alla kommunens bibliotek, Storgatan, Hovsjö Hub och i bibliotekets bokbuss. Utställningen har även visats i samband med de fysiska träffarna runtom i Södertälje kommun.

Träffar

Under samrådet har kommunen hållit öppet hus vid fyra tillfällen, med presentation av förslaget, utställning och frågestund med projektledarna.

Det har funnits möjlighet att se utställningen och träffa projektledarna under större evenemang så som Medborgardagen, Södertäljedagarna, Järna kulturfest, Mölnbodagen och Enhörnadagen.

Kommunen har hållit dialoger vid bokbussens uppställning på tretton olika platser, för att nå ut till alla delar av kommunen. Förslaget har också presenterats och öppna dialoger har erbjudits vid politikerhörnor i alla kommundelar.

Vid de fysiska träffarna har tryckta upplagor av översiktsplanen samt kommunikationsmaterial om förslaget ställts ut. Projektledarna för översiktsplanen har varit tillgängliga för att diskutera förslaget. Vid de fysiska träffarna har muntliga synpunkter registrerats.

Inkomna yttranden

Under samrådstiden har totalt 236 skriftliga yttranden inkommit och registrerats av kommunen, varav nio inte innehöll några synpunkter.

Kommunen har även tagit emot 25 sent inkomna yttranden mellan 1 november och 9 december 2025. Kommunen har valt att godkänna samtliga som samrådsyttranden för översiktsplanen.

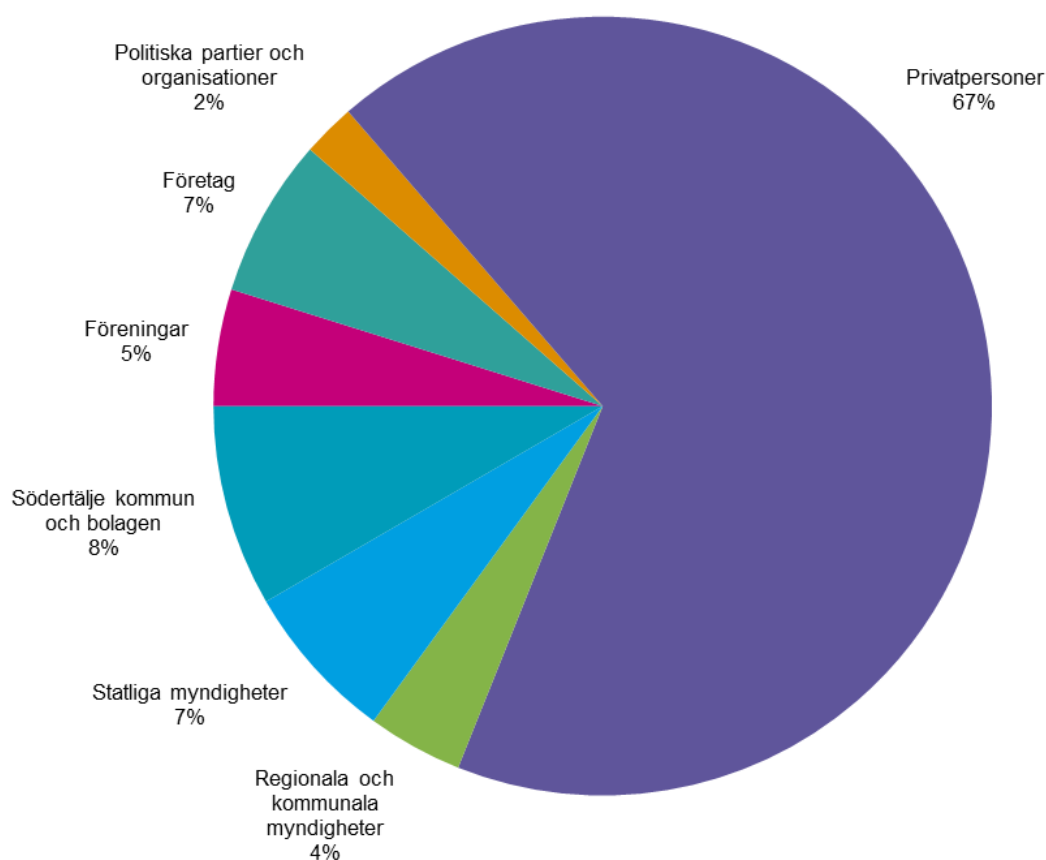
	Inkomna yttranden
Med synpunkter	227
Utan synpunkter	9
Totalt inkomna yttranden	236

Yttrandena och synpunkterna har delats in i sju kategorier:

Statliga myndigheter och organisation, Regionala och kommunala myndigheter, Politiska partier och föreningar, Företag och näringslivsorganisation, Föreningar, Privatpersoner, Södertälje kommun och kommunbolagen.

Drygt 90 procent av yttrandena kommer från de som bor och verkar i Södertälje privatpersoner föreningar och företag. Resterande 10 procent är från statliga myndigheter, regioner och grannkommuner.

Fördelning av yttranden (%)

Samrådssynpunkter

Utöver de synpunkter som har kommit in via skriftliga yttranden har synpunkter samlats in vid de fysiska träffarna som anordnades under samrådet.

Varje skriftligt yttrande har i regel innehållit ett flertal olika typer av synpunkter. Totalt det kommit 1338 specifika synpunkter i de skriftliga yttrandena samt vid dialogtillfällena.

Generellt om kommunens omhändertagande av synpunkterna

Kommunen har tagit del av samtliga synpunkter som inkommit under samrådet. Dessa utgör även grunden för de ändringar som gjorts i granskningsversionen.

De synpunkter som inkommit från politiska partier och föreningar hanteras inte i den här samrådsredogörelsen eftersom det finns en brett sammansatt politisk styrgrupp för översiktsplanen.

Översiktlig redogörelse av inkomna synpunkter

Synpunkternas fokusområden (%)

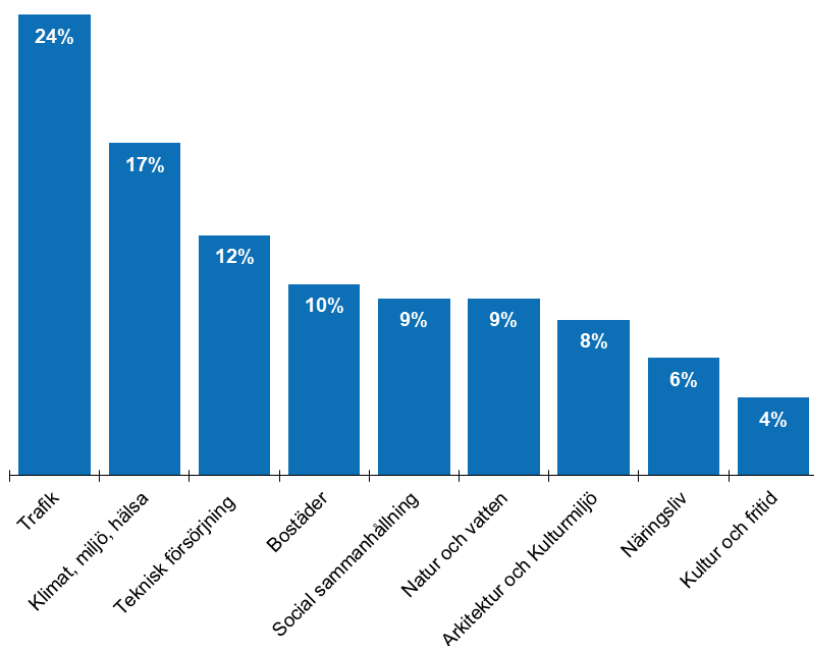

En stor del av synpunkterna handlar om allmänna intressen och riksintressen. De berör främst trafikfrågor samt frågor om klimat, miljö hälsa och säkerhet.

Synpunkter rörande riksintressen handlar främst om totalförsvaret och regionala trafiklösningar. Synpunkter om lokala utvecklingsmöjligheter handlar främst om ändrad markanvändning inför utveckling samt lokala trafiklösningar i Södertälje stad samt tätorterna Ekeby-Tuna-Sandviken, Järna, Mölnbo och Hölö.

Vissa synpunkter som kommunen har tagit emot rör pågående utvecklingsprojekt i detaljplanefasen. Dessa synpunkter har hanterats utifrån ett översiktsplaneperspektiv.

Synpunkter om allmänna intressen (%)

Synpunkternas innehåll

Nedan följer en kort sammanställning av vilka ämnesområden som fått flest synpunkter.

Synpunkter om trafik

- Bilpassage under kanalen
- Södertörnsbanan
- Cykelstrategier
- Tillgång till kollektivtrafik i kommundelarna,
- Bilens plats i planeringen av tätorten,
- Parkering vs utveckling av Mölnbo tätort

Synpunkter om miljö, klimat, hälsa och säkerhet

- Civil- och militärberedskap
- Klimatberedskap i den översiktliga planeringen
- Tillgång till och skydd av naturområden

Synpunkter om teknisk försörjning

- Dricksvattenförsörjning
- Energiförsörjning
- Återvinning

Övriga viktiga synpunkter

- Attraktivitet och bostadsutbud i Södertälje stad
- Sammanhållning och trygghet och stark koppling till kultur och fritid
- Markanvändning och livsmedelsförsörjning
- Samhällsutveckling i mänsklig skala och i balans med naturen

Yttranden från Länsstyrelsen och andra statliga myndigheter

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen Stockholms yttrande inkom 2024-11-20. Länsstyrelsen har yttrat sig om behov av revideringar och kompletteringar av riksintressen samt mellankommunala intressen, med särskilt fokus på riksintresse för totalförsvaret och riksintresse för kulturmiljö. Länsstyrelsen bedömer även att kommunen bör förtydliga vissa delar av översiktsplanen som rör buller, riskfrågor, förorenad mark och vattenskyddsområden.

Riksintresse enligt 3 – 4 kap. miljöbalken

Riksintresse för totalförsvaret

Länsstyrelsen bedömer att kommunen tydligt behöver redovisa varje riksintresse och påverkansområde för totalförsvarets militära del som finns i kommunen, samt tydligt beskriva hur dessa ska tillgodoses. Text och karta för två påverkansområden ska kompletteras för att utgöra rätt planeringsförutsättningar. Detta gäller påverkansområdet för buller eller annan risk tillhörande riksintresset Askö skjutfält (TM0021) samt påverkansområdet för väderradar tillhörande riksintresset Väderradar Håtuna (TM0101). Företrädet av riksintressen för totalförsvaret bör även tydliggöras i översiktsplanen, vid en avvägning mot motstående riksintressen.

Förvaltningens kommentar.

Tack för synpunkterna. Planförslaget har uppdaterats i enlighet med länsstyrelsen yttrande.

Riksintresse för kulturmiljövården

Länsstyrelsen bedömer att risk för påtaglig skada inte kan uteslutas i samrådsförslaget till översiktsplanen. Anledningen är att översiktsplanen saknar en beskrivning av hur utvecklingen inom och intill områden av riksintresse för kulturmiljövården är tänkt att ske och vilket hänsynstagande som krävs för att inte påtagligt skada riksintresset. Länsstyrelsen nämner som ett exempel att det

inte framgår vilka uttryck inom riksintressena som påverkas av förslaget eller och hur kommunen avser att undvika skada på dessa uttryck.

Förvaltningens kommentar:

Planförslaget har uppdaterats i enlighet med länsstyrelsen yttrande.

Riksintressen enligt 4 kap. 1,2,4 och 8 §§ miljöbalken

Länsstyrelsen bedömer att planförslaget saknar närmare geografiska avgränsningar av riksintresseområden. De ska göras i kommunens översiktsplan enligt 4 kap. MB.

Förvaltningens kommentar:

Planförslaget har förtydligats i enlighet med länsstyrelsen yttrande.

Länsstyrelsen bedömer att texten som reglerar fritidsbebyggelse behöver korrigeras. Regleringen av fritidsbebyggelse gäller enbart riksintresset "Högexploaterad kust" enligt 4 kap. 1 och 4 §§ MB, inte "Turism och friluftsliv" enligt 4 kap. 1 och 2 §§ MB. Regleringen gäller alltså inte i Mälardistriktet.

Förvaltningens kommentar:

Planförslaget har förtydligats i enlighet med länsstyrelsen yttrande.

Tätortsbegreppet

Översiktsplanen beskriver kortfattat de förutsättningar för rörligt friluftsliv och högexploaterad kust som finns lagstadgade enligt 4 kap 1, 2 och 4 §§ MB. Flera av de utpekade tätorterna ligger inom detta riksintresse. Sammantaget behöver kommunen se över sin indelning och definition av kommunens tätorter gällande samtliga utpekade tätortsområden. Det underlättar för framtida hantering av riksintresset med tanke på att bestämmelserna inte innebär hinder för utvecklingen av befintliga tätorter eller av det lokala näringslivet.

Förvaltningens kommentar:

Vid avgränsning av tätorter kan det vara naturligt att följa Statistiska centralbyråns (SCB:s) definition och avgränsning. Tätortsavgränsningen i översiktsplanen följer inte helt-(SCB:s) tillvägagångssätt. I vissa fall är färre platser utpekade som tätorter och i vissa fall har tätortsavgränsningen utvidgats i översiktsplanen. En bedömning har gjorts att vissa mer perifera områden som

enligt SCB:s definition är tätorter, är extra känsliga för förtätning utifrån hänsyn till natur- och kulturmiljö och därför inte bör klassas som tätorter. Pågående detaljplaner i syfte att bygga ut allmänt vatten och avlopp samt pågående planprojekt har också medfört att bedömningen av tätortsavgränsningen i översiktsplanen i vissa fall har utökats i jämförelse med SCB:s tätortsavgränsning.

Exploatering i riksintresseområden

I översiktsplanen anges att viss exploatering kan komma till stånd inom områden som omfattas av riksintresse enligt 4 kap. MB. Länsstyrelsen anser att kommunen bör förtydliga hur omfattande "viss exploatering" kan vara.

Förvaltningens kommentar:

Planförslaget har förtydligats i enlighet med länsstyrelsen yttrande.

Natura 2000

Länsstyrelsen anser att kommunen bör förtydliga att Natura 2000-områden utgör både områdesskydd enligt 7 kap. MB och riksintresse enligt 4 kap. 1 och 8 §§ MB. Riksintresseregleringen innebär utöver områdesskyddet att natur- och kulturvärden i områdena inte får skadas påtagligt av exploateringsföretag och andra ingrepp.

Förvaltningens kommentar:

Planförslaget har förtydligats i enlighet med länsstyrelsen yttrande.

Miljö kvalitetsnormer för vatten enligt 5 kap. miljöbalken

Länsstyrelsen ser positivt på kommunens intentioner för dagvattenhantering och uppmanar kommunen att planera mark för dagvattenåtgärder i framtida detaljplaner. Länsstyrelsen rekommenderar även kommunen att prioritera duplicerade nät för att minska risken för bräddningar och för att undvika negativ påverkan på reningsverkens kapacitet.

Gällande utvecklingen av verksamhetsområdet Stockholm Syd bedömer länsstyrelsen att kommunen behöver göra en samlad bedömning av dagvattenhanteringen. Hela områdets påverkan på möjligheten att följa miljö kvalitetsnormerna för vatten för berörda vattenförekomster behöver redovisas. Dessa har sämre än god status och förbättringar behöver ske för att

det ska vara möjligt att följa miljökvalitetsnormerna. Länsstyrelsen understryker vikten av samarbetet mellan Södertälje och Nykvarn för en effektiv dagvattenhantering.

Majoriteten av kommunens ytvattenförekomster uppnår inte god ekologisk status och åtgärder är nödvändiga för att vattenförekomsternas miljökvalitetsnormer ska kunna följas. Förslag på åtgärder i planförslaget och hållbarhetsbedömningen (Norconsult 2024-05-14) kan förbättra statusen i kommunens vatten. Länsstyrelsen ser positivt på detta och gör bedömningen att dessa åtgärdsförslag ligger väl i linje med Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram för vatten och de åtgärder i detta som riktar sig till kommunerna.

Förvaltningens kommentar:

Södertälje kommun och Nykvarns kommun har tillsammans med övriga mark- och fastighetsägare sedan länge ett utvecklat samarbete kring området Stockholms syd:s utveckling. Södertälje kommun kommer med anledning av Länsstyrelsens framförda synpunkt om samlad dagvattenhantering att göra en ny utredning. Södertälje och Nykvarns kommuner tar fram en gemensam utredning för dagvattenhantering för de vattenförekomster som kommunerna delar.

Mellankommunal samordning

Regional och mellankommunal grönstruktur

Länsstyrelsen bedömer att kommunen har väl utvecklade mål och strategier samt kunskaps- och planeringsunderlag för att kunna beakta grön infrastruktur och grönstrukturen enligt RUFS 2050 i den fortsatta planeringen. Kommunen bör dock förtydliga hur översiktsplanen påverkar den regionala gröna och blå infrastrukturen. Kommunen behöver redogöra för hur kumulativ påverkan på RUFS grönstruktur kan undvikas. Negativ påverkan på gröna värdekärnor och försvagning av gröna svaga samband bör undvikas. Det är positivt om kommunen i en kartbild förtydligar vilka delar av RUFS grönstruktur som kan komma att bli påverkade av exploatering. I kartan som visar naturmiljöer bör även svaga samband ritas ut.

Förvaltningens kommentar:

Planförslaget har delvis utvecklats och förtydligats utifrån länsstyrelsens synpunkter. Den regionala grönstrukturen påverkas på dessa platser. Ett större utredningsområde pekas ut norr om Ronna inom Bornsjökilen i anslutning till det

svaga samband som löper i östvästlig riktning norr om Södertälje. Söder om Viksäter, finns ett utvecklingsområde för mångfunktionell bebyggelse i samma gröna kil. Inom det svaga samband som löper söder om staden finns utvecklingsområden för mångfunktionell bebyggelse vid Pershagen och Västergård, samt två utredningsområden vid Tveta. Det södra av dessa, benämnt Tveta etapp 2, sträcker sig från Tveta i väst till Södertälje Syd och är tänkt att exploateras i samband med byggnation av Tvetalänken. I nära anslutning till kilen, strax öster om Tveta, planeras även ett utvecklingsområde för verksamheter och industri.

Vid Moraberg planeras ett utvecklingsområde för industri och verksamheter inom en del av Hanvedenkilen. Utvecklingsområdet för industri och verksamheter vid Almnäs (Stockholm Syd) kommer till viss mån att beröra Bornsjökilen, söder om Måsnaren.

Det framgår i såväl kartor som i utvecklingsinriktning att den gröna ring runt Södertäljes tätort, vilken främst utgörs av Hanvedenkilen och Bornsjökilen, ska värnas och att svaga spridningssamband och gröna kilar som pekas ut i RUFs ska bevaras, och i vissa delar stärkas. Detta bekräftas av de utvecklingsområden för natur och friluftsliv, som pekats ut runt Södertälje stad, som främst har placerat inom dessa svaga spridningssamband.

Transportinfrastruktur

I samrådsversionen av översiktsplanen framgår att kommunen avser att omvandla vissa statliga vägar, exempelvis Grödingevägen, och vägar som ansluter till det statliga vägnätet, till stadsgator med blandad bebyggelse. Länsstyrelsen understryker att dessa vägar är viktiga ur ett mellankommunalt perspektiv och bedömer översiktsplanen ska beskriva på ett tydligare sätt hur omvandlingen av dessa gator påverkar framkomligheten på det statliga vägnätet.

Förvaltningens kommentar:

I granskningsförslaget finns inte stadsgator längre utpekade i kartor utan beskrivs enbart i text i kapitlet Trafik och mobilitet. Där står att "Längs större transportleder och statliga vägar, där genomfartstrafiken har en tydlig funktion, kan angränsande miljöer ges stadsmässiga kvaliteter utan att det påverkar vägens funktion."

Masshantering

Länsstyrelsen i Stockholm, Region Stockholm, Storsthlm, Trafikverket och Stockholms stad samverkade under 2021-2023 för att tillsammans uppnå en mer cirkulär och resurseffektiv masshantering i länet. Genom samarbetet har aktörerna utarbetat en strategi för hantering av massor i Stockholms län. Det övergripande syftet med masshanteringsstrategin är att skapa förutsättningar för en mer resurseffektiv hantering av massor i länet och en regional samsyn om problematiken och målbilden. Södertälje kommun har aktivt ställt sig bakom strategin. Länsstyrelsen bedömer att den regionala masshanteringsstrategin, samt hur kommunen avser att arbeta med frågan om masshantering därför bör nämnas i översiktsplanen.

Två berg- och grustäkter i kommunen, Underås och Järna berg- och grustäkt, har tillstånd för verksamheterna som går ut 2042 respektive 2024. Av översiktsplanen framgår att marken inom dessa båda täkter behöver återställas. Eventuellt kan områdena utvecklas som bostadsområden i framtiden. Båda dessa områden finns utpekade i RUFS 2050 som områden för masshantering/täkt. Det framgår inte av översiktsplanen hur kommunen har vägt intressena för den regionalt viktiga masshanteringen mot andra intressen så som exempelvis bostadsförsörjning. Länsstyrelsen bedömer att kommunen i översiktsplanen bör beskriva konsekvenserna ur ett masshanteringsperspektiv om dessa täkter, efter att deras respektive tillstånd löpt ut, inte längre kommer att drivas vidare.

Förvaltningens kommentar.

Planförslaget har utökats med en planeringsinriktning om cirkulär masshantering. I den kontinuerliga översiktsplaneringen ska denna fråga ses över och planeringsunderlagen utvecklas efter behov.

Gällande Underås ska täkten fortsätta sin verksamhet så länge tillståndet gäller. I Järna berg- och grustäkt har tillståndet gått ut.

Hälsa eller säkerhet, risken för olyckor, översvämning eller erosion

Buller

Länsstyrelsen bedömer att kommunen sammantaget har ett ambitiöst förhållningssätt för hantering av buller som omfattar alla bullerkällor och all slags användning så som bostäder, skolor, förskolor, parker och friluftsområden. Länsstyrelsen ifrågasätter dock att kommunen öppnar för möjligheten till avsteg

från gällande riktvärden för buller vid nybyggnation. Kommunen motiverar detta i översiktsplanen med att möjligheterna till alternativa lägen i kollektivtrafiknära tätortsområden är begränsade. Länsstyrelsen bedömer att kommunen bör revidera stycket om förtätning i kollektivtrafiknära områden, så att det framgår att trafikbullerförordningens riktvärden är styrande för bostadsbebyggelsen.

Förvaltningens kommentar:

Planförslaget har utvecklats så att Länsstyrelsens framförda önskemål hanterats.

Översvämnings-, geotekniska- och klimatrelaterade risker

Länsstyrelsen ser positivt på att kommunen har tagit ett helhetsgrepp kring klimatrelaterade risker i den byggda miljön genom den utredning som redovisas i Bilaga 2. Eftersom utredningen inte pekar ut utvecklingsområden bör kommunen i översiktsplanen redovisa de platser där konflikt finns mellan möjlig utveckling och områden med översvämnings- och geotekniska risker.

Förvaltningens kommentar:

I webbkartorna kan översvämnings- och geotekniska risker ses på tillsammans med föreslagen bebyggelseutveckling.

Översvämning

Bilaga 2 redovisar områden med översvämningsrisk och åtgärdsbehov. För att ge ett tydligare stöd till den efterföljande planeringen bör de mest betydande riskerna och åtgärdsbehoven även redovisas i översiktsplanen gällande utveckling av respektive utvecklingsområde i stadsdelar och kommundelar.

I planeringsinriktningarna anges bland annat att ny bebyggelse ska planeras så att den inte tar skada eller orsakar skada vid en översvämning från minst ett 100-årsregn. Kommunen behöver beakta risken utifrån ett *klimatanpassat* 100-årsregn.

Förvaltningens kommentar:

Planförslaget har utvecklats utifrån länsstyrelsens synpunkter.

Ras, skred och erosion

Översiktsplanen beskriver riskerna för ras, skred och erosion kortfattat. Länsstyrelsen bedömer att det behöver framgå i översiktsplanen att det kan finnas fler områden med stabilitetsproblem än de som redovisas.

Förvaltningens kommentar.

Planförslaget har utvecklats utifrån länsstyrelsens synpunkt.

Transporter med farligt gods, Sevesoverksamheter och andra riskfyllda verksamheter

Farligt gods

Länsstyrelsen ser positivt på att kommunen i översiktsplanen lägger stor vikt vid just skyddsavstånd i planeringsstrategier som rör ny bebyggelse intill vägar, järnvägar och farleder där det transporteras farligt gods. Kommunen hänvisar till Länsstyrelsens äldre riktlinjer, men behöver i stället beakta Riktlinjer för planläggning intill vägar och järnvägar där det transporteras farligt gods.

I översiktsplanen anges att vägarna till bränslehamnen är primära transportleder för farligt gods. Dessa vägar är sekundära transportleder för farligt gods. Väg 225 sedan 2020 är primär transportled för farligt gods. Detta behöver uppdateras i texten och beaktas i kommande utveckling inom bland annat Fornhöjden, om bebyggelse i vägens närhet blir aktuellt.

Förvaltningens kommentar.

Planförslaget har förtydligats utifrån länsstyrelsens framförda synpunkt.

Kommunen framför att en riskanalys bör upprättas vid avsteg från rekommenderade skyddsavstånd. Länsstyrelsens riktlinjer anger att riskerna ska beaktas vid framtagande av detaljplaner inom 150 meter från väg och järnväg där det transporteras farligt gods. I vilken utsträckning och på vilket sätt riskerna ska beaktas beror på hur riskbilden ser ut vid det aktuella planområdet.

Förvaltningens kommentar.

Detta har tydliggjorts i planförslaget, kommunen avser att hantera detta i samband med detaljplaneläggning.

För att översiktsplanen ska ge vägledning för efterföljande planering anser länsstyrelsen att planen bör kompletteras med en redovisning av riskerna med transporter av farligt gods för de utvecklingsområden där riskerna är av betydelse. Länsstyrelsen ger utvecklingen av områdena intill Strängnäsvägen som ett exempel.

Förvaltningens kommentar:

I allmänna intressen Risk, hälsa och säkerhet finns stöd i planeringsinriktningar för efterföljande planering och hantering av dessa risker.

I bedömningen av risker och förhållningssätt behöver kommunen också beakta att energiomställningen exempelvis kan medföra mer gasformiga drivmedel. Dessa drivmedel kan ha andra konsekvensavstånd än bensin och diesel, vilket behöver beaktas vid exempelvis bebyggelse i närheten av drivmedelsstationer.

Förvaltningens kommentar:

Planförslaget har utvecklats enligt länsstyrelsens synpunkt, detta kommer hanteras i samband med detaljplanläggning.

Godstrafik till sjöss

Vad gäller skyddsavstånd intill farleden, inklusive Södertälje kanal, bedömer Länsstyrelsen att ett generellt skyddsavstånd på 25 meter kan vara underskattat och att platsspecifika bedömningar behöver göras i samband med kommande detaljplanering. Förutom riskerna med olycka som leder till utsläpp av farliga ämnen behöver kommunen även beakta påseglingsrisken vid bebyggelse intill farleder för att säkerställa att marken blir lämplig för den föreslagna användningen.

Förvaltningens kommentar:

Planförslaget har utvecklats enligt länsstyrelsens synpunkt, detta kommer hanteras i samband med detaljplanläggning.

Sevesoanläggning

I översiktsplanen lyfter kommunen vikten av att värna verksamheternas möjlighet till utveckling samt att Sevesolagstiftningen innebär att kommunen har skyldighet i sin planering att ta hänsyn till dessa verksamheter och inte begränsa den framtida utvecklingen av dem. Eftersom översiktsplanen samtidigt pekar ut

utvecklingsområden intill riskfyllda verksamheter, exempelvis bränslehamnen och AstraZeneca vill länsstyrelsen framhålla att kommunen vid exploatering i verksamheternas närområde inte bara behöver beakta den mark som kan behöva tas i anspråk vid utveckling. Riskbilden vid verksamheterna kan också förändras över tid. Detta gäller särskilt vid planläggning i närheten av samhällsviktiga verksamheter.

Förvaltningens kommentar.

Planförslaget har utvecklats enligt länsstyrelsens synpunkt.

Riskavstånd

Länsstyrelsen bedömer att tabellen med maximala riskavstånd (konsekvensavstånd) inte är fullständig. Det finns fler riskobjekt där hänsyn behöver tas till riskerna för att säkerställa lämplig markanvändning med hänsyn till människors hälsa och säkerhet. Ett exempel är de Sevesoverksamheter som finns i bränslehamnen. Länsstyrelsen bedömer även att kommunen behöver förtydliga i översiktsplanen att det kan finnas andra verksamheter som hanterar brandfarliga, explosiva eller giftiga ämnen, än de som nämns. Riskerna intill dessa verksamheter kan behöva hanteras genom skyddsavstånd eller andra åtgärder vid ny bebyggelse i verksamheternas närhet. Vad gäller rekommenderade riskavstånd intill bensinstationer, så behöver kommunen beakta att flera olika bränslen kan förekomma.

Förvaltningens kommentar.

Planförslaget har utvecklats enligt länsstyrelsens synpunkt. Tabellen har tagits bort och avstånd till riskobjekt hanteras i samband med detaljplanläggning.

Förorenade områden

Länsstyrelsen har reagerat på att informationen om antalet förorenade områden skiljer sig åt mellan vad som står i översiktsplanen och i hållbarhetsbedömningen.

Länsstyrelsen anser att det bör framgå vilka områden som särskilt ska beaktas, undersökas och eventuellt åtgärdas, samt vilka områden som eventuellt inte är lämpliga att bebygga med hänsyn till risker kopplat till föroreningar. Det bör även framgå var det finns förorenade områden som kan påverkas negativt av ett förändrat klimat, t.ex. genom översvämningar eller havsnivåhöjningar. Vidare bör översiktsplanen innehålla en upplysning om möjligheterna att ta del av mer detaljerad kunskap om föroreningssituationen som finns tillgänglig. Det finns även

objekt i kommunen som har annan tillsynsmyndighet än kommunen, som kommunen behöver kontakta för att ta in ytterligare information.

Länsstyrelsen bedömer att översiktsplanen bör också kompletteras med information om förorenade område i närheten av enskilda vattentäkter.

Förvaltningens kommentar.

Planförslaget har delvis utvecklats efter länsstyrelsens synpunkter, nu anges inte heller någon exakt siffra på antalet förorenade områden.

Allmänna intressen enligt 2 kap. PBL

Bostadsförsörjning

Länsstyrelsen påminner om att kommunens riktlinjer för bostadsförsörjning ska vara vägledande för översiktsplanen enligt 4 § lagen (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar. På så vis kan riktlinjerna främja bostadsbyggandet och utveckling av bostadsbeståndet. I Södertälje kommun pågår arbetet med att ta fram nya riktlinjer för bostadsförsörjningen. Översiktsplanen tar upp detta och beskriver bostadssituationen och de utmaningar som finns i kommunen på ett bra sätt. Länsstyrelsen förutsätter att kommunens riktlinjer för bostadsförsörjning blir klara och beslutade av kommunfullmäktige före översiktsplanen, så att riktlinjerna kan arbetas in i översiktsplanen.

Förvaltningens kommentar.

Målsättningen är att handlingsplan för bostadsförsörjning ska antas innan översiktsplanen antas.

Klimatanpassning

Länsstyrelsen är positiv till planeringsinriktningen som beskrivs för att uppnå målen inom klimat, risker, hälsa och säkerhet.

Länsstyrelsen anser att det bör tydliggöras att nybyggnation även kan öka klimatrisker i andra områden och befintlig byggnation.

Under rubriken "En robust kommun som klarar klimatrelaterade risker" redovisar kommunen att städer och tätbebyggda områden är särskilt känsliga för klimatrelaterade risker som översvämning, ras, skred och erosion samt ökade

temperaturer. Kommunen bör komplettera planförslaget med hur ökade temperaturer och värmeböljor kan hanteras i den fortsatta planeringen.

Förvaltningens kommentar:

Planförslaget har utvecklats utifrån länsstyrelsens framförda synpunkt.

Översvämningsrisk

Länsstyrelsen rekommenderar kommunen att komplettera webbkartorna över var leder, ytor och styrning av skyfall bör tillskapas och vilka vägar, järnvägar och samhällsviktiga byggnader som riskerar att översvämmas. Områden utsatta för översvämningsrisk vid skyfall samt från hav, sjöar och vattendrag kan med fördel läggas till i webbkartorna. Kartorna bör även inkludera prioriterade områden för åtgärder för de områden där risken för skador på den befintliga bebyggda miljön är stor.

Länsstyrelsen rekommenderar att kommunen i den fortsatta planeringen utgår från en klimatfaktor på 1,4, vilket är vad som rekommenderas i MSB:s Metod för skyfallskartering av tätorter.

Förvaltningens kommentar:

Webbkartorna har delvis utvecklats utifrån länsstyrelsens synpunkter och rekommendationen om höjd klimatfaktor har observerats.

Transport och infrastruktur

Kommunen föreslår i översiktsplanen en ny statlig vägtunnel under Södertälje kanal för att minska sårbarheten i trafiken. Trafikverket har tagit fram en åtgärdsvalsstudie för anläggningarna över Södertälje kanal och angränsande trafikplanläggningar (*Sårbarhet, framkomlighet och trafiksäkerhet E4/E20, Motorvägsbron, trafikplats Saltskog och trafikplats Moraberg*). Trafikverket bedömer att en tunnel under kanalen inte är en åtgärd som förordas. Kommunen bör därför tydliggöra att förslaget till tunnel under Södertälje kanal är en kommunal vision som inte är förankrad med Trafikverket.

Förvaltningens kommentar:

Planförslaget har utvecklats utifrån länsstyrelsens framförda synpunkt dvs ytterligare motivering till investeringen. Kommunen vill poängtera att det finns en underskriven avsiktsförklaring mellan Trafikverket och Södertälje kommun om att gemensamt verka för en ny passage under Södertälje kanal. Kommunen avser i

den ytterligare motiveringen bland annat hänvisa till det pågående regeringsuppdrag som Trafikverket och kommunen fått tillsammans år 2018 avseende att skapa redundans för trafiken som passerar motorvägsbron. Kommunen vill också påpeka att bakgrunden till uppdraget var behov av åtgärden kopplat till andra statliga myndigheter än enbart Trafikverket.

Södertörnsbanan

Länsstyrelsen anser att den föreslagna Södertörnsbanan inte heller är förankrad med Trafikverket och finns inte med som projekt i länstransportplanen. Länsstyrelsen bedömer att det bör framgå tydligare av översiktsplanen att Södertörnsbanan är en kommunal vision som inte är förankrad med Trafikverket.

Förvaltningens kommentar:

Planförslaget har utvecklats i enlighet med länsstyrelsens kommentar. Värt att poängtera är att Södertörnsbanan är en del av Trafikverkets rapport 2021:122 Åtgärdsvalsstudie "Kapacitetsbrister i järnvägssystemet i Stockholmsregionen inklusive följd effekter av nya stambanor". Kommunens uppfattning är dessutom att objektet kommer vara en del av Nationell plan för transportsystemet, och inte Länstransportplanen.

Transporter av farligt gods och riskfyllda verksamheter

Kommunen redovisar en tabell med maximala riskavstånd (konsekvensavstånd) i översiktsplanen. Länsstyrelsen bedömer att det bör förtydligas i översiktsplanen vad avstånden i tabellen avser, för att tabellen ska bli tydligare att tolka.

Förvaltningens kommentar:

Tabellen har tagits bort och i stället hänvisas till att risker ska utredas i ett tidigt skede, inom 150 meter från leder för farligt gods. Och att ny bebyggelse ska utformas efter platsspecifika bedömningar och åtgärder enligt länsstyrelsens riktlinjer i samband med detaljplanering.

Beredskapshänsyn i samhällsplaneringen

Länsstyrelsen rekommenderar kommunen att komplettera med planeringsinriktningar som visar på kommunens övergripande ambition i beredskapsfrågorna. Avsnittet *Beredskap* kan med fördel även kompletteras med beskrivningar av kommunens förutsättningar och utmaningar när det gäller

beredskap samt planeringsinriktningar som redovisar kommunens ambition och mål när det gäller mark- och vattenanvändning som är av vikt för kommunen och regionen. Det kan vara transportinfrastruktur som är av regional och nationell betydelse. Exempelvisvis är Södertälje hamn av regional betydelse i dess funktion som hamn samt för bränsleförsörjning och även riksintresse för kommunikation.

Länsstyrelsen är positiv till att kommunen i översiktsplanen lyfter att Södertälje hamn och Södertälje kanal ska värnas och stärkas, samt att Södertälje Hamn ska bidra till kommunens mål att bli klimatneutralt.

Förvaltningens kommentar:

Planeringsinriktningar som visar på kommunens övergripande ambition i beredskapsfrågorna har inte utvecklats i granskningshandlingarna. I den kontinuerliga översiktsplaneringen kommer planeringsunderlag vid behov att tas fram som stärker beredskapsfrågor kopplade till mark- och vattenanvändningen.

Jordbruksmark

Södertälje är en kommun med relativt mycket jordbruksmark jämfört med många andra kommuner i länet. Länsstyrelsen bedömer att det framgår tydligt av översiktsplanen att kommunen avser att värna och stärka jordbruksmarken.

Länsstyrelsen anser att kommunen för ett bra resonemang kring jordbruksmarken i översiktsplanen. Det är positivt att översiktsplanen tar upp vikten av möjlighet till generationsväxling för att säkerställa kontinuitet i jordbruket, liksom vikten av jordbruksmarken ur ett beredskapsperspektiv. I översiktsplanen framgår också att den förlust av jordbruksmark som ändå kan komma att ske ska kompenseras.

Länsstyrelsen bedömer att det är bra att kommunen redan i översiktsplaneringen tar upp lokalisering av byggnation och anläggningar som riskerar att ta jordbruksmark i anspråk. I översiktsplaneringen bör kommunen motivera vilket väsentligt samhällsintresse enligt 3 kap. 4 § miljöbalken som utgör skäl för inanspråktagandet. Här bör kommunen också utveckla resonemanget om alternativa lokaliseringar ytterligare för att översiktsplanen ska bli ett ännu bättre underlag för kommande planering.

Förvaltningens kommentar:

Planförslaget har uppdaterats utifrån länsstyrelsens synpunkter. Skrivningen om att jordbruksmark ska kompenseras har tagits bort i och med att denna fråga inte var tillräckligt utredd.

Klimat och energi

I planförslaget redovisar kommunen målområden och mål där ett av delmålen anger att takten för klimat- och energiomställningen ska öka. Den gröna omställningen kommer innebära en ökad efterfrågan på el. Länsstyrelsen bedömer därför att det är särskilt betydelsefullt att översiktsplanen anger att Södertälje ska bidra till en hållbar energiförsörjning i regionen genom att stärka och utveckla den lokala energiproduktionen av fjärrvärme och el, men också genom etablering av sol- och vindkraft.

Länsstyrelsen delar kommunens bedömning om att det lokala elsystemet behöver vara robust och att risken för lokal effekt- och kapacitetsbrist behöver minskas genom bland annat att öka eldistributionskapaciteten. Trygg och robust elförsörjning är avgörande för exempelvis effektkrävande större etableringar av nya och befintliga verksamheter, omställning inom hamn och sjöfart samt laddinfrastruktur. Länsstyrelsen bedömer att det bör framgå av översiktsplanen hur kommunen förhåller sig till lokalisering och utrymme för elnätsutbyggnad för att vara ett stöd i efterföljande planering.

Förvaltningens kommentar:

Planförslaget har utvecklats utifrån länsstyrelsens framförda synpunkt.

Friluftsliv

Länsstyrelsen påminner om att friluftsliv är ett allmänt intresse som kan ha stor positiv inverkan på integrering och kan bidra till social gemenskap vilket Södertälje kommun i högre utsträckning skulle kunna ta fasta på i översiktsplaneringen.

Förvaltningens kommentar:

Planförslaget har justerats utifrån synpunkten. Samrådsversionen och granskningsversionen redovisar "Utredningsområden för natur- och friluftsliv" i samtliga kommundelar och i anslutning till Södertälje stad. Södertälje kommuns planförslag fokuserar i högre grad, utifrån befolkningens sammansättning, på att skapa sociala mötesplatser i staden och kommunens tätorter. Kommunen anser att detta är ett mera effektivt sätt att stärka den sociala sammanhållningen.

Länsstyrelsen bedömer att översiktsplanen på ett bra sätt redovisar de utredningsområden som föreslås för utveckling av friluftsliv. Det är positivt att kommunen ser värdet av friluftslivet och anger en ambition med friluftslivet. För att denna utveckling ska ske bör kommunen även peka ut och beskriva var

befintliga friluftslivsområden finns i Södertälje och hur dessa ska bevaras och utvecklas.

I kommunens styrdokument *Grönstrategi 2022–2030* framgår att det finns ett behov av att ta fram en friluftspolicy. Länsstyrelsen rekommenderar kommunen att ta stöd av Naturvårdsverkets och Länsstyrelsens framtagna underlag och handlingsplan för detta arbete.

Förvaltningens kommentar.

Planförslaget har förtydligats utifrån länsstyrelsens synpunkt.

Grönstruktur och grön infrastruktur

Länsstyrelsen bedömer att beskrivningen av ekologiska samband, förutsättningen för biologisk mångfald och tillgång till natur i kapitlet Lokala utvecklingsmöjligheter är föredömlig.

Inom ramen för Länsstyrelsens arbete att skydda skogar anser Länsstyrelsen att kommunen bör beakta spridningssambandet för äldre barr- och barrblandskogar som sträcker sig regionalt och mellankommunalt från Tullgarn via Uddaberget och upp mot Stora Envättern och Stora Alsjön. Detta spridningssamband ska inte bli försvagat av kommunens utveckling. Länsstyrelsen hänvisar till ett liknande mellankommunalt/regionalt ekologiskt spridningssamband som finns från Tyresta nationalpark över Huddinge, Bornsjön och mot Lina naturreservat inom Södertälje kommun och eventuellt vidare västerut. Här har kommunen pekat ut flera utbredningsområden för natur och friluftsliv som kan fungera som förstärkning av spridningssambandet.

Förvaltningens kommentar.

Länsstyrelsens synpunkt har noterats. Vi avser i den fortsatta planering beakta spridningssambandet för det äldre barr- och barrblandskogar som nämns.

Områdesskydd

Länsstyrelsen anser att områden som utgör landskapsbildskydd och vattenskyddsområden bör redovisas under rubriken *Formellt skydd av natur och vatten*.

Förvaltningens kommentar.

Planförslaget har förtydligats genom att redovisa vattenskyddsområden under Formellt skyddad natur. Landskapsbildskydd redovisas i kapitlet om Kulturmiljö.

Länsstyrelsen anser att översiktsplanen betonar yt- och grundvattnets koppling till dricksvattenförsörjningen och vikten av att förvalta och skydda vattnet i kommunen långsiktigt. Länsstyrelsen bedömer att planförslaget bör tydligare beskriva hur utvecklingsområdena i översiktsplanen förhåller sig till vattenskyddsområdena, och vad konsekvenserna för vattenskyddsområdena blir om föreslagen exploatering genomförs. Av översiktsplanen framgår att framtida exploatering kan komma att ske inom Malmsjöåsens vattenskyddsområde.

Förvaltningens kommentar:

Planförslaget har utvecklats och förtydligats utifrån länsstyrelsens framförda synpunkt.

Länsstyrelsen bedömer att kommunen bör utreda riskerna för exempelvis föroreningsspridning, avrinningsvägar m.m. innan kommunen framtida utvecklingsområden pekas ut inom vattenskyddsområdet. Eftersom det finns en känslighet i robustheten för dricksvattenförsörjningen inom kommunen, är det extra viktigt att beakta att råvattnet inte riskerar att påverkas negativt.

Förvaltningens kommentar:

Olika skrivningar har lagts in i planeringsinriktningar samt Lokala utvecklingsmöjligheter. Andemeningen i dessa är att exploatering eller anläggningar inte ska tillåtas om det kommer i konflikt med att utöka dricksvattenproduktionen eller riskerar att påverka dricksvattenförsörjningen negativt på annat sätt.

Länsstyrelsen påminner om att det krävs ansökan om tillstånd och/eller dispens i god tid innan en åtgärd genomförs inom ett vattenskyddsområde. Om tillstånd och/eller dispens inte kan beviljas, kan det komma att påverka möjligheten att genomföra föreslagen exploatering.

Förvaltningens kommentar:

Länsstyrelsens synpunkt har noterats.

Strandskydd

Länsstyrelsen bedömer att kommunen på ett tydligt sätt redovisar var strandskydd och utvidgat strandskydd råder. Länsstyrelsen ser som positivt att

kommunen på flera ställen i översiktsplanen beskriver att strandskyddet ska värnas. Det framgår dock inte tydligt i översiktsplanen hur strandskyddet påverkar utvecklingen i det område där kommunen föreslagit förändringar av markanvändningen.

Länsstyrelsen anser att beskrivningen av strandskyddets syften och hur strandskyddet ska värnas i de områden där kommunen föreslår utveckling bör utvecklas. Länsstyrelsen understryker att möjligheten till dispens från strandskyddet eller upphävande av strandskydd inom detaljplan kräver att det finns särskilda skäl enligt 7 kap. 18 c § MB. Vidare kräver ett upphävande av strandskyddet i detaljplan, utöver särskilt skäl, också att intresset av att upphäva strandskyddet väger tyngre än strandskyddets syften. Om åtgärder som är förbjudna enligt 7 kap. 15 § MB, ska vidtas inom strandskyddat område krävs dispens. Dispens från strandskyddet kräver utöver särskilda skäl också att åtgärden är förenlig med strandskyddets syften.

Förvaltningens kommentar:

Planförslaget har förtydligats utifrån Länsstyrelsens framförda synpunkt.

Regional tillväxt

Länsstyrelsen ser positivt på hur kommunen har beaktat näringslivsperspektivet i förslaget till översiktsplan. Storföretag kopplade till bland annat fordonsindustrin och life science som är belägna i kommunen är viktiga för hela länets sysselsättning och attraktivitet. Förslaget till översiktsplan berör utmaningar kring kompetensförsörjning och vikten av att matcha och erbjuda utbildning för att möta näringslivets behov av arbetskraft.

Förvaltningens kommentar:

Länsstyrelsens synpunkt har noterats.

Blivande vattenförekomster

I Södertälje kommun finns fem sjöar och tre vattendrag som idag är klassade som preliminära vattenförekomster. Det gäller Långsjön, Lanaren, Ogan, Sjundasjön, Tullan, samt tre namnlösa vattendrag. Länsstyrelsen informerar om att de kommer att klassas som vattenförekomster vid Vattenmyndighetens nästa beslutstillfälle, senast 2027, och därmed få miljö kvalitetsnormer knutna till sig. De finns markerade i vattenkartan som nås via VISS. Kommunen rekommenderas att beakta detta i sin översiktsplanering.

Förvaltningens kommentar.

Länsstyrelsens synpunkt har noterats.

Fornlämningar och kulturmiljö

Länsstyrelsen bedömer att det saknas en tydlig redogörelse för kommunens fornlämningar. Översiktsplanen redogör endast översiktligt för Södertäljes fornlämningsmiljöer. Det framgår även att alla arbeten som berör fornlämning är tillståndspliktiga enligt 2 kap. kulturmiljölagen (KML). Denna text bör förtydligas, så att det framgår att påverkan på fornlämningar behöver hanteras i varje enskild detaljplanprocess och att i områden inom planområdet kan det även bli aktuellt med arkeologisk utredning för att fastställa att inte oupptäckta fornlämningar kommer att beröras. Detta är speciellt viktigt i texten där de olika delområdena presenteras. I detta sammanhang är det även önskvärt att det finns en redogörelse med konsekvensanalys för de fornlämningsmiljöer som kommer att påverkas av tänkta förtätningar och exploateringar.

Länsstyrelsen påminner om att förutsättningarna för ingrepp i fornlämningar påverkar genomförbarheten av detaljplan, och detta prövas enskilt i varje detaljplan enligt KML.

Förvaltningens kommentar.

Texten har förtydligats så att det framgår att påverkan på fornlämningar behöver hanteras i varje enskild detaljplanprocess och att i områden inom planområdet kan det även bli aktuellt med arkeologisk utredning.

Länsstyrelsen bedömer att översiktsplanen saknar en bedömning för kulturmiljö där påverkan på kommunens fornlämningar är en del av analysen. Fornlämningar bör finnas med i tabellen över den övergripande sammanställningen av kulturmiljöer med riksintressen, landskapsbildskydd och Inventering av kulturmiljöer i Södertälje kommun i miljöbedömningen. Kommunen bör tydligare lyfta fram fornlämningarna i detta sammanhang, eftersom tabellen ligger till grund för bedömning av påverkan på kulturmiljö. I detta sammanhang är det viktigt som bedömningsgrund att inom områdena kan det finnas okända fornlämningar som kan framkomma vid arkeologiska utredningar i samband med detaljplanprocessen. Resultaten från dessa utredningar är grundläggande för den totala analysen av bedömningen av ett områdets kulturmiljö.

Förvaltningens kommentar:

Fornlämningar har lagts till i tabellen i hållbarhetsbedömningen och har ingått i bedömningen av påverkan på kulturmiljön.

Gestaltad livsmiljö

Länsstyrelsen bedömer att kommunen skriver heltäckande om arkitektur och gestaltning och beskriver den gestaltade livsmiljön i alla skalor och hur den inte bara bidrar till den byggda miljön utan även till en mångfald av sociala aspekter.

Vidare pekar kommunen på de hänsyn som behöver tas inom både planering och genomförande och hänvisar även till sin arkitekturpolicy. Kommunen bör tydliggöra motsvarande hänvisning gällande kulturmiljön till de strategiska inventeringsdokumenten. Utifrån gestaltad livsmiljö bedömer Länsstyrelsen att översiktsplanen utgör ett fullgott stöd i vidare planering.

Förvaltningens kommentar:

I granskningsförslaget finns tydligare hänvisningar till planeringsunderlagen.

Miljömål

Länsstyrelsen ser positivt på att översiktsplanens mål och målområden utgår från social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet och minskad klimatpåverkan. På övergripande nivå skapar det förutsättningar för en översiktsplanering som bidrar till miljö kvalitetsmål. Flera av planeringsinriktningarna i kapitlet allmänna intressen har också potential att styra mot miljömässig hållbarhet. Strategier och utvecklingsinriktningar skulle dock kunna utvecklas för att tydligare spegla mål, målområden och planeringsinriktningar.

Länsstyrelsen anser att kommunens ambitioner om att samnyttja mark och lokaler samt använda och återbruka befintliga byggnader skulle kunna återspeglas. Länsstyrelsen påminner om sina publikationer "Uppföljning av miljömålen i Stockholms län 2023" och "Länsstyrelsens åtgärdsprogram för miljömålen i Stockholms län 2024-2030". Uppföljningen ger den mest samlade bilden av länets miljö tillstånd och åtgärdsprogrammet riktar fokus på särskilt viktiga åtgärdsområden.

Förvaltningens kommentar:

Planförslaget har förtydligats utifrån länsstyrelsens synpunkter.

Miljökonsekvensbeskrivningen (MKB)

Kommunen har valt att genomföra miljöbedömningen av planförslaget som en del av en hållbarhetsbedömning. Länsstyrelsens synpunkter utgår från innehållet i 6 kap. 11–12 §§ MB.

Generellt bedömer Länsstyrelsen att MKB:n redovisar konsekvenserna för de relevanta miljöaspekterna på ett bra sätt. Syftet med en strategisk miljöbedömning och tillhörande miljökonsekvensbeskrivning, är bland annat att under planprocessen styra översiktsplanen mot en utformning som minskar risken för betydande miljöpåverkan. Länsstyrelsen bedömer dock att MKB:n ger inte speciellt många förslag på åtgärder för att styra i den riktningen.

Förvaltningens kommentar.

Länsstyrelsens synpunkter har tagits vidare till hållbarhetsbedömarna inför granskningsskedet.

Övrigt

Generellt bedömer länsstyrelsen att kommunen bör överväga att ta fram kartmaterial som tydligare redovisar utvecklingsinriktningen tillsammans med andra intressen och regleringar för bevarande.

Förvaltningens kommentar.

De efterfrågade kartmaterialen har tagits fram.

Vattgruvsmossens Natura 2000-område har redovisats under fel kommunal del i översiktsplanen och bör redovisas under Järna kommunal del i stället för Vårdinge-Mölnbo.

Tre av de redovisade naturreservaten har redovisats med fel namn.

Förvaltningens kommentar.

Planförslaget har förtydligats utifrån länsstyrelsens synpunkt. Listan med samtliga naturreservat har tagits bort och ingår inte i längre i översiktsplanen.

Trafikverket

Trafikverket ser positivt på att kommunen har ambitionen att förtäta i befintlig bebyggelse och utveckla bostadsområden i kollektivtrafiknära lägen, eftersom det skapar en effektiv användning av transportsystemet i enlighet med fyrstegsprincipen och stämmer väl överens med de transportpolitiska målen.

Trafikverket ser positivt på Södertäljes ambition att arbeta proaktivt med klimatutsläpp från samhällsbyggandet. Trafikverket ser positivt på kommunens höga ambitioner om att stärka tillgängligheten med cykel till Södertälje från omkringliggande tätorter.

Förvaltningens kommentar:

Tack för synpunkterna. Vi noterar att Trafikverket delar kommunens ambition om att stärka tillgängligheten med cykel. Eftersom Trafikverket har ansvaret för det statliga vägnätet mellan Södertälje stad och omkringliggande tätorter ser vi fram mot ett fortsatt bra samarbete kring dessa frågor.

Cykelinfrastruktur

Trafikverket prioriterar i grunden utbyggnad av cykelinfrastrukturen i enlighet med Regional cykelplan för Stockholms län. I planen är stråket mellan Södertälje-Järna utpekat, övriga önskvärda stråk i översiktsplanen är inte utpekade regionala cykelstråk. Stråket Södertälje-Järna är prioriterat av Trafikverket och en utredning för stråket planeras vara klar inför nästkommande revidering av länsplanen för Stockholms län. Huvudalternativet är att förlägga stråket utmed väg 525 via Pershagen. Övriga önskvärda stråk i översiktsplanen är i dagsläget inte prioriterade för utredning av Trafikverket och bör ses som realiserbara endast på lång sikt.

Förvaltningens kommentar:

Planförslaget har förtydligats utifrån Trafikverkets framförda synpunkt.

I planförslaget har kommunen identifierat flera platser där de ser behov av att överbrygga fysiska barriärer och stärka kopplingen över eller under befintliga vägar och järnvägar. En stor del av sträckorna som kommunen lyfter sammanfaller med de sträckor som Trafikverket har pekat ut som högt prioriterade i Trafikverkets rapport Viltutredning i Stockholms län (TRV 2022/8152): E20 Botkyrka-Södertälje, E4 Södertälje-Tpl Järna, E4 Järna-Vagnhärad, 57 Tpl

Järna–Gnesta och E20 Södertälje–Mariefred samt stambanan Huddinge–Södertälje station. För att identifiera lämpliga åtgärdsförslag behöver åtgärdsvalsstudier genomföras.

För att uppnå en tillräcklig robusthet bortåt 2040 planerar Trafikverket för nödvändiga underhållsåtgärder på Södertäljebroarna och har beställt en överledningsbro som förbinder E4/E20 med Saltsjöbron. På sikt förordar Trafikverket även att E4/E20 breddas från två till tre körfält i båda riktningarna mellan trafikplatserna Moraberg och Saltskog. Den inom översiktsplanen föreslagna vägtunneln svarar inte på de kapacitetsbrister som finns för den regionala och nationella vägtrafiken. Trafikverket anser att planeringsförutsättningarna för den föreslagna vägtunneln behöver förtydligas i översiktsplanen. Detta är inte ett åtgärdsförslag som Trafikverket förordar i dagsläget.

Förvaltningens kommentar:

Planförslaget har utvecklats utifrån Trafikverkets framförda synpunkt, det vill säga med ytterligare motivering till investeringen av en passage under Södertälje kanal. Det finns en avsiktsförklaring mellan Trafikverket och Södertälje kommun om att verka för en ny passage under Södertälje kanal. Trafikverket fick i uppdrag år 2022 att samverka med Södertälje kommun om att öka redundansen för biltrafiken som passerar motorvägsbron. Bakgrunden till uppdraget var att åtgärden även kopplar till andra statliga myndigheter än enbart Trafikverket.

Redovisningen av riksintressen kan med fördel kompletteras med information gällande länsstyrelsens beslut om utökat byggnadsfritt avstånd som omfattar vägarna E4 och E20 genom kommunen.

Förvaltningens kommentar:

Planförslaget har uppdaterats i enlighet med Trafikverkets yttrande.

Trafikverket bedriver just nu, tillsammans med bland andra Södertälje kommun och Region Stockholm, en fördjupad utredning avseende Tvetaleden. Till granskningsskedet bör planförslaget uppdateras utifrån slutsatserna i den färdiga utredningen.

Förvaltningens kommentar:

Planförslaget har uppdaterats i enlighet med Trafikverkets yttrande.

Trafikverket anser att det skulle vara önskvärt om samtliga utredningsalternativ nämns i planförslaget, där Södertörnsbanan är ett av alternativen. I översiktsplanen beskrivs Södertörnsbanan som en given förutsättning och som en kommande statlig investering utan att sådana beslut finns idag.

Förvaltningens kommentar.

Planförslaget har utvecklats med bland annat med hänvisning till alternativen i Trafikverkets rapport 2021:122. Åtgärdsvalsstudie "Kapacitetsbrister i järnvägssystemet i Stockholmsregionen inklusive följd effekter av nya stambanor". Södertälje kommun tar inte alternativet som givet, men vill samtidigt påpeka att kommunen förordar detta alternativ.

Omvandling av större vägar till stadsgator: Kommunen pekar ut ett vägnät för stadsgator som inkluderar de statliga vägarna 225 och 502 och E4 som är av riksintresse. Trafikverket önskar att kommunen förtydligar vad som menas med stadsgator i det här sammanhanget. En omvandling behöver motiveras och ska i varje enskilt fall vägas mot vägens funktion och betydelse på systemnivå.

Förvaltningens kommentar.

Stadsgator har tagits bort i kartor och beskrivs enbart i text i kapitlet Trafik och mobilitet. Där står att "Längs större transportleder och statliga vägar, där genomfartstrafiken har en tydlig funktion, kan angränsande miljöer ges stadsmässiga kvaliteter utan att det påverkar vägens funktion."

Trafikverket noterar att planförslaget förutsätter ett flertal större åtgärder i det statliga transportsystemet som inte har föregåtts av lämplig förankring med Trafikverket. Detta står i kontrast till att kommunen i planförslaget beskriver en ambition att arbeta utifrån fyrstegsprincipen vid framtagande av nya infrastrukturåtgärder.

Förvaltningens kommentar.

Planförslaget har förtydligats med fyrstegsprincipen och vilka åtgärder som är kommunens önskemål i kapitlet Trafik och mobilitet, särskilt under rubriken Planerade och önskade åtgärder i Södertälje kommun för en effektiv utveckling av transportinfrastrukturen. Kommunen har även förtydligat att det krävs samverkan för att hitta en väg framåt.

Försvarsmakten

Tack för synpunkterna. Försvarsmakten gör bedömningen att kommunen i översiktsplanen inte tydliggjort hur man avser tillgodose riksintressen för totalförsvarets militära del. Det finns därmed osäkerheter kring huruvida planförslaget kan komma att påtaglig skada riksintressena eller inte.

Förvaltningens kommentar:

Tack för synpunkterna. Kommunen har uppdaterat planförslaget utifrån Försvarsmaktens synpunkter.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)

Kommunens tillgång till befintliga skyddsrum är en fråga som bör belysas i översiktsplanen. Skyddsrummen kan påverkas av ianspråktagande av mark i närheten.

Förvaltningens kommentar:

Tack för synpunkterna. Kommunen har utvecklat planförslaget utifrån MSB:s synpunkter.

Kommunen bör i översiktsplanen redovisa en samlad bild över riskerna i sin kommun och hur man avser att hantera dessa olika risker, det vill säga om riskerna kan accepteras eller om man avser vidta förebyggande eller andra riskreducerande åtgärder.

Förvaltningens kommentar:

Kommunen har valt att inte utveckla planförslaget eftersom det finns andra styrdokument som hanterar en samlad bild över riskerna, exempelvis kommunens risk- och sårbarhetsanalys (RSA). I den kontinuerliga översiktsplaneringen kommer planeringsunderlag att tas fram efter behov som stärker beredskapen för att hantera risker.

Tillväxtverket

Tillväxtverket ser positivt på att både RUF 2050, rollen som regional stadskärna och flertalet mellankommunala intressen finns med som utgångspunkter till förslaget till översiktsplan. Hur översiktsplanen mer konkret bidrar till dessa skulle kunna tydliggöras ytterligare i översiktsplanens strategier och

utvecklingsinriktning, så väl som i vägledningar för de lokala utvecklingsmöjligheter som presenteras.

Förvaltningens kommentar:

Tack för synpunkterna. Granskningshandlingen har kompletterats med en helt ny skrivning "Översiktsplanen och RUFS 2050" som beskriver hur översiktsplanens intentioner överensstämmer med RUFS 2050 beträffande bebyggelsestruktur, grönstruktur och transportsystem. Dessutom beskrivs tätorternas utveckling i "Lokala utvecklingsmöjligheter" med hänvisning till hur utvecklingen överensstämmer med RUFS 2050.

Energimyndigheten

Energimyndigheten framför att planens betydelse utifrån ett plantekniskt perspektiv skulle vinna på att tydligare redovisa de ytor och linjesträckningar som kan bli föremål för fortsatta utredningar avseende framtida behov för energiförsörjning. Dels vad gäller ytor eller områden för lokal energiproduktion dels vad beträffar ytor för ny distribution och energilagring. Dessa kan antingen framgå av planens redogörelse gällande kommunens utvecklingsinriktning alternativt genom planens karta för mark- och vattenanvändning.

Förvaltningens kommentar:

Tack för synpunkterna. De förslag på ytor för lokal energiproduktion och energilagring som fanns med i samrådet, är inte längre aktuella. Den information kommunen har fått från Svenska kraftnät, Vattenfall och Telge Nät avser inga nya dragningar för distribution.

Jordbruksverket

Jordbruksverket påpekar att jordbruksmark är en viktig resurs för nuvarande och framtida livsmedelsproduktion och det är därför av största vikt att jordbruksmarken bevaras.

Förvaltningens kommentar:

Tack för synpunkterna. Att livsmedelsproduktion är avgörande för både självförsörjning och beredskap har lyfts fram i översiktsplanen. Kommunen avser att bevara jordbruksmark för fortsatt brukande, och endast i ringa omfattning tillåta ändrad markanvändning om det rör sig om ett väsentligt samhällsintresse och andra alternativ har prövats men bedömts som olämpliga.

Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen pekar ut att ekosystemtjänster som grund för beslut är en viktig del i omställningen för ett ändrat klimat och fossilfritt samhälle. Det gagnar kommunens innevånare och det exporterar nyttor till andra delar av länet.

I planer för byggnation anser Skogsstyrelsen att det är viktigt att man tar hänsyn så långt det är möjligt till pågående markanvändning vad gäller att förstärka de gröna samband som finns mellan de formellt skyddade områdena. Likaså att ta hänsyn till värdefulla naturmiljöer och kulturmiljöer och väva in hänsynen och bevara dessa i kommande bebyggelsemiljöer om möjligt. Skogsstyrelsen råder kommunen att tänka på de regionala planerna för grön infrastruktur.

Solcellsparker är ytkrävande och skogsmark tenderar att utnyttjas för etableringar av parkerna. Skogsstyrelsen anser att kommunen ska ta höjd för att inte värdefulla skogar sett ur skogsproduktion men även värdefulla naturområden som inte är formellt skyddade, blir exploaterade för ändamålet.

Skogsstyrelsen påminner kommunen om sitt ansvar att styra så att miljömålen på sikt uppfylls i synnerhet på egen skogsmark.

Förvaltningens kommentar:

Tack för synpunkterna. Det framgår i såväl kartor som i utvecklingsinriktning att den gröna ring runt Södertäljes tätort, vilken främst utgörs av Hanvedenkilen och Bornsjökilen, ska värnas och att svaga spridningssamband och gröna kilar som pekas ut i RUFs ska bevaras, och i vissa delar stärkas. Detta bekräftas av de utvecklingsområden för natur och friluftsliv, som pekats ut runt Södertälje stad, som främst har placerat inom dessa svaga spridningssamband.

Inga solcellsparker föreslås på skogsmark. Enligt planeringsinriktningen i kapitlet Natur och vatten ska kommunens skog förvaltas och skötas genom hyggesfria brukningsmetoder med hänsyn till biologisk mångfald, friluftsliv och rekreation. Kommunen föreslår även stora ytor som utredningsområden för natur och friluftsliv på egen skogsmark.

Sjöfartsverket

Sjöfartsverket ser positivt på Södertälje kommuns ambition om en ny förbindelse under Södertälje kanal, då en sådan förbindelse ökar robustheten i transportsektorn.

Förvaltningens kommentar:

Tack för synpunkten.

Övriga statliga verk

Post- och Telestyrelsen

Post- och Telestyrelsen pekar på att IT-infrastrukturen är en förutsättning för bland annat näringslivsutveckling, sysselsättning, forskning och innovationer, vård och omsorg, miljö och klimat, utbildning och kompetensförsörjning samt social delaktighet. Av denna anledning anser vi även att IT-infrastrukturen måste in i samhällsplaneringsprocessen på regional och kommunal nivå. Om inte IT-infrastruktur beaktas i samhällsplaneringen finns risken att de tjänster som är beroende av infrastrukturen inte når ut till användarna.

Förvaltningens kommentar.

Tack för synpunkterna. IT-infrastrukturen, eller digital infrastruktur som den omnämns i planförslaget, hanteras som en grundläggande förutsättning för samhällsutvecklingen inom Södertälje kommun. I översiktsplanen hänvisas det till kommunens antagna strategi för digital infrastruktur där det mera detaljerat framgår hur kommunen arbetar tillsammans med kommunens eget bolag Telge Nät samt med de privata aktörerna avseende utvecklingen av denna infrastruktur.

Svenska kraftnät

Svenska kraftnät framför att Svenska kraftnäts samt övriga elnätägares anläggningar som tillhör transmissionsnätet för el i Södertälje med fördel kan omnämnas i översiktsplanen.

Svenska kraftnät har både kraftledningar och en stamnätsstation i Södertälje kommun. Ledningen FL8 S2-4 mellan Hall och Hedenlunda är initialt planerad att förnyas i början av 2040-talet. Svenska Kraftnät förutsätter att dialog med kommunen kommer ske om projektet.

Svenska kraftnät informerar om att kommunen vid placeringen av nya verksamheter bör ta hänsyn till möjliga utbyggnadsbehov i transmissionsnätet, säkerhetsaspekter och magnetfält.

Vi konstaterar att Södertälje kommun i planförslaget uttrycker viljeinriktningen att stärka och utveckla den lokala energiproduktionen. För att kunna ansluta anläggningarna kan det bli nödvändigt att bygga ut regionnätet, alternativt vid mycket hög produktion även transmissionsnätet. Svenska kraftnät anser att det är positivt att kommunen visar förståelse för kopplingen mellan produktion och nätutbyggnad.

Förvaltningens kommentar:

Tack för synpunkterna. Planförslaget har kompletterats i enlighet med Svenska kraftnäts yttrande och instämmer med myndigheten att en dialog om projektet behöver ske.

Statens geotekniska institut (SGI)

Statens geotekniska institutet (SGI) ser positivt på att kommunen översiktligt redovisar vilka området som har förutsättningar för skred inom kommunen. SGI önskar dock ett förtydligande angående kommunens syn på hur risken för ras, skred och erosion kan minska eller upphöra inom redan bebyggt område.

Det är också positivt att det tydligt konstateras att de geotekniska förutsättningarna ska utredas vid detaljplanering, förhandsbesked och bygglov. SGI påminner om att angränsande området kan påverka enskilda detaljplaner och att det därför inte alltid är möjligt att endast hantera området inom en specifik detaljplan. Därför rekommenderar SGI att kommuner upprättar en strategi angående geotekniska riskfrågor för att kunna optimera detaljplane- och exploateringsarbetet.

Förvaltningens kommentar:

Tack för synpunkterna. Planförslaget har förtydligats enligt SGI:s synpunkter och rekommendationen om en strategi för de geotekniska riskfrågorna kommer att beaktas i den kontinuerliga översiktsplaneringen.

Swedavia AB

Swedavia ställer sig positiv till att flera frågor av vikt för luftfarten och Swedavia ges utrymme. Swedavia ser positivt på att flyget och Arlandas roll ges utrymme i översiktsplanen. Swedavia framför även att det är positivt att innovation och drönare lyfts i översiktsplanen. Swedavia instämmer i bilden av utvecklingen inom detta område behöver följas och beaktas i ett tidigt skede av planeringen.

Swedavia anser att texten om samråd för höga objekt kan förtydligas så att det tydligare framgår att flygplatser, utöver LFV, behöver samrådas avseende objekt över 20 m inom MSA-ytan.

Förvaltningens kommentar:

Tack för synpunkterna. Planförslaget har kompletterats så att det blir tydligt att höga objekt skall samrådas med flygplatser.

Vattenfall Eldistribution AB

Vattenfall Eldistribution har pågående projekt som omfattar ledningar öster och norr om Södertälje stad. På längre sikt avser även Vattenfall Eldistribution att spänningshöja fler ledningar öster och söder om Södertälje stad. Det är därför av stor vikt att alla befintliga ledningsgator runt Södertälje stad skyddas och att det inte planeras för bostäder eller verksamheter i närheten av dessa.

Vattenfall Eldistribution ser inte behov av helt nya ledningsstråk.

Förvaltningens kommentar:

Tack för synpunkterna. Planförslaget har uppdaterats i enlighet med Vattenfalls synpunkt.

Yttranden från regionala aktörer

Region Stockholm

Region Stockholm är positiv till planförslagets beskrivning och lista över de viktigaste mellankommunala frågorna.

Planförslaget anger att 20 000 bostäder kan byggas fram till år 2050. Region Stockholm är positiv till kommunens höga ambitioner för bostadsbyggande och samrådsförslagets inriktning och strategier om bostadsförsörjning, som ligger i linje med RUF 2050. Region Stockholm anser att Södertälje tar ett tydligt regionalt ansvar för bostadsförsörjningen, både i planen såväl som i det löpande arbetet.

Kommunen identifierar flera större områden för utveckling av verksamheter och industri såsom Almnäs, Moraberg, Vasa, Södertälje hamn, Tveta, Gärtuna och Södertuna. Region Stockholm stödjer planens planeringsinriktning för näringsliv och handel men understryker vikten av att dessa områden utvecklas i lägen med möjlighet till kollektivtrafikanslutning och anslutning för tunga transporter, god elförsörjning med mera. Det vore en styrka om strategierna uttrycker detta.

Region Stockholm ser positivt på att samrådsförslaget uttrycker goda möjligheter till en långsiktig utveckling av Södertälje sjukhus, med möjlighet till förädling av befintliga markytor och anskaffning av nya vid behov. Region Stockholm stöder föreslagen möjlig utvecklingsinriktning längs Stockholmsvägen eller åt sydost, se karta sid 41 i samrådshandlingen.

Trafik och mobilitet

Samrådsförslaget lyfter vikten av att planera för att säkra framkomligheten och minska sårbarheten i hela trafiksystemet. Det pågår ett antal utredningar för både buss, järnväg och biltrafik som samlat kommer att tydliggöra den önskade utvecklingen framgent. Det är särskilt viktigt att skapa redundans för trafiken som passerar Södertälje kanal, som är sårbar med dagens lösning. Bland annat föreslås nya statliga infrastruktursatsningar med ny väg- och busstunnel under Södertälje kanal. Region Stockholm ser positivt på att planförslaget lyfter fram långsiktiga lösningar kring det sårbara transportsystemet i kommunen och inte minst passagen under/över Södertälje kanal, särskilt ur ett beredskaps- och säkerhets-perspektiv. Det är viktigt att projekten värderas utifrån fyrstegsprincipen innan beslut om slutgiltig lösning slås fast. Ny passage under Södertälje kanal är en statlig angelägenhet som tillhör den nationella planeringen.

Planen beskriver på ett bra sätt vikten av både lokal och regional cykel-utveckling, som ligger i linje med den regionala cykelplanen och RUF 2050. Av de tre särskilt prioriterade regionala cykelkopplingar i samråds-förslaget är Södertälje-Järna ett utpekat regionalt cykelstråk i den regionala cykelplanen, vilket är ett av flera kriterier för att eventuellt kunna bli prioriterad i länsplanen för transportinfrastruktur. I utredningsarbetet av den regionala cykelplanen, har väg 525 pekats ut som rekommenderad sträckning för stråket.

Region Stockholm stöder att samrådsförslaget lyfter fram behovet av robusthet i gaturummet. Det vore en styrka om förslaget kompletteras med beskrivningar av hur kollektivtrafikutrymmen och mark ska bevakas och säkras i detaljplaneprocesser. Det inkluderar depåer och terminaler som hör till den regionala kollektivtrafiken, och som behövs för att upprätthålla kollektivtrafiken på sikt. Terminalerna bör även visas i kartunderlaget. Med anledning av att planförslaget anger att Vasa och Västergård har en utvecklingspotential, bör avsikten med den befintliga bussdepån i Västergård tydliggöras, för att kunna möta framtida resenärsbehov. En omlokalisering av bussdepån är både kostsam och komplex, eftersom depåer behöver vara belägna i strategiska lägen. Det vore positivt om planen kompletteras med en strategi för hur bussdepåer och bussterminaler kan utvecklas på sikt, för att möta framtida behov.

Förvaltningens kommentar:

Tack för synpunkterna. Kommunen välkomnar att regionen instämmer i vikten av en ny passage under Södertälje kanal, och att det är angeläget utifrån ett beredskaps- och säkerhetsperspektiv. Planeringsinriktningarna för trafik och

mobilitet har uppdaterats kring behovet av bland annat bussdepåer, däremot har ingen förändring gjorts i kartan.

Elförsörjning

Förslaget bör kompletteras med en planeringsinriktning för elförsörjning. Elnätet kommer att behöva byggas ut och förstärkas på alla nivåer såsom stamnät/transmissionsnät, regionnät och lokalnät. Kommunen har med sin strategiska planering av mark- och vatten-användning en viktig roll som möjliggörare för att kunna bygga ut elnätet efter framtida behov och därmed bidra till energiomställningen. Det är särskilt viktigt i en kommun som Södertälje, som har ett omfattande näringsliv och industri som kräver en god elförsörjning för att fortsätta utvecklas. Det vore därför en styrka om planen kompletteras med en inriktning om att samverka med nätägare och näringsliv i ett tidigt skede av planprocessen eller i en lokaliserings-prövning, kring frågor såsom kapacitetsbehov, markbehov för ny- och ombyggnad av anläggningar och hänsyn till skyddsavstånd.

Förvaltningens kommentar.

Planförslaget har kompletterats utifrån Region Stockholms framförda synpunkt.

Det vore även positivt om förslaget kompletteras med en text om masshantering, som beskriver hur kommunen avser implementera masshanteringsstrategins mål samt åtgärder för att på sikt skapa förutsättningar för en hållbar masshantering för såväl kommunen som länet. Planen bör även redovisa en inriktning för kommunens befintliga tåkt, deponi och återanvändningsanläggning.

Förvaltningens kommentar.

Planförslaget beskriver att ytterligare ytor och lokaler för cirkulär masshantering samt bygg- och rivningsavfall behövs. Inom den kontinuerliga översiktsplaneringen kan planeringsunderlag successivt tas fram efter behov.

Region Sörmland

Förslaget är väl genomarbetat och lyfter flera viktiga perspektiv såsom det storregionala perspektivet, mellankommunala samarbeten och samband samt transportinfrastruktur- och energifrågor. Förslaget förtydligar kopplingen och relationen till Sörmland inom flertalet områden och betonar vikten av samarbete och utveckling av kopplingar över länsgränsen, vilket Region Sörmland ser positivt

på. Södertälje är en synnerligen betydelsefull nod och arbetsmarknad för Sörmland så en stärkt utveckling för Södertälje är av största vikt för hela Stockholm-Mälarenregionen.

Utvecklingen av Ostlänken är en förutsättning för stärkta kopplingar mellan Södertälje och Sörmland, dels vad gäller arbets- och fritidspendling dels för kompetensförsörjning i Stockholm-Mälarenregionen. Ostlänken knyter an till Stockholm Skavsta flygplats vilket gör att flygplatsen får en allt viktigare roll för södra Stockholmregionen och inte minst Södertälje och dess invånare. Utifrån detta kan det vara önskvärt med ett tydliggörande kring kopplingen till Skavsta flygplats i förslaget.

Förslaget lyfter även Södertälje Syd som nod för lokal, regional och nationell trafik och att dess betydelse framöver kommer att öka. Denna bild delas av Region Sörmland, där Södertälje Syd som nod framgent kopplar an till Ostlänken men även övriga stråk från Sörmland. Utifrån detta ser Region Sörmland positivt på att förslaget trycker på ytterligare tillgänglighet till Södertälje Syd genom kollektivtrafik och andra hållbara transportslag.

En fortsatt dialog bör ske mellan Region Stockholm och Region Sörmland, tillsammans med berörda kommuner, gällande hur regionalstågstrafiken ska utvecklas och stärkas in till Södertälje från Svealandsbanan, Västra stambanan och Ostlänken/Nyköpingsbanan.

Gällande transportinfrastruktur lyfter förslaget ytterligare koppling under Södertälje kanal, för att skapa en redundans för den nationella trafiken över kanalen. Detta är en viktig fråga, inte bara för Sörmland, utan även för den storregionala rörligheten.

Förslaget pekar även ut mellankommunala intressen över angränsande län, däribland Sörmland, när det kommer till regionala cykelstråk och kollektiva förbindelser. Region Sörmland har pekat ut stråk i målbilden för regionala cykelstråk mot Södertälje kommun som på sikt bör utvecklas för att skapa ett sammanhängande cykelvägnät. Region Sörmland ser positivt på Södertäljes kommande utveckling gällande gång, cykel och kollektivtrafik.

Region Sörmland ser att en tydlig nulägesbild och ställningstaganden gällande utbyggnad och ombyggnad av elnätet hade varit önskvärt.

Förvaltningens kommentar:

Tack för synpunkterna. Södertälje kommun instämmer i Region Sörmlands synpunkter och i att samarbetet behöver fortsätta på flera olika fronter. Kommunen noterar med glädje Region Sörmlands ställningstagande kring passage under kanalen och instämmer om effekten på den storregionala rörligheten. Planförslaget har uppdaterats så att kopplingen till Skavsta flygplats är tydligare. Planförslaget har utvecklats avseende utbyggnad och ombyggnad av elnätet.

Södertörns brandförsvarsförbund (SBFF)**Risker i omgivningen**

Södertörns brandförsvarsförbund (SBFF) ser positivt på att översiktsplanen tydliggör den riskhänsyn som behöver tas till transportleder för farligt gods (väg, järnväg och vatten) samt till Seveso-anläggningar inom kommunen vid planläggning. SBFF råder kommunen att belysa att väg 57 är en primär transportled för farligt gods, vilket behöver beaktas vid utredning av en förtätning.

SBFF är positiva till att översiktsplanen tar ett helhetsgrepp för utredning och genomförande av åtgärder för skyfall samt översvämning av sjöar och vattendrag. Att klimatförändringarna och förväntad problematik med uppkomst av värmeöar vid höga temperaturer belyses i översiktsplanen anses vara positivt.

SBFF ser positivt på skrivningar i översiktsplanen om utformning av trapphuset för bra utrymningsförutsättningar samt om separat ordnade räddningsvägar. Det är även positivt att försörjning av brandvatten och vattenkapacitet vid sprinklerinstallationer tas upp i översiktsplanen. SBFF framför rekommendationer för suicidpreventiva insatser. SBFF anser att perspektivet suicidprevention bör tas upp i översiktsplanen.

Förvaltningens kommentar:

Tack för synpunkterna. Väg 57 listas tillsammans med de andra primära transportlederna för farligt gods. Texten om att säkerställa brandvatten vid nybyggnation har uppdaterats med att krav på sprinklerstationer måste föregås av en bedömning av vattenledningssystemets kapacitet. Åtgärder kring suicidprevention har inte tagits med i översiktsplanen, kommunens handlingsplan för suicidprevention revideras i nuläget.

Grannkommuner

Nykvarns kommun

Nykvarns kommun lyfter fram att det är önskvärt att utvecklingsinriktningarna för kommunen och staden beskrivs, och inte bara presenteras på kartor.

Det är även önskvärt att tydliggöra skillnaden mellan utvecklingsinriktning och lokala utvecklingsmöjligheter. Samma symboler används i vissa fall i båda kartorna men de står ibland under olika rubriker i teckenförklaringen. Till exempel, är exempelvis strategiskt samband för transportinfrastruktur (s.33) samma som strategiskt samband för kommunikation (s.28)? Om så är fallet bör de strategiska sambanden för kommunikationer som pekas ut i kartan på s.29 mellan Nykvarn och Enhörna samt mellan Nykvarn och Almnäs rimligtvis också finnas med i kartorna under avsnitten Enhörna kommun och Den stadsnära landsbygden, och kanske även beskrivas.

Att peka på en utvecklingspotential för sammankoppling mellan Ekeby och Dammkärr-Vattubrinken är inte i linje med skyddet av Djupdals vattenverk och Riksidrott för dricksvatten i senare kapitel. Verksamheter och exploateringar riskerar här att äventyra befintlig produktion och begränsa möjligheten till utökning av nödvändig framtida utökad vattenproduktion.

För att skydda Malmsjöåsen vore det i stället önskvärt att området fredas ifrån exploatering och att det i stället får en naturvärdes-prägel. Det finns fastigheter i Pommern som idag får samfällad VA-försörjning ifrån Nykvarns kommun. Det vore därför önskvärt med en beskrivning för tänkt utveckling i områden som Ytterhörna/Al/Pommerns vilka direkt angränsar till Nykvarn.

Förvaltningens kommentar:

Tack för synpunkterna. Strategierna är nu tydligare knutna till utvecklingsinriktningskartorna. Förslaget om sammankoppling mellan Ekeby och Dammkärr – Vattubrinken har tagits bort. Ingen specifik utveckling i områden som angränsar till Nykvarn beskrivs i planförslaget.

Beträffande de strategiska sambanden i Utvecklingsinriktning och Lokala Utvecklingsmöjligheter görs nu en åtskillnad mellan "Strategiskt samband för cykel- och/eller kollektivtrafik" (Utvecklingsinriktning) och "Strategiskt samband för gång- och cykeltrafik" (Lokala Utvecklingsmöjligheter).

Gnesta kommun

Gnesta kommun ser positivt på förslaget till översiktsplan och Södertäljes ambition att utveckla kommunikationer och växa med fler bostäder och arbetsplatser, särskilt i stråket Järna-Mölnbo-Gnesta vilket ger stärkta förutsättningar att utveckla kommunikationer och service i detta stråk. Önskvärt vore att Gnesta kommun och Södertälje kommun tillsammans tar fram en gemensam, långsiktig strategi för hur området i närheten av Gnesta tätort ska utvecklas. Det gäller såväl den rumsliga utvecklingen som hantering av skola, förskola, äldreomsorg, teknisk infrastruktur med mera.

Gnesta kommun ser positivt på en utbyggnad av området Visbohammar. Det är ett område som ligger inom nära avstånd till handel, service och kollektivtrafik. Det finns synergieffekter mellan kommunerna avseende t ex skola/förskola, boende för äldre och teknisk infrastruktur som vatten och avlopp. Förvaltningen ser positivt på att samverka kring VA-frågor mellan kommunerna, men VA-frågorna behöver avtalas mellan kommunernas VA-huvudmän.

Förvaltningens kommentar:

Tack för synpunkterna. Kommunen ser positivt på en gemensam, långsiktig strategi för utvecklingen i Visbohammar samt på att ta tillvara synergieffekter och viktiga samband mellan området och Gnesta tätort. Kommunen är medveten om att samverkan i VA-frågor sker via avtal mellan VA-huvudmännen.

Salems kommun

Salems kommun lyfter fram att det är positivt att Södertälje och Salem har liknande planeringsinriktningar, något som är positivt för en mer sammanhängande mellankommunal och regional planering. Salem lyfter bland annat fram den mellankommunala samordningen av det civila försvaret.

Vidare påpekar Salems kommun att infrastruktur och kollektivtrafik kan lyftas fram ytterligare i översiktsplanen.

Förvaltningens kommentar:

Tack för synpunkterna. Planförslaget har delvis formulerats om för att ytterligare lyfta fram betydelsen av infrastruktur och kollektivtrafik, och har getts mer utrymme i bland annat strategin "Stärk sambanden inom kommunen och med omvärlden" (Utvecklingsinriktning) och utvecklats i avsnittet "Trafik och mobilitet" under kapitlet "Allmänna intressen".

Stockholms stad

Stockholms stad framför att det är positivt att samrådsförslaget tar tydlig ställning för en fortsatt utveckling av Stockholmsregionen. Alla kommuner i regionen behöver bidra till bostadsförsörjningen, en fungerande arbetsmarknad och goda förutsättningar för näringslivet.

Stockholms stad instämmer i de behov som identifierats av statliga infrastrukturinvesteringar avseende utökad järnväg mellan Järna – Stockholm och ökad robusthet och framkomlighet E4 över Södertälje kanal.

Förvaltningens kommentar.

Tack för synpunkterna. De regionala och mellankommunala frågorna är av stor vikt för den hållbara samhällsutvecklingen, socialt, miljömässigt och ekonomiskt. Kommunen samverkar med både Region Stockholm och Region Sörmland, samt inom samarbetet Östra Mellansverige, Södertörnssamarbetet och andra mellankommunala tematiska samarbeten. Beträffande ovan nämnda infrastruktursatsningar så presenteras de som särskilt prioriterade i strategin "Stärk sambanden inom kommunen och med omvärlden" (Utvecklingsinriktning), och finns utritade under kategorin "kommunikationer" i de efterföljande kartorna för kommunen och för Södertälje stad. De nämns också i avsnittet "Trafik och mobilitet" under kapitlet "Allmänna intressen".

Strängnäs kommun

Strängnäs kommun ser positivt på befintlig dialog och samverkan kring kollektivtrafiklösningar med Södertälje kommun och att översiktsplanen lyfter upp förbättringar för pendlare in till Södertälje stad. Däremot önskar Strängnäs att Södertälje kommun förtydligar sin syn på nya Hjulstabron som binder ihop Strängnäs och Enköping i översiktsplanen.

Vidare lyfter Strängnäs kommun att Södertörns banan kan vara intressant att studera som alternativ, men att det inte får ske på bekostnad av längre restider till och från Stockholms kommun. Fortsatt trafikering av "Strängnäs regionaltåg" på Grödingebanan, med trafiklägena Södertälje Syd och Flemingsberg, är därmed av stor vikt för Strängnäs kommuns framtida regionala funktion och för våra invånares pendlingsförutsättningar

Strängnäs kommun ser positivt på att Södertälje hamn lyfts fram som ett prioriterat verksamhetsområde. Beskrivningen om att hamnen är ett viktigt nav i

Östra Mellansverige och en viktig pusselbit för hållbar godslogistik delas av Strängnäs.

Vidare föreslår Strängnäs kommun att mellankommunalt samarbete kring verksamhetsetableringar längs E20 förtydligas i översiktsplanen.

Förvaltningens kommentar.

Tack för synpunkterna. Södertälje kommun ser också positivt på den befintliga dialogen med Strängnäs kommun om bland annat infrastruktur och kollektivtrafiklösningar. Kommunen håller med om att nya Hjulstabron är en strategiskt viktig, men har varit tvungna att begränsa hur mycket som får plats i översiktsplanen som ligger utanför kommunens gränser.

Planförslaget har justerats och lyfter inte längre fram specifikt Södertörnsbanan utan betonar kopplingen mellan Södertälje och Flemingsberg. Även Södertälje ser att en fortsatt trafikering mellan bland annat Strängnäs, Södertälje Syd, Flemingsberg och Stockholm är viktig för regionen.

Vad gäller ett mellankommunalt samarbete kring verksamhetsetableringar längs E20 ser kommunen att det inte behöver lyftas i översiktsplanen utan hänvisar till det pågående samarbete som finns avseende Stockholm Syd, vilket är en naturlig mötesplats för dialog avseende detta.

Nynäshamns kommun

Nynäshamns kommun anser att Södertälje kommuns samrådsförslag till ny översiktsplan i sin helhet är tydligt och lättförståeligt.

Att tvärförbindelse Södertörn genomförs är viktig inte minst för att godstransporter från sjöfart ska kunna ta sig vidare ut i regionen och landet. Likaså de fem Södertörnsspecifika systempåverkande åtgärder som anses absolut nödvändiga för att uppnå en tillgänglig och konkurrenskraftig huvudstadsregion.

- Ny passage under Södertälje kanal
- Ny bytespunkt i Flemingsberg inklusive nedsänkning av väg 226
- Ny Regional järnväg Järna – Flemingsberg via Södertälje syd
- Spår till Tyresö
- Dubbelspår på Nynäsbanan

Nynäshamns kommun saknar i denna utvecklingsinriktning och tillhörande karta ett strategiskt samband gällande kommunikation (lila pilar) via sjövägen och dess farled. Likaså saknas ett strategiskt samband gällande kommunikation (lila pilar) i sydostlig riktning, utmed väg 225, via Botkyrka kommun och Nynäshamns kommun och vidare till Gotland. Åtgärder behövs längs väg 225 för att en kapacitetsstark och effektiv busstrafik ska vara möjlig. Med förbättrade kommunikationer genom trafiksäkrad infrastruktur och kollektivtrafik.

Nynäshamns kommun ser också att det finns behov av att utveckla ett regionalt cykelstråk i riktning västerut mot Södertälje, förslagsvis utmed väg 225, för att främja hållbart resande i större delar av den södra regionen. Utifrån detta föreslår kommunen att ett sammanhängande gång- och cykelstråk för oskyddade trafikanter som möter upp den redan utbyggda gång- och cykelvägen som finns fram till Rönninge adderas i kartan Trafik och mobilitet samt som prioriterad cykelväg att förbättra för att stärka regionala kopplingar under rubriken Enklare att gå och cykla.

Kommunen ser att det i ett framtidsperspektiv finns behov av att utreda en ytterligare koppling mellan väg 73 och E4 söder om Södertälje.

Förvaltningens kommentar:

Tack för synpunkterna. Södertälje kommun står bakom de fem Södertörnsspecifika åtgärderna, men har valt att inte lista specifika projekt eftersom listan kan bli utdaterad.

Ett strategiskt samband mot Nynäshamn har lagts till i kartan för att förtydliga kopplingen längs bland annat väg 225, däremot syns inte någon koppling till Gotland då det ligger för långt utanför kartans område. Eventuella framtida cykelvägar är inte preciserade i karta, varken i de översiktliga kartorna eller i Trafik och mobilitet, men de strategiska sambanden innefattar möjligheterna för sådana. Texten under rubriken "Enklare att gå och cykla" belyser också vikten av att koppla samman gång- och cykelvägar till ett sammanhängande nät, men pekar inte ut några särskilda platser.

En koppling mellan väg 73 och E4 söder om Södertälje är inte något som Södertälje kommun förordar.

Yttranden från företag och näringslivsorganisationer

Storföretag/Industri

AstraZeneca

Beredskap och framkomlighet

Det är viktigt att samhället i stort och dess infrastruktur hänger med i kommunens utveckling och tillväxtmål. Det gäller även beredskapssituationer och mediaförsörjning såsom vatten, avlopp och el. Vår verksamhet i Södertälje är beroende av att hela samhället är framtidssäkert och resiliert. Vi behöver med säkerhet veta tillgången till el för vårt behov inte förändras och att det finns möjlighet att expandera. Detsamma gäller även ledningsnät för dagvatten och spillvatten.

Motorvägsbron är något vi tidigare tagit upp tillsammans med kommunen och påverkan på oss som företag om den skulle få begränsad framkomlighet är markant.

Förvaltningens kommentar:

Tack för synpunkterna. Översiktsplanen är en långsiktig strategisk vision- och målbild för utvecklingen av mark- och vattenanvändningen i hela Södertälje kommun. Beredskapssituationer hanteras inom arbetet med civil beredskap.

Södertälje kommun är fullt medveten om hur stor påverkan blir om inte motorvägsbron är framkomlig. Södertälje verkar för att kollektivtrafiken ska bli ett attraktivt alternativ för arbetspendling till/från Södertälje. I planförslaget föreslås en passage under kanalen för bil- och busstrafik som skapar viktiga funktioner som redundans, beredskap, nationell tillgänglighet m.m.

Riskavstånd

På sidan 192 återfinns en tabell med riskobjekt och riskområden. Vi vill att förslaget justeras och att det för Astra Zeneca står detsamma som det gör för några andra anläggningar, det vill säga "Säkerhetsrapporter och/eller riskanalyser för anläggningarna bör studeras vid nybyggnation i närheten."

Vi är beroende av att infartsvägar till och från anläggningarna hålls öppna och har god framkomlighet och detsamma gäller för transporter mellan våra två anläggningar. Det behöver säkerställas att säkerhetsaspekterna kring dessa

transportleder bibehålls, men bland annat vägbredd och etablering av verksamhet inpå.

Utbyggnationen av bostäder och andra verksamheter i anslutning till oss kan påverka antalet transporter när staden kryper närmare inpå våra anläggningar. Det gäller till exempel utveckling av tegelbrukstomten i anslutning till Snäckviken. Vi vill behålla skyddsavstånd mellan oss som företag och andra verksamheter i anslutning till våra fastigheter. Höga byggnader i vår närhet är inte lämpligt. Området, norr om Ängsgatan ska utredas för lokalisering av skola, samhällsservice och eventuellt bostäder. Inom det området anser vi att det vore bra om bostäder och verksamhet för minderåriga undviks.

Förvaltningens kommentar:

Tabellen har tagits bort och mer generella skrivningar har utvecklats eftersom översiktsplanen ska gälla under en längre tid. Det finns skrivningar om detta både i planeringsinriktningar och i kapitlet Risk, hälsa och säkerhet. I Lokala utvecklingsmöjligheter står att en utveckling, särskilt norr om Ängsgatan, behöver ta hänsyn till AstraZenecas Seveso-klassade anläggning.

Scania

"Stadsnära landsbygd" vid Tveta/Kvedesta

I den karta som upprättats för områden söder om Scanias industriområde (Lastbilen 4) uppmärksammar vi att förutom de begränsade områden som angivits för utredning finns inga konkreta förslag på ytterligare områden för verksamhet och industri.

Vi konstaterar också förekomst av åkermark i den östra delen (nära Gläntan) som vi tolkar omfattas av det som skrivs under avsnittet "Värna och stärk jordbruksmarken", detta i sin tur kan komma att hämma möjligheterna till annan användning.

Längs den planerade vägsträckningen mellan Södertälje Syd och Tvetavägen ser vi ett större behov av industrimark, nuvarande förslag riskerar annars att hämma våra möjligheter till verksamhetsutveckling och expansion. När vår verksamhet utvecklas uppstår nya behov för provning av fordon, dessa är beroende av närhet till övrig verksamhet då många av dessa fordon ej kan framföras på allmän väg.

Det område som finns längst i söder på fastigheten Lastbilen 4 och enligt kartan är markerat som "Stor utvecklingspotential för verksamhet och industri" är under

pågående utveckling för tillskapande av nya provbanefaciliteter (bland annat för autonoma fordon) innebärande att det är fullt utnyttjat för detta ändamål.

Förvaltningens kommentar:

Tack för synpunkterna. Text och karta har ändrats i granskningsförslaget. Scantias nya testbana för elektrifierade och autonoma fordon beskrivs nu att den är på gång att utvecklas. Det föreslagna utredningsområdet för verksamheter och industri, som ligger längre österut utmed den föreslagna Tvetaleden, har blivit större i granskningsförslaget. Utvecklingen bör ske med hänsyn till jordbruksmark och det gröna svaga samband som löper genom området.

Att de södra delarna av Lastbilen 4 markeras som "stor utvecklingspotential från verksamheter" fastän dessa genomförs nu, beror på att förändringarna ännu inte fått genomslag i kommunens grundkarta. Om detta är klart tills antagandeverversionen kan justeringen göras till den.

De sydvästra stadsdelarna, "Scaniaområdet"

Vi ser mycket positivt på att det ska ges "goda förutsättningar för långsiktig utveckling".

Ytterligare dialog kring effektivt användande av marken och den öst-västliga kopplingen genom företagets område som nämns i texten skulle önskas. Det senare är svårt att realisera då industriområdet kräver full flexibilitet för existerande och kommande produktionsbehov.

Förvaltningens kommentar:

Förvaltningen har förståelse för svårigheterna som Scania nämner inom industriområdet men ser ändå gärna en fortsatt dialog för att undersöka möjligheterna till en effektivare markanvändning. Skrivningen om en öst-västlig koppling genom områdets norra del är nu borttagen.

Beträffande utveckling av dagvattenhantering i anslutning till Verkstadsvägen så har vi lite svårt att förstå vad som avses då nästan allt dagvatten på fastigheten "Bilbyggaren 1" leds via egen ledning till Torpaviken. Vid byggande av den nya batterifabriken lades avsevärda resurser ned på att bygga fördröjningsmagasin innan det leds till kommunens nät.

Förvaltningens kommentar:

Telge Nät har tagit fram en åtgärdsplan för rening av dagvatten i befintlig

bebyggelse och inom VA-huvudmannens verksamhetsområde. I planen finns förslag på platser för dagvattendammar. Platsernas förutsättningar och potential för rening behöver utredas mer för att se om det finns ett verkligt behov och om de är möjliga att genomföra. Telge Nät behöver information om Scantias anläggningar när det är dags att utreda platsens förutsättningar, som ligger nedströms Scania. Samordning behövs även med en rad andra aktörer som kan påverkas.

Näringsliv/Företag/Organisationer

Lantbrukarnas Riksförbund

Sid 108 Hölö tätort: Att planera för bostäder på västra sidan om järnvägen är högst olämpligt. Området utgörs uteslutande av jordbruksmark, som behöver värnas och skyddas mot exploatering. Enligt kommunens egen odlingsstrategi samt den regionala livsmedelsstrategin skall sådan exploatering undvikas i möjligaste mån.

Förvaltningens kommentar:

Tack för synpunkterna. Inställningen är generellt att värna odlingslandskapet och säkerställa tillgången till brukningsbar jordbruksmark och att markanvändning endast får ändras om ändamålet är av väsentligt samhällsintresse och andra alternativ har prövats och visat sig olämpliga.

Utvecklingen på västra sidan av järnvägen bedöms som den mest optimala för att nyttja det kollektivtrafikhärläget vid ett eventuellt tågstopp i Hölö. En utveckling av Hölö tätort i någon annan riktning anses inte ha samma förutsättningar. Den föreslagna utvecklingen kan anses vara ett väsentligt samhällsintresse eftersom syftet är att uppfylla kommunala och regionala bostadsbehov i kollektivtrafikhärläge, bidra till utvecklingen av Hölö som potentiell landsbygdsnod och förbättra förutsättningarna för kollektivtrafik, lokal service och nya mötesplatser som även stärker omgivande landsbygder. Mer detaljerade lokaliseringstudier krävs innan en utveckling kan bli aktuell.

Svenska Infobyte

Arbetet med Lunakvarteren behöver drivas med större kraft med parallella processer som syftar till att så snart som möjligt färdigställa de nya kvarteren. det är ett på tok för lågt tempo, framför allt därför att de nya nyttorna som behövs helt enkelt inte kommer på plats.

"Den digitala infrastrukturen är relativt bra utbyggd i kommunen. Det nationella bredbandet i redan utbyggda områden." Det här är fel på flera sätt. De nationella målen för när 95% av befolkningen skulle kunna nås av 100 Mbit/s inföll redan år 2020.

Förvaltningens kommentar

Tack för synpunkterna. Översiktsplanen har ingen direkt påverkan på arbetet med Lunakvarteren då detta är ett påbörjat projekt. Planförslaget har justerats så att det överensstämmer med de nationella målen.

Markägare och fastighetsutvecklare

HSB Södertälje

Målen och målområdena skulle kunna vässas och stärkas i sin anknytning till ett framtida Södertälje. Allt för stora delar skulle kunna beskriva mål och målområden för vilken kommun som helst. Vi vill inspireras och lyfta Södertäljes särart tydligare.

Vi ser en risk med att ambitionerna, om än goda, leder till en stadsplanering som inte är i takt eller ton med invånarnas ekonomiska möjligheter eller preferenser.

Möjligheterna med att få de 26 000 personer som dagligen pendlar till Södertälje att bosätta sig inom kommunen nämns vid ett antal ställen. Vi saknar dock beskrivningar och mål som är inriktade på att ta tillvara på denna möjlighet.

Mål 2.1. Ökad takt i klimat- och energiomställningen kunde lyftas tydligare i kapitlen som följer. Vad är strategin för att t.ex. underlätta för fastighetsutvecklare och fastighetsägare att minska sitt klimatavtryck och effektivisera sin energianvändning?

Förvaltningens kommentar:

Tack för synpunkterna. Målen har utvecklats med nya skrivningar, och är fortsatt på en övergripande nivå. De för Södertälje mer platsspecifika ställningstagandena återfinns i Utvecklingsinriktning, planeringsinriktningar, kommunens ställningstaganden för Riksintressen, samt i Lokala utvecklingsmöjligheter.

För att minska klimatavtrycket inom byggsektorn förordas att nyttja befintliga byggnader så länge som möjligt och i första hand rusta upp och bygga om vid behov. När nybyggnation behövs är en strategi att minimera byggavfallet under såväl byggnation som förvaltning och välja material som går att reparera i

stället för att slänga, exempelvis träfönster. Material som är hållbart producerade med låg klimatpåverkan och är återvinningsbara. Byggnader som är energieffektiva och flexibla ger också ett lägre klimatavtryck.

Inom arbetet med Energi- och klimatrådgivningen skapas förutsättningar för verksamheter och invånare att göra energi- och klimatsmarta val genom energieffektiviseringar, vilket handlar om hushållning, teknikutveckling och beteendeförändringar.

Riksbyggen /JM

Till vår förvåning ser vi dock att Glasberga sjöstad ligger kvar som en isolerad enklav i översiktsplanen. Här syns inget av översiktsplanens ambitioner om sammankopplingar med fokus på lokal service blandade upplåtelseformer, utvecklat näringsliv eller förbättrade transporter. Samtidigt avskrivs alla planer på ytterligare exploatering i stadsdelen, vilket i verkligheten försämrar incitamenten till förbättrad infrastruktur och service och cementerar Glasberga som en klar. Stadsdelens utmaningar med dagvatten lyfts tillsammans med behovet av investeringar i förbättrade åtgärder. Det saknas dock resonemang om hur dessa åtgärder ska kunna realiseras i en kontext där området prioriteras bort planeringsmässigt och möjligheten till framtida exploatering avskrivs. I stället isoleras Glasberga i motsats till översiktsplanens övergripande ambition om sammanvägning av stadens delar ytterligare med en överhängande risk att stadsdelen fortsatt blir en enklav i Södertälje stadslandskap. Det ter sig anmärkningsvärt att i samma dokument har särskilt fokus på att läka bristerna som följer av tidigare inlägg planering, samtidigt som man gör om samma misstag med Glasberga.

För att inte begränsa handlingsutrymmet framöver så bör översiktsplanen öppna för fortsatt planering och utveckling av såväl Glasberga som angränsande stadsdelar. Översiktsplaneringen behöver både identifiera planeringsbehovet och möjliggöra de investeringar som framtida exploatering i Glasberga kan ge och bidra med Södertäljes utveckling. Vi anser att delar av fastigheten Glasberga 1 : 15, precis som den kuperade marken närmast Fornhöjden ska redovisas som område med "Stor utvecklingspotential för mångfunktionell bebyggelse".

Förvaltningens kommentar:

Tack för synpunkterna. I granskningshandlingen betonas vikten av att stärka kopplingarna mellan Glasberga och omgivande stadsdelar. Dessutom nämns

potential för ny grundskola, lekplatser och parker. Däremot bedöms möjligheten till ny bostadsbebyggelse begränsad på grund av översvämningsrisk och bristande skyfalls- och dagvattenhantering. Fornhöjden och skogen öster om stadsdelen, närmast Glasberga, föreslås dock utvecklas med ny bebyggelse som också bättre sammankopplar Glasberga med den övriga staden.

Gerstaberget och Långbro

Gerstaberget och Långbrofastigheter skriver om att de är en aktiv fastighetsägare som vill vara med och bidra till ett blomstrande och hållbart samhällsbyggande i Järna.

Nu när vi ska utveckla ett hållbart verksamhetsområde i Järna så tycker vi att man i översiktsplanen ska beskriva och belysa möjligheten för en ny omlastningsplats mellan tåg och lastbil i Södertuna-området. Det har redan historiskt funnits en växel vid Norrtuna backen från stambanan för att kunna växla av gods in i det gamla ICAS Hakon lagret som fanns i änden av Tuna Industriväg. Vi jobbar nu för att få till en ny växel i samma läge för att kunna återuppta detta godsflöde in i verksamhetsområdet och har då identifierat att denna omlastningsplats skulle kunna få plats i kilen mellan befintlig stambana och den nya Ostlänken. Detta är en unik plats i regionen då tågtrafiken norr om denna plats kommer vara mkt trafikerad när Ostlänken är byggd vilket kommer göra att det i en framtid kommer bli svårt att dra gods på räls så mkt närmare Stockholm. För att kunna ställa om från fossildriven godstrafik till eldrift är ju tåg det överlägsna valet vad gäller volym och vikt per förbrukad kwh vid transport. Detta gör som sagt läget unikt och med en större persontrafik på ostlänken så medför det också en större möjlighet att dra gods fram till Järna på befintlig stambana.

Vi anser att översiktsplanen bör sträckas ut i nordostlig riktning mot Långbro för att knyta ihop samhället med gården och samtidigt stärkande av hållbara samhällsbyggandet utan att det tar bort den naturliga närheten till naturen som Mölnbo ska bejaka.

Förvaltningens kommentar:

Tack för synpunkterna. Det pågående detaljplanearbetet för Södertuna prövas om en omlastningsterminal är lämplig. Om så är fallet står det inte i strid med den utpekade kategoriseringen i översiktsplanen; stor utvecklingspotential för verksamheter och industri.

Beträffande Långbro-området har utvecklingsytan justerats för att bättre harmonisera med pågående programarbete.

Almnäs Mark och Hem AB

Bolagets mark (Almnäs 5:16) är föreslagen som grönyta, och skulle vilja se över möjligheten att ändra i översiktsplanen så att det öppnas för utveckling av småhus, och vad som i så fall måste göras från vår sida. (Området intill Almnäs 5:16 är för tillfället ett mindre villaområde). vi vill utveckla Almnäs till ett blomstrande område med bostäder, grönytor, lekområden och massa annat som ger de boende mervärde i vardagen.

Förvaltningens kommentar:

Tack för synpunkten. En utveckling med bostäder på denna plats skulle innebära att den regionala gröna kilen fragmenteras och det finns stor risk att tillkommande bebyggelse kommer i konflikt med artskyddsförordningen samt höga naturvärden som påverkar grönstrukturen i ett regionalt sammanhang. Vidare saknas kommunal infrastruktur, service samt kollektivtrafik till området, vilket försvårar en socialt samt ekologisk hållbar utveckling av platsen.

Tvetaberg

Tvetaberg 4:12 är attraktivt för vår ambition att ligga i framkant för ett miljövänligt återbruk och en cirkulär effektiv massproduktion. Ett utmärkt komplement till satsningen mot Almnäs, men även till närliggande Telge återvinningscentral som föreslås att utvecklas. Ett blivande kluster med klimatsmarta och innovativa verksamheter.

Vår ambition är att området får provas för etablering och utveckling av ett arbetsområde för återbruk och utveckling av produkter i en cirkulär tänkande ändå i ett strategiskt transportläge som inte inkräktar på traditionella tätorter med dess bostadsområden, kontor, andra känsliga verksamheter som vård, skolor med mer och inte heller inkräktar på tätortsnära angelägna grönområden.

Förvaltningens kommentar:

Tack för synpunkten. För att pröva områdets lämplighet för denna utveckling skulle det behöva gå igenom kommunens undersökningsgrupp för

etableringsförfrågningar eller förprövningsgrupp för planförfrågningar. Ni är välkomna att skicka in en sådan ansökan som därefter hanteras i någon av dessa processer.

Scapeous

Vi önskar att ni utreder markanvändningskartan på nytt och ser över möjligheten att inkludera även västra Järna, se utvecklingsförslag.

Förvaltningens kommentar:

Förslaget har uppdaterats och delar av västra Järna har lagts till som utredningsområde för bostadsbebyggelse, i huvudsak i form av småhusbebyggelse och med varsam exploateringsgrad.

Andrén Stadsbyggnad

På sidan 95 beskrivs Järna kommun del utvecklingsmöjligheter. Här anser vi att ett viktigt samband saknas. Det borde vara självklart att det finns ett strategiskt samband mellan Järna och Nykvarn utmed väg 509. Båda orterna är tunga trafiknoder både för kollektivtrafik och som en länk mellan de stora motorvägarna.

Förvaltningens kommentar:

Tack för synpunkterna. Den upprustning av väg 509 som krävs för att möjliggöra kollektivtrafik är inte prioriterad eftersom resandeunderlaget på sträckan, särskilt i form av arbetspendling, är låg. Vägen är statlig och kommunen har begränsade möjligheter att utveckla vägen, såtillvida den inte blir ett objekt i länsplanen (en fråga som kommunen för närvarande inte driver). En upprustning skulle även kunna riskera att trafik, i synnerhet tung trafik, väljer 509 mellan E20 och E4, vilket skulle belasta Järna centrum utmed vägar som inte har den kapaciteten av trafiksäkerhetsskäl.

Kallfors gård

Vi är helt övertygade om att Järna blir ett bättre samhälle, att bo och verka i om Kallfors och Järna koppla samman på ett bättre sätt både med gång- och cykelvägar, bilvägar, bebyggelse och friluftsområden.

Vi tror att det är väldigt viktigt att utveckla området mellan Logsjön och Tvetavägen på ett hållbart sätt där det finns både plats för grönstruktur och ny bebyggelse som bildar ett tryggt och levande gaturum och ett sätt att koppla samman Järna och Kallfors, men även Rönnvägen mot Tvetavägen.

Om en utveckling av bebyggelsen ska ske vid Järna berg- och grustäkt ser vi också möjligheter med bebyggelse längs med olika områden i anslutning till Nykvarnvägen.

Förvaltningens kommentar:

Tack för synpunkterna. Vikten av att koppla samman Järna tätort och Kallfors finns beskrivet i planförslaget. Det finns en generell skrivning om utvecklingen längs Rönnvägen mot Tvetavägen. Järna berg- och grustäkt är ett utredningsområde. Om det finns möjlighet att utveckla bebyggelse, behöver utredas.

Viksberg Mark AB

Området i Viksberg är avhandlat ganska fåordigt i planen. Vi önskar att man på ett tydligare sätt hanterar en eventuell kommande förändring av området. Det vore önskvärt att belysa arbetet med detaljplanen Viksberg 3:1.

Vi förväntar oss att översiktsplanen som skall gälla lång tid framöver ger en tydligare beskrivning av Viksberg som helhet och alternativ utveckling av golfbanan i synnerhet utifrån omvärldssituationen inom golfen vilket är en stark fördel i processen för framtida markutnyttjande och byggnation.

Förvaltningens kommentar:

Tack för synpunkterna. Granskningshandlingen har kompletterats med en skrivning om att kommunen avser pröva möjligheten för ny bostadsutveckling på delar av den nuvarande golfbanan. Däremot är en större bostadsutveckling svår att komma framåt med, då det finns många restriktioner i området kopplat till riksintressen, vattenskyddsområden och natur- och kulturmiljövärden. Varje planansökan kommer dock hanteras separat och prövas utifrån gällande förutsättningar.

Södertälje City

Lunaprojektets färdigställande är avgörande för Södertäljes framtida tillväxt och attraktivitet. Det bör planeras för fler scener, en kongresshall och en arena för att Södertälje ska bli en mer attraktiv mötesplats och stad för större, nationella och internationella evenemang.

Det finns ett stort behov av att ytterligare förstärka bostadsutvecklingen i stadskärnan. Fler bostäder måste prioriteras. Detta skulle öka invånarantalet i stadskärnan, vilket bidrar till en starkare lokal ekonomi ökade trygghet och ett mer levande stadsliv.

Vi välkomnar den vision som målas upp om en grön bilfri innerstadsmiljö. Det är viktigt att hantera Södertäljes biltrafik på rätt sätt framöver. Att enkelt kunna nå stadskärnan med biltrafik är en avgörande tillgänglighetsfråga. Staden behöver erbjuda enkla vägar in och tydliga attraktiva parkeringsmöjligheter, gärna i ett större garage som placeras på så sätt att det skapar minimalt med söktrafik. Den gröna omställningen avseende biltrafik innebär att söktrafik minskas genom en enkel väg in till central parkering som minskar trafiken över lag i stadskärnan.

Förvaltningens kommentar.

Tack för synpunkterna. Färdigställandet av Lunakvarteren är ett pågående projekt som inte påverkas direkt av översiktsplanen som fokuserar en långsiktig och övergripande planering. Översiktsplanen stödjer en utveckling av stadskärnan med fler bostäder men även utvecklade möjligheter för arbetsplatser, handel och kultur vilka samtliga bidrar till en levande stadskärna. Viktigt är att säkra tillgängligheten till stadskärnan för samtliga trafikslag. Vad gäller parkeringar i stadskärnan så planerar vi redan idag för detta i det pågående detaljplanearbetet med Spinnrocken och Separatoren.

Yttranden från ideella föreningar

Enhörna Hembygdsförening

Enhörna Hembygdsföreningen ser positivt på förslaget till ny översiktsplan.

Enhörna Hembygdsföreningen anser att trafiken till och från Enhörna måste ses över. Generellt bör en översyn av busshållplatser och promenad- och cykelvägar dit ses över. Även hastighet behöver ses över. Enhörna Hembygdsföreningen framför att vägen från Lill-Ahl till Överenhörna behöver breddas av säkerhetsskäl samt för att möjliggöra att fordon och maskiner inom jordbruksindustrin kan ta sig fram. Även snöröjning behöver förbättras på vägen ut till Överenhörna.

Förvaltningens kommentar.

Tack för synpunkterna. Synpunkterna är till viss del allt för specifika för att tas om hand i översiktsplanen, däremot ligger de i linje med de revideringar som gjorts av strategierna för utveckling samt avsnittet om Trafik och mobilitet. Även avsnittet om lokala utvecklingsmöjligheter för Enhörna har uppdaterats.

Enhörna Trädvårdsförening

Enhörna Trädvårdsförening pekar ut att Körsbärslunden, som drivs av föreningen, skulle kunna utvecklas med lekotop och att värdefulla vandringsledsnätet i området skulle kunna utvecklas. Enhörna Trädvårdsförening tycker även att det är positivt att utveckla ett centrum i Ekeby.

Förvaltningens kommentar.

Tack för synpunkterna. Idéerna om en lekotop är för detaljerade för att lyftas fram i översiktsplanen. Däremot finns skrivningar om möjligheterna att utveckling av vandringsstråk i Enhörna.

Föreningen Gnestapendeln

Föreningen Gnestapendeln har ett särskilt fokus på planerna för pendeltåg- och regionalstågsförbindelserna till Gnesta, Mölnbo och Järna.

Föreningen Gnestapendeln ser positivt på åtgärder för tågtrafiken som beskrivs i översiktsplanen. Föreningen Gnestapendeln undrar om ett regionalstågsstopp i

Järna skulle riskera att försämra utbudet av pendeltåg i Mölnbo. Föreningen Gnestapendeln framför att en minskad eller försämrade kollektivtrafik till Mölnbo riskerar att slå hårt mot resandet till och från denna ort. Föreningen Gnestapendeln vill betona vikten av att invånare på Mölnbo också ska kunna resa kollektivt till Södertälje, Stockholm samt orterna på pendeltågslinje 48.

Förvaltningens kommentar:

Tack för synpunkterna. En fungerande kollektivtrafik till och från Mölnbo är av största vikt. Södertälje kommun verkar för att resandet med Gnestapendeln ska förbättras med ökad turtäthet.

Hölö Mörkö Brukshundklubb (HMBK)

Hölö Mörkö Brukshundklubb (HMBK) uppmanar kommunen att infoga hundintresset i översiktsplaneringen. HMBK framför i detta syfte att behovet av parkeringsplatser överskrider parkeringskapaciteten i Hölö vid träningstillfällen och tävlingar. HMBK beskriver också att en ny hall vore gynnsam för föreningens aktiviteter under vintertid. Även nya promenadslingsor vore önskvärda i samband med utvecklingen av fritidsområdet. HMBK lyfter också att de har lokaler i anslutning till Wij-området som är påpekat för bostadsbyggande. HMBK hoppas på att deras förslag kan lösas inom utvecklingsprojektet.

Förvaltningens kommentar:

Tack för synpunkterna. Under social sammanhållning har hundrastplatser lagts till under utemiljöns betydelse för hälsa och trivsel. Däremot har inte detaljerade skrivningar kring just hundintresset lagts till de lokala utvecklingsmöjligheterna för Hölö Mörkö då detta är för detaljerat för översiktsplanen.

Hölö-Mörkö Hembygdsförening

Hölö-Mörkö hembygdsföreningen instämmer i att området bör utvecklas som besöksmål och kommenterar om att besökare önskar att det finns fräscha allmänna toaletter.

Hölö-Mörkö hembygdsföreningen pekar också ut några felskrivningar i texten.

Förvaltningens kommentar:

Tack för synpunkterna. Tillgången till toaletter vid besöksmål är inte en fråga som hanteras på översiktsplanenivå. Riksintresset Karta och Stora Vika ska ses som en helhet och därför benämns även Stora Vika även om det ligger i Nynäshamns kommun. Felaktigheterna i texten har justerats.

Kulturhistoriska FöreningenAllmänt om arkitektur och gestaltning

Kulturhistoriska Föreningen ser generellt positivt på skrivningar om arkitektur och gestaltning i översiktsplanen. Föreningen tycker vidare att det borde framgå i översiktsplanen att ingen park eller grönyta ska bebyggas.

Kulturhistoriska Föreningen pekar ut att vissa områden är känsliga utifrån ett socialt perspektiv. Kommande förtätning och bebyggande inom områden som Ronna och Fornhöjden måste hanteras med försiktighet och hänsyn till befintliga miljöer.

Förvaltningens kommentar:

Tack för synpunkterna. I översiktsplanen är planeringsinriktningen att samhällsbyggandet ska bidra till en mer likvärdig tillgång till olika former av kvaliteter. Vid förtätning och vid utveckling av nya bostadsområden ska närhet till allmänna grönområden och parker säkerställas.

Vad gäller det sociala perspektivet så säkras detta i översiktsplanens övergripande strategier samt översiktsplanens skrivningar i avsnitten för social sammanhållning och trygghet, för bostäder samt för arkitektur och gestaltning.

Planeringsunderlag för kulturmiljö

Kulturhistoriska Föreningen pekar ut att det inte framgår vilket underlag som ligger till grund för planering angående kulturmiljöer i kommundelarna. Det underlaget från länsstyrelsen eller länsmuseum bör också redovisas i översiktsplanen enligt Kulturhistoriska Föreningen. Vidare tycker Kulturhistoriska Föreningen att en uppdatering av planeringsunderlag för stadens kulturmiljöer behövs.

Förvaltningens kommentar:

Planeringsunderlag i kommundelarna är detsamma som för resten av kommunen. De planeringsunderlag som finns om kulturmiljö är värdebeskrivningar av områden som är av riksintresse samt har landskapsbildskydd, inventeringen av kulturmiljöer i Södertälje kommun, byggnadsminnen, fornlämningar och kyrkomiljöer. I kapitlet om riksintressen samt i avsnittet för kulturmiljö finns utförligare information.

I översiktsplanen föreslås inte vilka planeringsunderlag som bör uppdateras, däremot hänvisar planen till "Inventering av kulturmiljöer i Södertälje kommun" som är ett kunskapsunderlag i samhällsplanering. I den kontinuerliga översiktsplaneringen finns också möjlighet att efter behov utveckla planeringsunderlag om till exempel kulturmiljö.

Passage under kanalen

Kulturhistoriska Föreningen ställer sig negativt kring ny bilpassage under kanalen. Kulturhistoriska Föreningen bedömer att en biltunnel skulle bidra till mer biltrafik i stadskärnan, vilket krockar med utvecklingsstrategier för att Nyköpingsvägen blir en stadsmässig gata med bostadsbebyggelse.

Förvaltningens kommentar:

Det finns alltid risk att ny infrastruktur genererar mer trafik, men passagen under kanalen har en viktig funktion ur andra perspektiv som redundans, beredskap, nationell tillgänglighet med mera. Även om passagens primära syfte inte är att lösa lokala trafikproblem så medför den möjligheter att göra satsningar i det lokala vägnätet som gynnar hållbart resande. Bedömningen av påverkan på kulturmiljön kommer att finnas med vid planeringen av passagen.

Klimat, risker, hälsa och säkerhet

Kulturhistoriska Föreningen kommenterar säkerhetsavstånden som beskrivs i kapitlet klimat, risker, hälsa och säkerhet. Säkerhetsavstånden för transporterna för farligt avfall avses vara oförenliga med ny bebyggelse på det gröna stråket invid kanalen.

Förvaltningens kommentar:

Tabellen med säkerhetsavstånd har tagits bort. I allmänna intressen Risk, hälsa och säkerhet finns skrivningar om att risker ska utredas i ett tidigt skede och bedömas inom 150 meter från leder för farligt gods. Sannolikheten för olyckor i

kanalen är mycket låg eftersom mötande trafik inte är tillåten. Sannolikheten för ett påseglingsscenario är relativt låg och beror främst på farledens och ledverkens utformning, och på dimensionering och hastighetsbegränsningar i kanalen.

Kulturhistoriska Föreningen bedömer att en redovisning av det militära försvaret av staden, av militära skyddsobjekt samt skyddsrumspan saknas. I kapitlet om klimat, risker hälsa och säkerhet nämns nästan inget om det militära försvaret och Södertäljes militära skyddsobjekt visas inte. Ingen skyddsplan redovisas heller, vilket borde finnas enligt Kulturhistoriska Föreningen.

Förvaltningens kommentar:

En planeringsinriktning om skyddsrum har lagts till i allmänna intressen Risk, hälsa och säkerhet. I kapitlet Riksentressen redovisas riksentressen för totalförsvarets militära del.

Utbyggnadstakt och befolkningsprognos

Kulturhistoriska Föreningen menar att befolkningsprognosen, som ligger till grund för planerad utbyggnadstakt för bostäder och kommunal service, ska provas igen.

Förvaltningens kommentar:

Befolkningsprognosen som ligger till grund för samrådshandlingen för översiktsplanen grundar sig i den gemensamma befolkningsprognosen som tas fram inom Stockholmsregionen, vilken också uppdateras regelbundet. I granskningshandlingen framgår att översiktsplanen visar att kommunen har en god planeringsberedskap då behoven precis som föreningen skriver i sitt yttrande kan komma att ändras. Södertälje tar också återkommande fram en egen befolkningsprognos för utvecklingen inom den egna kommunen. Inom varje mandatperiod ska ställningstaganden om översiktsplanens prioriteringar göras och hänsyn tas då till aktuella befolkningsprognoser. Södertälje kommun tar för tillfället fram en ny handlingsplan för bostadsförsörjning parallellt med översiktsplanarbetet.

Utvecklingsinriktningar och utvecklingsmöjligheter

Kulturhistoriska Föreningen framför att kartor i utvecklingsinriktningar och utvecklingsmöjligheter bör peka ut angivna ytor som ska reserveras för särskilda ändamål, till exempel kulturmiljömärkta områden eller idrottsanläggningar.

Förvaltningens kommentar:

Utvecklingsinriktning och Lokala utvecklingsmöjligheter har fokus på tilltänkt utveckling. De efterfrågade ytorna faller inom ramarna för "mångfunktionell bebyggelse". Mer detaljerade inventeringar återfinns i stället i kartorna för Allmänna intressen (ex. höga kulturmiljövärden).

Pågående och kommande utveckling

Kulturhistoriska Föreningen har kommenterat några av kommunens pågående projekt som befinner sig i detaljplaneringsfasen, bland annat i Fornhöjden och i Östertälje. Kulturhistoriska Föreningen har kommenterat om kommande utveckling längs kanalen i Grusåsen samt vid sjukhuset.

Förvaltningens kommentar:

Synpunkterna som riktar sig emot enskilda planprojekt hanteras inom respektive detaljplan. Kommunens föreslagna expansion i översiktsplanen följer den inriktning som kommunen haft under lång tid att förtäta den befintliga staden och tätorterna. Inriktningen framgår bland annat i den nu gällande översiktsplanen från år 2013, i kommunens utbyggnadsstrategi från år 2019.

Kulturhistoriska Föreningen har kommenterat om resvägar för kollektivtrafik samt cykeltrafik inom stadskärnan.

Förvaltningens kommentar:

Översiktsplanen beskriver planeringsmöjligheter och övergripande mål och inriktningar kring kollektivtrafik och cykeltrafik i stadskärnan. Den detaljerade trafikplaneringen inom stadskärnan styrs inte av översiktsplanen, utan av löpande planering i dialog med berörda instanser såsom Trafikverket, Region Stockholm och Nobina.

Kulturhistoriska Föreningen anser att pendelparkeringen vid Östertälje station och vid Tom Tits utgör en större roll då det är målpunkter som är svåra att nå utan bil.

Förvaltningens kommentar.

I avsnittet om Östertälje har texten uppdaterats och nämner nu bland annat möjligheten till parkeringshus eller mobilitetshus. Gällande Tom Tits så finns god tillgång till kollektivtrafik i form av lokala busslinjer, direktbuss till Stockholm och buss till Sörmland. Framkomligheten till Östertälje station samt till norra stadskärnan beskrivs i områdenas respektive avsnitt under översiktsplanens lokala utvecklingsmöjligheter.

Kulturhistoriskt värdefulla villaområden

Av Kulturhistoriska Föreningens yttrande framgår att Södertäljes kulturhistoriskt värdefulla villaområden måste bevaras. I samband med detta nämns småskalighet, enhetlighet och skönhetsvärden som skapar goda livsmiljöer i områdena Pershagen, Östertälje, Amerika och Grusåsen. Kraftig exploatering med ej anpassad utformning bedöms vara olämplig i dessa områden. I denna fråga hänvisar Kulturhistoriska Föreningen till befintligt kulturmiljöprogram daterat 2011.

Förvaltningens kommentar.

Uttekande i ett kulturmiljöprogram ger i sig inget juridiskt skydd men det tydliggör de befintliga särskilda kulturhistoriska värdena enligt 8 kap. 13 § Plan- och bygglagen och som omfattar alla särskilt värdefulla miljöer. Tillägg ska alltid även prövas mot kraven på hänsyn och anpassning i 2 kap 6 § i Plan och bygglagen. Vid en framtida revidering av kommunens kulturhistoriska kunskapsunderlag för samhällsplaneringen kan även andra särskilt värdefulla miljöer att läggas till än de redan utpekade.

Kulturhistoriska Föreningen ger förslag till nybildning av kulturresevat för Torekällbergets friluftsmuseum, Glashyttans värdshus och Torpa pensionat.

Förvaltningens kommentar.

Förvaltningen tackar för förslagen om nya kulturresevat. Det är dock inte aktuellt att peka ut några kulturresevat direkt i den nya översiktsplanen. Det krävs, i likhet med när nya naturresevat inrättas, en särskild beslutsprocess för detta. Mer information finns bland annat hos Riksantikvarieämbetet.

Kartor

Kulturhistoriska Föreningen kommenterar om att fornlämningar i stadskärnan borde redovisas i en karta. Även felplacering över ett områdes etikett på kartorna

pekas ut. Kulturhistoriska Föreningen kommenterar om att kartorna är svåra att läsa i översiktsplanen.

Förvaltningens kommentar:

Fornlämningar redovisas inte i kartor över stadskärnan i kapitlet om "Lokala utvecklingsmöjligheter". På kommunens digitala webbkarta, erbjuds bättre upplösning än i printad form och möjlighet att ändra skalan.

Generella kommentarer och formalia

Kulturhistoriska Föreningen framför att många skrivningar är bra, som till exempel inriktningen på miljö, gröna omställning och beredskap mot klimatförändringar. Kulturhistoriska Föreningen pekar ut text som de anser behöver tydliggöras. Kulturhistoriska Föreningen kommenterar även om detaljeringsnivån av texterna i översiktsplanen. Kulturhistoriska Föreningen anser att en kortare genomförandetid för översiktsplanen hade varit bättre.

Förvaltningens kommentar:

Texterna har reviderats i granskningshandlingarna och i samband med revideringen har kommentarer om formen beaktats. Genomförandetiden för översiktsplanen grundar sig i ambitionen att ha en översiktsplan som utformas med ett långsiktigt perspektiv.

Naturskyddsföreningen Södertälje–Nykvarn

Naturskyddsföreningen har yttrat sig om förslaget till översiktsplan både i sin helhet och kapitel för kapitel. De har lämnat synpunkter på de delar av förslaget de ställer sig positiva till, de delar de motsätter sig samt på behovet av kompletteringar. Naturskyddsföreningens yttrande har haft ett särskilt fokus på flera nyckelområden, vilka detaljeras längre fram. Naturskyddsföreningen ställer sig positiv till bevarandet av jordbruksmark, cykelfrämjande planering, nya cykelvägar, satsningar på kollektivtrafik, en ny tågstation i Hölö samt utvecklingsstrategier inom bebyggelseområden. Naturskyddsföreningen är negativt inställd till en ny biltunnel under Södertälje stad, till ytterligare utbyggnad av infrastruktur för biltrafik samt bebyggelseutveckling utanför de utpekade tätorterna. Naturskyddsföreningen önskar se kompletteringar i översiktsplanen gällande åtgärder för att begränsa koldioxidutsläppen, det regionala perspektivet samt för den lokala energiförsörjningen.

Generellt bedömer Naturskyddsföreningen att förslaget till Framtid Södertälje – Översiktsplan 2050 bara delvis uppfyller den vägledande roll inför framtiden som är dess syfte. Naturskyddsföreningen bedömer att förslaget till översiktsplan utgör en otillräcklig grund för en framsynt planering och tydliga prioriteringar och att översiktsplanen behöver kompletteras vidare med redogörelser för satsningar.

Naturskyddsföreningen föreslår att genomförandetiden förkortas till år 2040. Naturskyddsföreningen bedömer att översiktsplanen genomförandetid stäcker sig för långt bort i framtiden. Naturskyddsföreningen ställer även sig emot den kontinuerlig översiktsplaneringen med framtagande av planeringsinriktningar senast två år efter ordinarieval. Enligt Naturskyddsföreningen riskerar en genomförandetid till 2050 och en kontinuerlig översiktsplanering att använda mycket kommunala resurser. Det riskerar även enligt föreningen att undergräva den demokratiska processen. Även tillväxtprognoser tycker Naturskyddsföreningen är för volatila för att vara en grund till planering fram till år 2050.

Förvaltningens kommentar:

Tack för synpunkterna. Planeringshorisonten 2050 har bedömts vara rimlig för en långsiktigt hållbar översiktlig planering i Södertälje. Senast två år in på varje mandatperiod ska, enligt plan- och bygglagen, varje kommun anta en planeringsstrategi. Syftet med planeringsstrategin är, enligt Boverket, att den ska främja en ökad kontinuerlig översiktsplanering för att hålla översiktsplanen aktuell. Om översiktsplanen regelbundet blir föremål för politisk helhetsbedömning blir det också klarlagt om planen fortfarande ger uttryck för de övergripande politiska målen i kommunen. Kommuninvånare, näringsliv och intresseorganisationer med flera behöver kunna lita på att översiktsplanen uttrycker den aktuella politiska inställningen till bebyggelseutvecklingen i olika delar av kommunen eller om översiktsplanens ställningstaganden kan komma att ändras.

Övergripande strategier

Naturskyddsföreningen ställer sig generellt positiv till översiktsplanens övergripande strategier med särskilt positiva kommentarer om *Proaktiv planering* och *en aktiv markpolitik* samt om *Mellankommunala och regionala frågor*. Gällande *Proaktiv planering* och *en aktiv markpolitik* anser Naturskyddsföreningen att försäljning av mark ska ske ytterst restriktivt.

Förvaltningens kommentar:

Det framgår av planförslaget att kommunens markägande ska stödja genomförandet av översiktsplanen och andra strategier och politiska beslut. Det framgår också att det kan vara aktuellt att sälja mark om det stärker kommunens möjlighet att förvärva annan mark i strategiska lägen där det är särskilt viktigt att ha rådighet.

Naturskyddsföreningen rekommenderar att båtlivet lyfts fram under *Mellankommunala och regionala frågor* som en viktig aspekt av Södertälje kommun även i strategierna.

Förvaltningens kommentar:

Båtlivet ingår i punkten "Natur, kultur och fritid" i avsnittet om regionala och mellankommunala frågor i planeringen.

Mål och målområden

Naturskyddsföreningen ställer sig positiv kring översiktsplanens målområden och mål rörande natur, miljö, klimat och friluftsliv under målområde 2. *Miljö och klimat i balans – Ekologisk hållbarhet.*

Naturskyddsföreningen bedömer att mål 2.1 – *Ökad takt i klimat- och energiomställningen* ger en "utmärkt beskrivning av läget".

Naturskyddsföreningen kommenterar de positiva och negativa aspekterna i målet gällande behov av att utveckla metoder för bindning av koldioxid.

Mål 2.2 – Långsiktigt hållbara ekosystem och god klimatanpassning anses också vara positivt. Naturskyddsföreningen föreslår ett tillägg om att jordbruk ska värnas.

Förvaltningens kommentar:

Några justeringar har gjorts i granskningshandlingen för att ytterligare tydliggöra målen. Målområden har tagits bort och målen har minskats ner till fem.

Strategier och utvecklingsinriktning

Naturskyddsföreningen ställer sig positiv till översiktsplanens strategier och utvecklingsinriktning med särskilt positiva kommentarer över skrivningarna

gällande bebyggelseutveckling i kollektivstarka lägen och i anslutning till redan bebyggda områden samt gällande bevarandet av ekologiska samband.

Utvecklingen av lokal och regional gång- och cykelnät som nämns i strategierna anses som positiv. Naturskyddsföreningen varnar dock om att genomförandet av den typ av utveckling är svårt och långsamt att uppnå.

Förvaltningens kommentar.

De vägledande strategierna har kortats ned och gjorts mer kärnfulla. Strategin "Stärk sambanden inom kommunen och med omvärlden" innehåller skrivningar om utvecklingen av exempelvis utvecklingen av gång- och cykelvägnät.

Lokala utvecklingsmöjligheter

Naturskyddsföreningen har lämnat in detaljerade kommentarer för varje område som beskrivs under Lokala utvecklingsmöjligheter i översiktsplanen.

Förvaltningens kommentar.

Naturskyddsföreningens synpunkter om lokala utvecklingsmöjligheter har grupperats ämnesvis i samrådsredogörelse, se nedan.

Bebyggelseutveckling och markanvändning

Jordbruksmark ska bevaras utan undantag

Naturskyddsföreningen instämmer i strategier som beskrivs i översiktsplanen gällande utveckling av jordbruk och livsmedelsproduktion. Naturskyddsföreningen betonar sin negativa ställning för allt bebyggande på jordbruksmark.

Naturskyddsföreningen bedömer att utvecklingsbehoven av Södertäljes industrier, tekniska försörjningar samt bostäder går att tillgodose utan att ta jordbruksmark i anspråk. I samband med denna synpunkt nämns Järna som en viktig kommun. Utvecklingsområdet för bostäder i Hölö bedöms också av Naturskyddsföreningen som olämplig för bebyggelseutveckling.

Naturskyddsföreningen föreslår att använda gammal jordbruksmark till solcellsanläggning som inte förstör marken.

Förvaltningens kommentar.

Utvecklingen på västra sidan av järnvägen bedöms som den mest optimala för att nyttja det kollektivtrafiknära läget vid ett eventuellt tågstopp i Hölö. En utveckling av Hölö tätort i någon annan riktning anses inte ha samma

förutsättningar. Den föreslagna utvecklingen kan anses vara ett väsentligt samhällsintresse eftersom syftet är att uppfylla kommunala och regionala bostadsbehov i kollektivtrafiknära läge, bidra till utvecklingen av Hölö som potentiell landsbygdsnod och förbättra förutsättningarna för kollektivtrafik, lokal service och nya mötesplatser som även stärker omgivande landsbygder. Mer detaljerade lokaliseringsutredningar krävs innan en utveckling kan bli aktuell.

Natur- och vattenområden ska värnas

Naturskyddsföreningen bedömer som positivt att de större relativt opåverkade natur- och vattenområdena inte tas i anspråk. Områden i Enhörna nämns i detta sammanhang. Naturskyddsföreningen tycker att beskrivningar över utveckling av friluftsområden är bra och kan bli ännu mer konkreta.

Förvaltningens kommentar.

Översiktsplanen redovisar utvecklingen på en övergripande nivå. För mer konkreta beskrivningar över utveckling av friluftsområden är andra former av styrdokument mer lämpliga.

Utvecklingsstrategier inom bebyggelseområden

Naturskyddsföreningen anser att det är positivt att kollektivstarka lägens utvecklingspotential utnyttjas och råder att skilja på de befintliga tågstationerna från planerade kollektivtrafiknoder. I Naturskyddsföreningens yttrande nämns många av utvecklingsområdena inom tätorten som positiva.

Förvaltningens kommentar.

Avsnittet om trafik och mobilitet har reviderats och bytespunkter har blivit mer framträdande. Det finns flera viktiga bytespunkter för kollektivtrafiken, både vid busshållplatser som trafikeras av flera linjer och vid järnvägsstationerna. Dessa bör utvecklas med funktioner och service som underlättar och stärker kollektivtrafikresor och omstigning mellan färdmedel. Genom att utveckla strategiska bytespunkter utifrån busslinjenätet, kan kollektivtrafikens tyngdpunkter breddas och inte enbart koncentreras till järnvägsstationerna. På östra sidan av kanalen finns, i takt med stadsutvecklingen, ett behov av en kollektivtrafiknod med goda förbindelser och stark koppling till utbud av lokala och regionala busslinjer.

Bebyggelseutveckling utanför tätortsområden

Naturskyddsföreningen är kritiska mot en vidareutveckling av Kallfors i anslutning till Järna tätort innan service och kollektivtrafik har byggts ut.

Naturskyddsföreningen ställer sig emot en bebyggelseutveckling utanför tätorterna. Bland annat nämns södra delen av Södertuna för sin värdefull natur- och jordbruksmark. Även Järna berg- och grustäkt nämns som ett område långt ifrån service och kollektivtrafik som därför inte bör bebyggas.

Naturskyddsföreningen är även emot ny bebyggelse i Långbro som bedöms vara ett område med höga naturvärden.

Förvaltningens kommentar:

*I **Kallfors** pågår planering för nya bostäder och en ny väg som ska koppla samman befintliga bostadsområden. För att skapa trygghet och förbättra tillgången till service och kollektivtrafik bör ny bebyggelse lokaliseras utmed stråk som kopplar samman Kallfors och Järna tätort.*

*Området som är markerat för verksamhetsutveckling i **Södertuna** är det som undersöks i pågående detaljplanearbete, men det innebär inte att allt inom ytan ska exploateras. Exempelvis är Tunaskogen markerad som ett utredningsområde för natur- och friluftsliv på grund av sina höga naturvärden, och även skogen närmast Tunaskogen där Ostlänken går i tunnel samt åkermarken i de södra delarna ska undantas från exploatering.*

***Järna grus- och bergtäkt** är markerat som ett utredningsområde eftersom det behöver utredas närmare på vilket sätt området ska återställas efter nuvarande användning, där möjligheten till att utveckla bebyggelse är ett av alternativen som ska undersökas.*

*Föreslagen utveckling i **Långbro** är ett pågående planprogramsarbete där en viktig utgångspunkt är att den ska ske med hänsyn till områdets naturvärden. Det följer Utvecklingsinriktningens första strategi "Koncentrera utveckling till befintliga bebyggelseområden" där det står att "Nybyggnation ska i första hand tillkomma inom eller i anslutning till kommunens prioriterade bebyggelseområden: Södertälje stad samt tätorterna Ekeby-Tuna-Sandviken, Järna, Mölnbo och Hölö". Utvecklingen i Långbro ska bygga vidare på den befintliga karaktären av skogshöjdslandskap i området.*

Trafik och infrastruktur

Naturskyddsföreningen ser positivt på skrivningar i översiktsplanen som syftar till att begränsa koldioxidutsläpp. Vidare betonar Naturskyddsföreningen att

åtgärder som stöttar kollektivtrafiken bidrar till att minska biltrafiken, vilket anses som positivt. Naturskyddsföreningen tycker att det är bra med en ny tågstation i Hölö.

Naturskyddsföreningen ställer sig positiv kring den nya motorvägsavfarten i Hovsjö för bättre tillgänglighet och minskning av social isolering.

Naturskyddsförening ställer sig däremot negativ till en ny tunnel under Södertälje kanal. Kritiken riktar sig mot att förslaget inte är beslutad av Trafikverket än och att planeringen av stadskärnans vidareutveckling därmed inte bör påverkas av detta förslag.

Naturskyddsföreningen anser att förankringsstadiet för nya tunnlar under Södertälje stad ligger längre fram i tiden. De bör redovisas separat och inte ha lika stor påverkan på stadens utveckling som de har i översiktsplanen.

Naturskyddsföreningen ser en stor risk att en ny biltunnel ska bidra till en högre grad av bilberoende skapande planering.

Förvaltningens kommentar:

Det finns alltid risk att ny infrastruktur genererar mer trafik, men passagen under kanalen har en viktig funktion ur andra perspektiv som redundans, beredskap, nationell tillgänglighet med mera. Även om passagens primära syfte inte är att lösa lokala trafikproblem så medför den möjligheter att göra satsningar i det lokala vägnätet som gynnar hållbart resande.

Stadsgator

Naturskyddsföreningen ser positivt på beskrivningar om att skapa attraktiva och trafiksäkra stadsgator i tätorten. Naturskyddsföreningen ser dock en risk att skrivningarna i översiktsplanen inte blir verklighet eftersom de inte är inne i en planeringsfas än.

Förvaltningens kommentar:

Stadsgator har tagits bort i kartor och beskrivs enbart i text i kapitlet Trafik och mobilitet.

Cykelfrämjande planering för att komma ifrån bilberoende

Naturskyddsföreningen tycker att cykling ska gynnas och anser som mycket positivt att cykling betonas genom förslaget på översiktsplan.

Naturskyddsföreningen beskriver problemen som uppstår i samband med ett bilberoende samhälle. Bilar är resurskrävande oavsett om de är fossilfria eller inte. Södertälje stadens luftkvalitet påverkas också av den stora mängden av bilar som används varje dag på vägarna. Integreringen av cykel som en del av den översiktliga planeringen är en långsiktig lösning för dessa utmaningar.

Naturskyddsföreningen vill se ännu tydligare riktningar för cykelåtgärder i översiktsplanen, bland annat med definiering av cykelvägarnas utformning och kvalitet.

Naturskyddsföreningen anser att koncepter för cykelplanering i lokala områden kan jämnas ut mellan de olika geografiska indelningarna.

Förvaltningens kommentar:

Skrivningar i översiktsplanen bidrar till att balansera bilen som trafikslag med alternativa resesätt, till exempel genom strategier som främjar cykel samt kollektivtrafikåtgärder. Avseende cykelvägars utformning och kvalitet hänvisar vi till cykelplanen.

Naturskyddsföreningen föreslår nya cykelvägar på sträckorna Viksberg–Ekbacken, Järna–Tveta, Järna–Nykvarn och Tysslinge–Vårsta. Vidare föreslår Naturskyddsföreningen att kommunen skapar ett cykelråd där Naturskyddsföreningen kan bistå.

Förvaltningens kommentar:

Ett par av förslagen täcks av planerade eller önskade regionala cykelvägar och ett strategiskt samband pekas ut mot Viksberg. Mot Salem och Nykvarn finns redan utbyggda regionala cykelvägar.

Översvämningsrisker

Naturskyddsföreningen bedömer att det behövs ett helhetsgrepp per avrinningsområde för att behandla översvämningsriskerna.

Förvaltningens kommentar:

Detta har förtydligats i en planeringsinriktning, att lösningar för översvämningsrisker behöver ses utifrån ett avrinningsområdesperspektiv.

Solceller och lokal energiförsörjning

Naturskyddsföreningen önskar att energisnålt byggande ska betonas i översiktsplanen. Naturskyddsföreningen föreslår att lokal energiförsörjning inklusive solceller och värmepumpar bör integreras i planeringen av utvecklingsprojekt.

Förvaltningens kommentar:

Översiktsplanen beskriver hållbart byggande på ett övergripande sätt i avsnittet för arkitektur och gestaltning. Kommunen arbetar även utifrån sina *Riktlinjer för hållbart byggande vid markanvisningar* som beskriver mer i detalj hur kommunen förhåller sig till energisnålt byggande.

Oaxens samfällighetsförening

Oaxens samfällighetsföreningen instämmer i att Oaxen bör utvecklas som turist- och besöksmål men pekar ut att skrivningar i översiktsplanen om fritidsbåtstrafiken är missvisande. Föreningen menar att fritidsbåtstrafiken till ön är klart sekundär i jämförelse med färjetrafiken.

Oaxens samfällighetsföreningen lyfter att aktiviteter under sommaren, industriarvet samt skyddsvärd natur och friluftsområden är värdefulla för Oaxen. Oaxens samfällighetsföreningen förutsätter att kommunen ska förvalta de besöks- och turistmål på ett bra sätt.

Oaxens samfällighetsföreningen instämmer i översiktsplanens skrivningar om att nybyggnation på ön är begränsad men önskar att texterna revideras för att framföra att det finns viss potential för nybyggnation på Oaxen.

Förvaltningens kommentar:

Tack för synpunkterna. Skrivningen kring fritidsbåtar har tagits bort och nu står bara att Oaxen ska utvecklas som turistmål. Skrivningarna om nybyggnation på ön kvarstår dock som i samrådshandlingarna. Detta då även om nybyggnation är möjligt så ställs höga krav på dessa.

Vårda Södertälje

Befolkningsprognos och utbyggnadsstrategier

Vårda Södertälje framför att befolkningsprognosen som ligger till bas för översiktsplanen undergräver dess förslag och trovärdighet. Vårda Södertälje anser att Södertälje inte kommer att växa i någon större omfattning. Vårda Södertälje önskar att översiktsplanen ska bedrivas av en politik som gör att staden kan behålla skattebetalare och om möjligt locka till sig nya.

Förvaltningens kommentar:

Befolkningsprognosen som ligger till grund för samrådshandlingen för översiktsplanen grundar sig i den gemensamma befolkningsprognosen som tas fram inom Stockholmsregionen, vilken också uppdateras regelbundet. I granskningshandlingen framgår att översiktsplanen visar att kommunen har en god planeringsberedskap då behoven precis som föreningen skriver i sitt yttrande kan komma att ändras. Södertälje tar också återkommande fram en egen befolkningsprognos för utvecklingen inom den egna kommunen. Inom varje mandatperiod ska ställningstaganden om översiktsplanens prioriteringar göras och hänsyn tas då till aktuella befolkningsprognoser. Södertälje kommun tar för tillfället fram en ny handlingsplan för bostadsförsörjning parallellt med översiktsplanearbetet.

Vårda Södertälje vänder sig mot nya influensområden i närheten av utanförskapsområden. De menar att influensen får erfarenhetsmässigt motsatt effekt, nämligen att problemen sprider sig till de nya områdena.

Förvaltningens kommentar:

Att göra värdeskapande åtgärder i den byggda miljön, inom eller i anslutning till befintliga bostadsområden, syftar till att skapa goda livsmiljöer och ett mer enhetligt Södertälje. Insatser i form av nybyggnation eller andra värdeskapande åtgärder i närheten av befintliga bostadsområden kan också bidra till att höja attraktiviteten i dessa.

Vårda Södertälje anser att det är önskvärt med småskaliga utvecklingsprojekt för attraktiva småhusområden. Storskaliga projekt bedöms i stället vara resurskrävande för Södertälje.

Förvaltningens kommentar:

Översiktsplanen beskriver i en av sina övergripande strategier att utvecklingen ska syfta till att skapa en balans mellan småhus och flerbostadshus, och i en av sina planeringsinriktningar att kommunen "ska möjliggöra byggandet av fler småhus och markbostäder med egen uteplats". Den visar därutöver flera

utvecklings- och utredningsområden i Lokala Utvecklingsmöjligheter där småhusbebyggelse kan bli aktuellt.

Passage under kanalen

Vårda Södertälje framför att strategin med en biltunnel under kanalen är kontraproduktiv. Vårda Södertälje anser att en sådan tunnel skulle skapa ökad trafikbelastning i centrala Södertälje och motverka andra strategier i översiktsplanen som beskriver god kollektivtrafiksförsörjning och stadsgator som prioriterar gång- och cykelresandet. Vårda Södertälje bedömer också att investeringen för tunnel under kanalen inte är lönsam för kommunen. Föreningen menar att kommunen bör verka för en avlastning av Motorvägsbron där de negativa effekterna inte drabbar stadens centrum eller andra känsliga miljöer. Föreningen Vårda lyfter att det finns alternativ till tunnel – bland annat broalternativ som inte beskrivs i översiktsplanen. Vårda Södertälje tycker att departementet bör uppmanas att ge Trafikverket i uppgift att göra en genomgripande utredning av andra alternativ med målet att finna en fungerande lösning som finansieras med statliga medel.

Förvaltningens kommentar.

Det finns alltid risk att ny infrastruktur genererar mer trafik, men passagen under kanalen har en viktig funktion ur andra perspektiv som redundans, beredskap, nationell tillgänglighet med mera. Även om passagens primära syfte inte är att lösa lokala trafikproblem så medför den möjligheter att göra satsningar i det lokala vägnätet som minskar belastningen inom Södertälje. Det finns en underskriven avsiktsförklaring mellan Trafikverket och Södertälje kommun om att gemensamt verka för en ny passage under Södertälje kanal.

Övriga kommunikationer

Vårda Södertälje anser att en ny tågförbindelse som länkar Järna, Södertälje centrum och Flemingsberg är onödig och orealistisk. Att finansiera ett sådant projekt är inte möjligt ens på 30 års sikt varför förslaget bör utgå ur översiktsplanen för att öka dess trovärdighet.

Förvaltningens kommentar.

Kommunen ska verka för hållbara och effektiva resor och transporter i samverkan med regionala och nationella aktörer. I det arbetet är en förbättrad järnvägsförbindelse mellan Södertälje och Stockholm prioriterad. Olika alternativ

för en bättre kollektivtrafikkoppling mellan Järna–Södertälje–Flemingsberg studeras i en åtgärdsvalsstudie, där Södertörnsbanan är ett av dem och det alternativ som kommunen förordar. Den beskrivs i granskningshandlingen som ett önskvärt statligt järnvägsobjekt, och som en steg-4-åtgärd utifrån 4-stegsprincipen. Med hänsyn till den stora osäkerheten för detta projekt redovisas den inte längre lika tydligt i kartorna för Utvecklingsinriktning, Lokala utvecklingsmöjligheter och Trafik och Mobilitet.

Vårda Södertälje ställer sig kritiskt kring strategier för cykelresande. De framför att många Södertäljebor inte cyklar och speciellt inte vintertid. De menar att en majoritet av befolkningen behöver använda bil för att klara av sina dagliga sysslor. Antalet parkeringsplatser behöver öka vid bland annat pendeltågsstationerna. Stadens byggplaner vid Östertälje station måste leda till att antalet parkeringsplatser utökas. Gratisparkering är ovärderlig för tågpendlarna och bidrar till ökat resande och minskad biltrafik.

Förvaltningens kommentar:

I avsnittet om Östertälje har texten uppdaterats och nämner nu bland annat möjligheten till parkeringshus eller mobilitetshus.

Grön stadskärna

Vårda Södertälje tycker att det är viktigt att stadskärnans offentliga miljöer förbättras med mer grönska.

Förvaltningens kommentar:

Översiktsplanen möjliggör en bra utveckling av grönska i stadskärnan. I avsnittet arkitektur och gestaltning samt i lokala utvecklingsmöjligheter om stadskärnan beskriver detta.

Formalia

Vårda Södertälje anser att en redovisning av gällande översiktsplan samt en sammanfattning av den föreslagna översiktsplanen saknas i samrådsförslaget över ny översiktsplan.

Vårda Södertälje kommenterar om beskrivningar i översiktsplanen som de anser är för generella.

Vårda Södertälje bedömer att översiktsplanen behöver kompletteras med beskrivningar om kriminalitet och arbetslöshet i Södertälje. Vårda Södertälje anser

att förslagen i översiktsplanen inte är genomförbara om dessa frågor inte beskrivs.

Förvaltningens kommentar. Tack för synpunkterna. En sammanfattning av samrådshandlingen fanns att tillgå under www.sodertalje.se/op2050 under rubriken "ÖP i korthet". En sådan kommer även finnas för den nya granskningshandlingen. För jämförelser mellan gällande översiktsplan och granskningshandlingen hänvisar vi till hållbarhetsbedömningen. Skrivningar om arbetslöshet och hur detta kan adresseras återfinns i granskningshandlingen bland annat under Mål för samhällsbyggandet ("En nod för lärande, arbete och innovation"), under Utvecklingsinriktning (strategierna "Samverka för värdeskapande utveckling" och "Stärk sambanden inom kommunen och med omvärlden"), samt i avsnittet "Näringsliv, handel och kompetensförsörjning". Frågor om trygghet och brottsförebyggande arbete återfinns i granskningshandlingen bland annat under Mål för samhällsbyggandet ("Attraktiva, trygga och hälsosamma livsmiljöer"), under Utvecklingsinriktning (strategin "Samverka för värdeskapande utveckling"), samt i avsnittet "Social sammanhållning och trygghet".

Vårda Södertälje framför också att det demokratiska inflytandet i översiktsplanens framtagna måste stärkas så att medborgarna ska få bättre information om processen och att förslaget ska vara genomtänkt.

Förvaltningens kommentar.

Under samrådet har översiktsplanen förankrats genom omfattande dialog med medborgarna, i enlighet med politisk styrning. Det har varit prioriterat att erbjuda god kommunikation samt tydlig och transparent information om översiktsplanens innehåll.

Östertälje-Rosenlunds Villaägareförening

Utvecklingsmöjligheter i sydöstra stadsdelarna

I yttrandet fokuserar Villaägareföreningen Östertälje-Rosenlund på utvecklingsmöjligheter i Södertäljes sydöstra stadsdelarna: Rosenlund och Hagaberg, Fornhöjden, Viksängen, Östertälje och Igelsta.

Villaägareföreningen Östertälje-Rosenlund framför att boendemiljöer och naturvärden är viktiga. Föreningen anser att översiktsplanens skrivningar syftar till att bygga mycket och förtäta mycket i befintliga boendemiljöer. Föreningen tycker att naturvärdena som beskrivs av översiktsplanen tas för mycket i anspråk i de pågående utvecklingsprojekten. Östertälje-Rosenlunds Villaägareföreningen önskar att översiktsplanen revideras för att skala ner bebyggelseutvecklingen.

Östertälje-Rosenlunds Villaägareföreningen tycker att utvecklingsprojekten riskerar att leda till överbelastning av infrastruktur, minskad livskvalitet och förlust av grönområden. Det är avgörande att kommunen noggrant överväger var och hur förtätning ska ske för att säkerställa att den bidrar till en hållbar och trivsamt miljö. Att bevara och integrera grönområden som säkerställa tillräcklig infrastruktur och skapa attraktiva offentliga utrymmen är avgörande för att undvika de negativa konsekvenserna av ovarsamt förtätning.

Villaägareföreningen Östertälje-Rosenlund anser att kontorsverksamheter inte behövs i Södertäljes sydöstra stadsdelarna.

Förvaltningens kommentar:

Tack för synpunkterna. Avsnittet i översiktsplanen som gäller de sydöstra stadsdelarna följer översiktsplanens utvecklingsinriktningar och strategier samt förhåller sig till skrivningar om allmänna intressen. I avsnitten om allmänna intressen beskrivs hur förtätning i befintliga boendemiljöer ska ske med hänsyn till naturen. Avsnitten om lokala utvecklingsmöjligheter redovisar hur dessa principer kan tillämpas i varje stadsdel.

Villaägareföreningen Östertälje-Rosenlund ställer sig tydligt emot utvecklingsprojekten på Fornhöjden, på kvarteret Jägmästaren, kring den tillfälliga förskolan vid Folkparksvägen samt på Viksängens verksamhetsområde. Föreningen lägger vikt vid att invånarnas trivsel och livskvalitet måste sättas i fokus innan utvecklingsplaner genomförs.

Förvaltningens kommentar:

Översiktsplanen utgår från tidigare politiskt beslutade program och planer, och redovisar bara det övergripande perspektivet i utvecklingen. Synpunkter som rör mer detaljerade frågor om skala och utformning hanteras i pågående och kommande planarbeten.

Trafik och infrastruktur

Villaägareföreningen Östertälje-Rosenlund är orolig för att den planerade förtätningen av tätorten ska bidra negativt till den redan utmanande trafiksituationen mellan Birkakorset och Igelsta värmeverk. Även tillgång till parkeringsplatser är viktig och måste säkerställas vid ytterligare förtätning. Villaägareföreningen Östertälje-Rosenlund pekar ut att förtätning kräver innovativa lösningar och noggrant planerad infrastrukturell strategi.

Villaägareföreningen Östertälje-Rosenlund tycker att en tunnel under kanalen är en bra men dyr åtgärd.

Villaägareföreningen Östertälje-Rosenlund ställer sig emot en förändring av trafikklassning för Sagovägen.

Förvaltningens kommentar.

I allmänna intressen i avsnitten om "Trafik och mobilitet" samt om "Arkitektur och gestaltning" beskrivs hur förtätning i befintliga boendemiljöer ska ske med hänsyn till trafikutmaningar. Dessa avsnitt har reviderats i granskningshandlingarna. Avsnitten om lokala utvecklingsmöjligheter redovisar hur dessa principer kan tillämpas i varje stadsdel.

Passagen under kanalen syftar till att skapa redundans och minska sårbarheten, i första hand ur ett storregionalt och nationellt perspektiv, men det ger även positiva effekter för den lokala trafiken.

Förvaltningen förstår oron kring förändringen och hänvisar till att följa kommande processer och möjligheter att lämna synpunkter. Utredning om exakt utförande återstår ännu.

Kulturmiljövärde av befintliga villaområden

Villaägareföreningen Östertälje-Rosenlund framför att villaområden har en unik karaktär och kultur som kan gå förlorad vid ovarsam förtätning. Det är viktigt att bevara dessa områdens identitet och säkerställa att förändringar sker i samråd med de boende.

Förvaltningens kommentar.

I avsnittet om kulturmiljö beskrivs hur förtätning i befintliga boendemiljöer ska ske med hänsyn till kulturmiljö. Avsnittet har reviderats till granskningshandlingarna. Avsnitten om lokala utvecklingsmöjligheter redovisar hur dessa principer omsätts i varje stadsdel.

Yttranden från privatpersoner

Kommunen har tagit emot 153 yttranden från privatpersoner.

Privatpersoner har yttrat sig om ramarna som översiktsplanen sätter för stadsutveckling och utformning av bebyggda miljöer, för utformning av offentliga miljöer, för livliga centrumområden, för social sammanhållning och trygghet, för en fungerande trafikinfrastruktur och trafikåtgärder, för bevarande av värdefulla naturmiljöer. Den demokratiska processen under översiktsplanens framtagande har varit ett fokus för många. Kommunen har även fått synpunkter kring översiktsplanens format och tillgänglighet.

Områden som omfattas av riksintressen

Flera har kommenterat om hur viktiga riksintressen och statliga allmänna intressen är för Södertälje kommun. Det är några som tycker att texterna om riksintressen ska kompletteras med ytterligare detaljer. Det har lagts mycket fokus på beredskapsfrågor och trafikfrågor för statliga kommunikationsvägar, samt passagen under kanalen. Det har också inkommit många kommentarer gällande naturmiljöer och kulturmiljöer i Södertälje.

Förvaltningens kommentar:

Kapitlet för riksintressen har reviderats utifrån de kommentarer som inkommit från bland annat privatpersoner och statliga myndigheter. Med den nya strukturen är förhoppningen att riksintressen ska framgå tydligare.

Klimatrelaterade risker

Flertalet yttranden uttrycker oro för att klimatrelaterade risker har underskattats i översiktsplanen. Utgångspunkten för planering med +1,5 Celsius har åldrats och bör revideras, minst mot en utgångspunkt med +2 Celsius. Flera privatpersoner önskar få se en tydligare beskrivning av hur översiktsplanen bidrar till att minska kommunens sårbarhet gentemot klimatrelaterade risker.

Förvaltningens kommentar:

Klimatanpassning har lyfts ut till ett eget kapitel i granskningshandlingarna för att tydliggöra detta.

Demokrati och demokratiska processer

I flera yttranden lyfts de demokratiska processerna under framtagandet av översiktsplanen. De framför att samrådstillfällen är viktiga, båda för att det ska vara bred information till alla och för att skapa dialogtillfällen. Dialog ska föras ofta och på olika platser. Det är viktigt att kommunen lyssnar på invånarna när nya strategier tas fram. Det framförs också att hållbarhetsbedömningen är viktig och att kommunen ska ta hänsyn till bedömningen. Vissa tycker även att kommunen inte följer sina strategier och policyer när projekten hamnar under detaljplane- och genomförandefasen.

Förvaltningens kommentar:

Under samrådet har invånare i Södertälje kommun haft möjlighet att ta del av förslaget på olika sätt, både digitalt och under fysiska träffar och i stadshuset. Förvaltningen tar med sig synpunkterna gällande befintliga strategier och policyer.

Pålitlig service och bra förbindelser för kollektivtrafiken

Synpunkter har kommit från alla delar av kommunen, det vill säga från Södertälje tätort såsom från samtliga kommundelar. Synpunkterna om kollektivtrafik handlar framförallt om buss och pendeltåg. Många har nämnt vikten av att ha en pålitlig service på kollektivtrafiken. Lokala bussar nämns ofta som en lösning för att minska bilinnehavet och biltrafik inom Södertälje tätort. Förbindelser för tåg och buss behöver förkortas. Bättre förbindelser efterfrågas av allmänheten till tågstationen Södertälje Syd och till stadskärnan. Bättre förbindelser efterfrågas även från Järna och från Hölö till Stockholm. Det är flera som har kommenterat att det saknas kollektivtrafikförbindelse mellan Enhörna och Nykvarn. Flera har kommenterat om placeringen av tågstationen för Södertörnsbanan.

Förvaltningens kommentar:

I översiktsplanen syns kommunens övergripande ambitioner för kollektivtrafiken. Södertälje kommun arbetar aktivt för att förbättra och stärka kollektivtrafiken i hela Södertälje kommun. Förändringar i utbudet görs löpande i samråd med Region Stockholm och Region Sörmland.

Trafik och mobilitet

Det är många som kommenterar om biltrafiken i tätorten. Många privatpersoner lyfter att det är för mycket trafikköer i områdena som angränsar Mälarbron samt i

Östertälje. Många privatpersoner tycker att bilparkering i stadskärnan ska säkras med syftet att främja stadslivet. Många tycker att stadskärnans kommersiella utbud riskerar bli svagare om parkeringsplatser är för få.

Passagen under kanalen nämns ofta. Många bedömer att lösningen är bra utifrån ett beredskapsperspektiv. Det är också många som tycker att kommunen borde begränsa biltrafiken mera. De tycker att kommunen ska främja lokala gång- och cykellösningar i stället för stora trafikinvesteringar som anses främja biltrafiken, försämra utformningen av offentliga miljöer och ha en negativ klimatpåverkan.

Vissa ger förslag på nya bilvägförbindelser till Glasberga och mellan Salem och Södertälje. Det är flera som uttrycker behovet för nya trygga gång- och cykelvägar mellan Vattubrinken och Södertälje, mellan Enhörna och Södertälje samt mellan Järna och Skilleby.

Förvaltningens kommentar.

Passagen under kanalen syftar till att skapa redundans och minska sårbarheten, i första hand ur ett storregionalt och nationellt perspektiv, men det ger även positiva effekter för den lokala trafiken. Arbetet med gång- och cykel är ett pågående arbete, värt att notera är att de strategiska samband som syns i kartan på många håll innefattar möjliga cykelvägar och cykelsatsningar. Förvaltningen ser inget behov av nya bilvägar mellan Glasberga, Salem och Södertälje. Vad gäller parkeringar i centrum så är detta inte något som regleras i översiktsplanen.

Tekniska försörjningssystem

Några anser att återvinningsmöjligheter behöver förenklas.

Förvaltningens kommentar.

Kommunerna har tagit över ansvaret för förpackningsavfall, och senast år 2026 ska fastighetsnära insamling vara införd. Södertälje kommun planerar att komplettera återvinningscentralerna med lättillgängliga insamlingsplatser i offentliga miljöer, där hushåll kan lämna skrymmande förpackningar av plast och papper. Möjligheter att etablera kvartersnära återvinningscentraler ska utredas för varje stadsdel och kommunal del. För att minska uppkomsten av avfall finns flera platser där invånarna kan lämna produkter för återbruk.

Naturmiljöer och skyddsvärda områden

Några har kommenterat om texter i översiktsplanen som beskriver kommunens naturreservat. Det har kommit önskemål för nytt skydd av värdefulla områden. Ett område som har särskilt kommenterats är Sandviken, där det finns en oro för att balansen mellan naturen och utvecklingen av området ska hamna rätt.

Förvaltningens kommentar:

Arbetet med att se över behov av nya områdesskydd för områden med särskilt höga natur- och friluftslivsvärden, eller med särskilt viktiga ekologiska samband på land och i vatten, är ett pågående arbete inom förvaltningen.

I Sandviken och dess närområden pågår tre detaljplaner som medger småskalig komplettering i samband med att området förses med vatten- och spillvatten. Synpunkter på detaljplanerna hanteras inom pågående detaljplanarbeten. Översiktsplanen betonar särskilt vikten att utveckling av området sker med hänsyn till befintliga miljömässiga värden.

Framtidstanke, social sammanhållning och trygghet

Många privatpersoner har yttrat sig om vikten att ha en översiktsplan som planerar för framtida generationer och som möjliggör för mer social sammanhållning och mer trygghet. Synpunkterna handlar framförallt om hur översiktsplanen skapar bra förutsättningar för barn och unga, för äldre samt för resurssvaga hushåll.

Barn och unga

Barnperspektivet tas upp i flera av de skriftliga yttrandena samt i samband med muntliga dialog med allmänheten. Barn är en särskild utsatt grupp som påverkas samt inspireras mycket av sin omgivning. Privatpersoner lyfter att en översiktsplan som planerar kommunens utveckling med hänsyn till kommunens medborgare, kommunens kulturmiljö och klimatrelaterade risker är en förebild för barnen. Många framför också att tonåringar ska ha tillgång till bra och trygga mötesplatser med aktiviteter som ger möjlighet till personlig utveckling.

Äldre

Många tycker att det är viktigt med en planering som inkluderar äldre, till exempel med en anpassad utformning av de offentliga miljöer samt genom att bygga nya bostadstyper som möjliggör för att stanna kvar inom sitt område.

Tillgång fritidsaktiviteter

Det är också många privatpersoner som understryker att många hushåll i Södertälje inte har råd med dyra kommersiella aktiviteter. Utvecklingen av staden behöver inkludera deras perspektiv för att alla ska ha tillgång till bra aktiviteter i sin fritid. Flera har även lyft möjligheten för kommunen att samarbeta i högre grad med den privata sektorn för att uppnå bättre resultat inom dessa utmaningar. Där har civilföreningar och kyrkor lyfts upp som bra exempel för samarbete.

Förvaltningens kommentar:

Kapitlet för social sammanhållning och trygghet har uppdaterats inför granskningen utifrån de synpunkter som kommit in. Barnperspektivet lyfts fram ännu tydligare både i det avsnittet samt i Kultur, idrott och fritid.

När det gäller äldre har skrivningarna i framförallt utvecklats i avsnitten om Bostäder samt Arkitektur och gestaltning.

Vad gäller alla invånares möjlighet till en meningsfull fritid oavsett ekonomiska förutsättningar så har skrivningarna i avsnittet Social sammanhållning och trygghet uppdaterats för att svara på detta.

Kommersiella strategiska etableringar i Södertälje tätort

Ett stort fokus för privatpersoner är det kommersiella livet i stadskärnan, i tätortens centrum samt i kommundelarnas centrala orter. Många av synpunkterna handlar också om behovet av att skapa mer liv runt kommunens befintliga kollektivtrafikstarka noder.

Stadskärnan

Stadskärnan nämns av många för sitt behov av kommersiell utveckling. I stadskärnan vill allmänheten ha tillgång till billiga aktiviteter för familjer och för äldre. Många lyfter idén att profilera stadskärnan ytterligare för att ge den ett tydligare budskap och besöksprofil. Ett återkommande tema för stadskärnan är vattenkontakten, båtliv, promenader längs kanalen och fiskeaktiviteter.

I samband med behovet av att få säkra en dynamisk stadskärna har flera yttrat sig om behovet av att marknadsföra Södertälje stad på ett tydligare sätt. Flera nämner Södertäljes befintliga styrkor i detta sammanhang. Exempel på Södertäljes styrkor är Södertäljes värdefulla naturmiljöer och kulturmiljöer samt

Södertäljes mest besökta platser såsom Tom Tits Experiment, Torekällbergets friluftsmuseum och Actic Sydpoolens badhus.

Förvaltningens kommentar:

Synpunkterna är i linje med det som översiktsplanen lyfter fram, därför görs ingen förändring av förslaget. Idéer och förslag kring marknadsföring av Södertälje kommun, stad och stadskärna tas med i det fortsatta arbetet.

Lokala centrum och kommundelarnas centrum

Privatpersoner yttrar sig också om att de lokala centrumen inom tätorten behöver lyftas upp. Det är viktigt för många av Södertäljeborna att de lokala centrumen blir trygga, renoverade och levande utifrån ett kommersiellt perspektiv.

Det dynamiska livet i kommundelarnas centrala orter nämns som viktigt utifrån ett samlande och trygghetsskapande perspektiv.

Förvaltningens kommentar:

Synpunkterna är i linje med det som översiktsplanen lyfter fram. Kommunen jobbar med prioriterade områden för värdeskapande utveckling i tätorten. Vidare så beskriver de lokala utvecklingsmöjligheterna utvecklingen av kommundelarnas centrala orter, dessa texter har uppdaterats.

Kollektivtrafiknoder

Det önskas även mer liv runt kollektivtrafikstarka noder i hela kommunen. Alla pendeltågsstationer inom Södertälje kommun nämns i yttrandena. Behovet av ett bredare kommersiellt utbud som skapar mer liv är det som tas upp oftast. Utöver pendeltågsstationerna nämns också området runt om tågstationen Södertälje Syd som en viktig plats, som behöver utvecklas och ha fler funktioner.

Förvaltningens kommentar:

Synpunkterna är i linje med det som översiktsplanen för fram, därför görs ingen förändring av förslaget.

Utformning av offentliga miljöer

En bra utformning av offentliga miljöer efterfrågas av många. Trygghetskänslan och livliga miljöer är det som har kommenterats mest om. Mötesplatser är viktiga och ska utformas väl.

Begreppet "mötesplatser" i översiktsplanen behöver förtydligas ytterligare. Södertälje stad är orten som nämns mest i detta sammanhang. Södertälje stadskärna möts av många kommentarer och förslag kring behov av renoveringar och förbättringar. Glasberga är en av de platser som lyfts fram med behov av förbättrad utemiljö.

Utöver mötesplatser beskriver flera privatpersoner en brist på bra tillgängliga fritidsplatser utomhus.

Förvaltningens kommentar:

De flesta synpunkter som lyfts gällande behovet av en bra och trygg utformning på offentliga är i linje med förslaget och föranleder ingen ändring av skrivningarna. Begreppet mötesplatser har dock förtydligats ytterligare utifrån synpunkterna.

I de lokala utvecklingsmöjligheterna för Glasberga lyfts behovet av fler mötesplatser och även var dessa skulle kunna tillskapas. Skrivningarna i Kultur, idrott och fritids gällande fritidsplatser har uppdaterats.

Stadsutveckling och utformning av bebyggda miljöer

Privatpersoner är för den största delen positiva kring en utveckling med nya bostäder och verksamheter. Strategierna i översiktsplanen anses vara positiva för de flesta. Skalan på de tillkommande utbyggnationer har dock tagits upp av många. De menar att nya bebyggelserna behöver passa i den befintliga miljön. Villor, radhus och småhus tas upp som bra exempel för en utveckling i en rimlig skala. Förtätningen som översiktsplanen möjliggör ska göras genom att inkludera grönområden, bra infrastruktur och attraktiva offentliga platser i samband med ny bebyggelse.

Förvaltningens kommentar:

Skrivningarna har förtydligats i avsnitten om Arkitektur och gestaltning, samt Lokala utvecklingsmöjligheter. Översiktsplanen reglerar dessa frågor på en övergripande nivå, och utgår ifrån tidigare politiska beslut om förtätning i ett antal strategiska noder. Frågor om skalan och utformning regleras i den efterföljande detaljplaneringen.

Bebyggelseutveckling

Vidare lyfts synpunkter om att stadens expansion ska göras i en takt som är rimlig och säkerställer att bebyggelseutvecklingen kompletteras av god utveckling av offentlig service och god kapacitet för infrastruktur.

Utbyggnad av områden på landsbygden behöver göras med hänsyn till vatten- och avloppskapaciteten och planer på framtida utbyggnad av allmän vatten- och avlopp. Inom befintliga bostadsområden är många oroliga för att den utvecklingen som översiktsplanen möjliggör riskerar att påverka de lokala kulturmiljöerna samt rekreationsområdena negativt.

Många är oroliga för att den utvecklingen som översiktsplanen möjliggör för riskerar att påverka naturmiljöerna negativt. Bland annat har flera uttryckt oron för att utvecklingen i sitt område riskerar påverka vattenkvaliteten av vattentäkt. Det kopplat till en uttryckt oro för utökningen av halter av mikroplatser och PFAS i sjöar.

Förvaltningens kommentar.

Översiktsplanen är utformad på ett långsiktigt sätt och sträcker sig till 2050. Den skapar förutsättningar för kommunens framtida planering.

Bebyggelseutvecklingen som översiktsplanen möjliggör för kommer att ske utifrån kommunens beslutade planeringsstrategier, som beslutas för varje mandatperiod. Översiktsplanen är utformad så att bebyggelseutvecklingen i kommunen ska göras i balans med respekt för områdenas befintliga värden. I översiktsplanen specificeras vilka värden ska skyddas för varje område.

Pågående detaljplaner

Många har kommenterat i relation till pågående detaljplaner som pågår som parallella processer till framtagning av översiktsplanen. Detta gäller till exempel en pågående detaljplan i Sandviken, en pågående detaljplan i Fornhöjden samt en pågående detaljplan i Östertälje.

Förvaltningens kommentar.

Synpunkterna som riktar sig emot enskilda planprojekt hanteras inom respektive detaljplan. Kommunens föreslagna expansion i översiktsplanen följer den inriktning som kommunen haft under lång tid att förtäta den befintliga staden och tätorterna. Inriktningen framgår bland annat i den nu gällande översiktsplanen från år 2013, i kommunens utbyggnadsstrategi från år 2019.

Riksintressen

Det finns en del kommentarer kring den kommande utvecklingen av områden som omfattas av riksintresse, såsom Södertälje hamn, och konsekvenserna av detta.

Förvaltningens kommentar.

Utvecklingen av nya verksamheter ska främst koncentreras till kommunens prioriterade verksamhetsområden där Södertälje hamn är ett av dessa. En utveckling av hamnen följer kommunens vägledande strategi om att koncentrera utvecklingen till befintliga bebyggelseområden. Södertälje hamn är också ett nav i Östra Mellansverige och Stockholmsregionen. Hamnen ska ställa om till hållbar godslogistik och fler godstransporter ska ske med sjöfart och järnväg. Hamnen behöver därför öka sin kapacitet för att ta emot fler fartyg och hantera större godsmängder på land. Det innebär att kombiterminalfunktionen behöver växa och kopplingen till verksamhets- och logistikområdet Almnäs stärkas.

Omvandling av fritidsområden till permanenta bostäder

En del av synpunkterna beskriver hur en omvandling av fritidsområden till permanenta bostäder kan få negativa konsekvenser, till exempel för avrinning och förorening av vattentäkter som kommunen bör beakta och beskriva i översiktsplanen.

Förvaltningens kommentar.

Kommunen har ambitionen att följa graden av permanentboende i fritidshusområden, bland annat utifrån frågor om vatten och avlopp och då kan även andra konsekvenser bli tydliga.

Underhåll av befintliga bostäder

Privatpersoner har kommenterat om att underhåll av befintliga bostäder är lika viktigt som nybyggnation för att bidra till bra bebyggda miljöer. Renoveringar och finare fasader behövs i Centrum, Ronna, Hovsjö, Geneta och Fornhöjden.

Förvaltningens kommentar.

Detta går i linje med de skrivningar och strategier som finns i avsnittet arkitektur och gestaltning och föranleder således ingen ändring av förslaget.

Blandade upplåtelseformer

Några har kommenterat om att blandade upplåtelseformer samt varierande utformning på nya bostäder är viktiga för att ha ett sunt samhälle med blandad befolkning.

Förvaltningens kommentar

Variation i bostadsutbudet är viktig för den sociala sammanhållningen och har beskrivits i översiktsplanen i enlighet med kommunens kommande riktlinjer för bostadsförsörjning.

Enhörna

Enhörnaborna har kommenterat om ett behov för nya alternativa boendeformer som passar en åldrande befolkning. Enhörnas invånare betonar vikten att den planerad utvecklingen ska göras i rätt skala, i respekt för den befintliga kulturmiljön och naturvärden.

Förvaltningens kommentar:

Avsnittet om lokala utvecklingsmöjligheter för Enhörna har uppdaterats, bland annat nämns behovet av varierade upplåtelseformer och stärkt service. Här beskrivs också var ny bebyggelse kan passa in.

Hölö-Mörkö

I Hölö-Mörkö har allmänheten nämnt utvecklingsförslagen som beskrivs i översiktsplanen. Där framförs att kommunen ska lita på den lokala erfarenheten av markägarna och förvaltare. Många tycker att det är positivt med en gångbro i Hölö. Även boenden som är anpassade till en åldrande befolkning efterfrågas.

Förvaltningens kommentar:

Avsnittet om lokala utvecklingsmöjligheter för Hölö-Mörkö har uppdaterats. Här nämns bland annat hur Region Stockholms kollektivtrafikplan 2050 anger behovet av en station för pendel- och regiontåg i Hölö tätort. Detta, tillsammans med utökad avloppskapacitet genom anslutning till Himmerfjärdsverket, skapar förutsättningar för en utveckling med en större variation av boendeformer och utökad service och handel, vilket även kan stärka omgivande landsbygder.

Järna

Privatpersoner i Järna framför att det är viktigt med liv och aktiviteter i tätorten. Ytterjärna ska få utvecklas som en skyddsvärd men dynamisk kulturmiljö. Det är viktigt att rätt skala ska uppnås i Järnas vidareutveckling. Det är mycket natur i Järna som är värdefull och bör bevaras, inklusive inom de bebyggda områdena. Kallfors och kopplingen av Kallfors till Järna har också nämnts flera gånger.

I Järna efterfrågas nytänkande samhällsplanering med blandade, dynamiska verksamhetsområden, integrering av cykeln i utformningen av staden och allmänt gröna lösningar.

Förvaltningens kommentar:

Avsnittet om lokala utvecklingsmöjligheter i Järna har uppdaterats. Även skrivningarna om skala och inriktning för vidareutveckling har uppdaterats i strategierna för översiktsplanen samt i avsnittet om arkitektur och gestaltning.

Mölnbo

I Mölnbo har privatpersoner framför allt yttrat sig om trafik- och parkeringsfrågor. Det finns en efterfrågan på pendelparkering vid pendeltågsstation. Förslag har kommit att ha ett nytt torg vid den gamla idrottsplatsen i stället för ett nytt torg vid pendeltågsstationen. Framkomlighet för tyngre fordon förekommer i flera yttranden, bland annat kopplat till den planerade utvecklingen vid Långbro gård.

Förvaltningens kommentar:

Avsnittet om lokala utvecklingsmöjligheter för Vårdinge-Mölnbo har uppdaterats. Synpunkterna är i enlighet med ambitionen från kommunens sida, att skapa bra framkomlighet möjligheter för kollektivtrafikresande till och från Mölnbo.

Yttranden från kommunala nämnder och bolag

Arbets- och näringslivsnämnden

Arbets- och näringslivsnämnden poängterar att olika utbildningsinsatser är viktiga för en fortsatt kompetensförsörjning, och betonar att även vuxenutbildningens mer grundläggande utbildningar spelar en viktig roll för att alla invånare ska ha en möjlighet att nå grund- och gymnasiekompetens, för att studera vidare eller komma ut i arbetslivet. Nämnden lyfter även fram att en väl fungerande utbildning bygger en god grund för social hållbarhet.

Vidare lyfter nämnden vikten av att ha ett nära samarbete inom förvaltningen kring var och hur kommunen växer.

Förvaltningens kommentar:

Tack för synpunkterna. De skrivningar som finns i förslaget inrymmer även vuxenutbildningens grundläggande utbildningar då dessa ingår i "all utbildning efter grundskolan". Gällande vikten av samarbete kring var kommunen växer så har ett förvaltningsgemensamt arbetssätt för att hantera etableringsfrågor utvecklats.

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur och fritidsnämnden kommenterar bland annat översiktsplanens disposition och övergripande struktur. Planförslaget är för omfångsrikt och detaljerat i vissa delar, samtidigt som kommunens viljeinriktning är otydlig. Nämnden lyfter även specifika synpunkter på kartornas utformning och läsbarhet. Kapitlen som beskriver de lokala utvecklingsmöjligheterna för stadsdelar och kommundelar behöver balanseras och bli mer likvärdiga, och information om exempelvis Torekällberget och andra anläggningar justeras och uppdateras.

Nämnden lyfter vidare att kulturmiljö, precis som naturmiljö bör lyftas fram i kapitlet "Översiktsplanens roll." Ordet värdeskapande utveckling skulle behöva en förklarande text.

"En effektiv lokalförsörjning" bör flyttas fram i dokumentet från Kapitlet allmänna intressen till "proaktiv planering och en aktiv markpolitik" i inledningen.

Kultur- och fritidsnämnden kommenterar strategier för utveckling på Södertäljes landsbygder och kommundelar, bland annat gällande hur jordbruksmark och riksintressen beskrivs.

Nämnden lyfter att det blir otydligt kring hur förslag till nya idrottsanläggningar presenteras och rekommenderar att alla ska behandlas på ett likartat sätt, exempelvis nämns simhall (som det pågår förstudie kring) inte under Kultur och

fritid, men i de lokala utvecklingsmöjligheterna för Järna vilket inte finns med i rekommendationerna för förstudien.

Nämnden lyfter att även kulturmiljö bör stå med i översiktsplanens inledning under rubriken "Översiktsplanens roll", tillsammans med naturmiljö.

Vidare kommenterar nämnden strategierna under strategier för utvecklingen på Södertäljes landsbygder och kommundelar.

Förvaltningens kommentar.

Tack för synpunkterna. Förslaget har arbetats om, både texter och kartor har justerats. Textomfånget har minskat från samrådshandlingen. De lokala utvecklingsområdena har blivit mer likriktade i sin utformning.

Värdeskapande utveckling förklaras i de övergripande strategierna. Strukturen för strategierna har gjorts om, strategier för utveckling på landsbygden finns inte kvar i sin tidigare utformning. Jordbruksmarken beskrivs nu under bland annat i avsnittet risk, hälsa och säkerhet och riksintressen är som tidigare i ett eget kapitel. Avsnittet En effektiv lokalförsörjning har flyttats till Genomförande och kontinuerlig översiktsplanering som är en del av inledningskapitlet.

Nämnden lyfter flera olika anläggningar och platser där skrivningarna i översiktsplanen behöver förtydligas och förstärkas. Texterna har justerats för att beskriva exempelvis Torekällberget på ett bättre sätt. Även text om Östertälje IP som idrottskluster för inomhusidrott har lagts till. En eventuell simhall i Järna har tagits bort ur texten.

Skrivningen under översiktsplanens roll har uppdaterats och lyfter nu både kultur- och naturvärden. Strategier för utvecklingen på Södertäljes landsbygder och kommundelar har tagit bort i granskningshandlingarna för att renodla styrkedjan.

Miljönämnden

Miljönämnden anser att förslaget till översiktsplan behöver förtydligas kring hur planeringen ska bidra till att bibehålla, och om möjligt stärka förutsättningarna för biologisk mångfald. Vidare behöver det framgå hur kommunen ser på landskapsförvaltningen i relation till klimatförändringarna. Att en robust grön infrastruktur och biologisk mångfald är en förutsättning för att möta klimatförändringen.

Vidare framför nämnden att ekologisk hållbarhet beskrivas som basen på vilken de sociala och ekonomiska globala hållbarhetsmålen vilar.

Miljönämnden anser att strukturen för översiktsplanen behöver göras om och att de allmänna intressena behöver lyftas tidigare. Vidare behöver ekologiska samband respektive sociala samband beskrivas separat under avsnittet Strategier.

Nämnden lyfter att allmänna intresset Naturmiljö och vatten behöver omstruktureras och i stället delas i tre delar; Natur, Vatten respektive jordbruk.

Förvaltningens kommentar.

Tack för synpunkterna. Planförslaget är justerat utifrån synpunkterna gällande robust grön infrastruktur, biologisk mångfald och klimat. Allmänna intressen har flyttats fram i översiktsplanen och ekologiska och sociala samband har blivit två separata strategier. Texten om jordbruksmark behövde delas upp och beskrivas utifrån olika perspektiv. I allmänna intressen beskrivs jordbruksmark i kapitlet om näringsliv, risker samt i natur och vatten där jordbruksmark beskrivs utifrån biologisk mångfald och landskapsförvaltning.

Omsorgsnämnden

Omsorgsnämnden är positiva till att funktionsrättsaspekter såsom tillgänglighet i boende- och gröna miljöer genomgående har beaktats i framtagandet av översiktsplanen, men vill poängtera att det är viktigt att fortsätta arbeta aktivt med lagrum och konventioner för att säkerställa att alla med funktionsnedsättning kan delta fullt ut i samhället utifrån behov och önskemål.

Nämnden belyser särskilt vikten av att skydda och främja rättigheterna för barn med funktionsnedsättning, och även säkerställa deras delaktighet i beslutsprocesser som påverkar dem.

Vidare lyfter nämnden vikten av åtgärder för att skydda sårbara grupper, inklusive personer med funktionsnedsättningar från klimatförändringarnas effekter. De lyfter behovet av planer för att hantera extremväder och behovet av att beakta extremväder vid planering av exempelvis nya boenden enligt LSS.

Förvaltningens kommentar.

Tack för synpunkterna. Granskningshandlingarna har uppdaterats gällande vikten av att tillgodose behoven hos personer med funktionsnedsättningar i det fortsatta arbetet med genomförandet av översiktsplanen. Vikten av att skydda svaga och utsatta grupper från värme på grund av klimatförändringar har lagts

till. När nya byggnader planeras måste kommunen enligt plan och bygglagen i detaljplaneringen visa att marken är lämplig för bebyggelse och att klimatrelaterade risker som exempelvis översvämningsrisker går att lösa.

Tekniska nämnden

Tekniska nämnden poängterar att strategiskt arbete med markutveckling är avgörande för att uppnå attraktivitet, trygghet och trivsel. Nämnden är angelägen om att kommunkoncernen tydligt prioriterar exploatering och utbyggnadsprojekt som ska taktas med nämndens investeringsförmåga.

Tekniska nämnden ser positivt till att investera i framtida offentliga miljöer av hög arkitektonisk kvalitet. Nämnden är medveten om att satsning på god kvalitet för kommunens offentliga miljöer innebär en noggrann planering av resursbehov för framtida investeringar.

Behov har identifierats av att berika beståndet av grönområden och lekplatser i tätorterna. Nämnden ser att förslaget till översiktsplan skulle kunna stärkas ytterligare när det kommer till vilka grönområden som behöver bevaras och hur kommunen kan arbeta med planering av markreserver för grönområden för att tillgodose framtida behov.

Tekniska nämnden är positiva till konceptet stadsgator, men ser att skrivningarna skulle kunna förtydligas ytterligare. Även skrivningarna kring kommunens ambition gällande kollektivtrafikens utveckling bör konkretiseras, med bland annat utvecklingen av befintligt BRT-nät. Vidare önskar nämnden ett förtydligande av vad fyrstegsprincipen innebär för kommunens arbete med hållbar utveckling.

Nämnden anser att ytterligare beskrivningar av kommunens utvecklingsinriktningar gentemot jordbruksmark kan förtydligas.

Förvaltningens kommentar:

Tack för synpunkterna. Stadsgator redovisas inte längre i kartor men skrivningarna kring stadsgator har förtydligats ytterligare för att stödja en flexibel omvandling av gator utifrån lokala förutsättningar och funktion. Prioritering av transportslag samt kollektivtrafikens utveckling kommer inte rymmas inom översiktsplanen utan tas omhand i kommande mobilitetsstrategin. Fyrstegsprincipen (hur effektiv användning av befintlig infrastruktur alltid ska prövas innan ny byggnation övervägs) har förtydligats för att visa hur kommunen arbetar och vad principen innebär.

När det gäller bevarande och markreserver för grönområden ger översiktsplanen övergripande styrning. Samhällsbyggandet ska bland annat bidra till en mer likvärdig tillgång och närhet till kvaliteter som grönområden och större sammanhängande områden av både park och natur. En viktig faktor vid prioritering av bevarande av grönområden, utöver likvärdig tillgång och närhet, är de med en god ljudmiljö.

Planeringsinriktningarna om jordbruksmark har förtydligats. Dessa finns i kapitlet Risk, hälsa och säkerhet.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden lyfter vikten av ett nära samarbete inom förvaltningen kring var och hur kommunen växer. Nämnden pekar bland annat på vikten av att inkludera behovet av nya förskolor i alla detaljplaner som berör bostäder samt att reservera mark för att ha möjlighet att bygga nytt vid behov. Väl fungerande skolor och förskolor bygger en grund för en trygg kommun.

Vid förtätning av områden där det redan finns förskolor i området betonar nämnden vikten av att se över byggrätterna för befintlig förskola för att kunna bygga ut vid behov. När en förskola angränsar till park eller naturområde anser nämnden att antalet kvadratmeter i utemiljön kan minskas till förmån för en utbyggnad.

Vidare lyfter nämnden vikten av att samutnyttja lokaler och ändra användningsområde över tid, beroende på behov. Nämnden ställer sig även positiva till möjligheten att nyttja skollokaler till lokala mötesplatser i de bostadsområden där de finns.

Förvaltningens kommentar:

Tack för synpunkterna. I kapitlet om genomförande har skrivningar om samverkan och delaktighet i samhällsbyggandet stärkts för att stödja de behov som nämnden beskriver.

Översiktsplanen ger övergripande styrning för detta. Samnyttjande av lokaler är en viktig fråga i översiktsplanen, bland annat i en Utvecklingsinriktning och i det allmänna intresset Arkitektur och gestaltning. Däremot står inget specificerat kring just samnyttjande av park eller natur intill förskolegårdar.

Äldreomsorgsnämnden

Äldreomsorgsnämnden finner det mycket positivt att folkhälsa och sociala hållbarhetsaspekter beaktas i framttagandet av översiktsplanen. Nämnden ser dock att risker finns att äldre personers behov inte tillgodoses och vill därav särskilt poängtera vikten av att aspekter rörande äldre beaktas och hålls levande i det fortsatta arbetet med översiktsplanen.

Vidare lyfter nämnden vikten av åtgärder för att skydda sårbara grupper, inklusive äldre från klimatförändringarnas effekter. De lyfter behovet av planer för att hantera extremväder, behovet av att beakta extremväder vid planering av exempelvis nya vård- och omsorgsboenden samt säkerställa att alla har tillgång till nödvändiga resurser och skydd.

Förvaltningens kommentar:

Tack för synpunkterna. Skrivningarna har uppdaterats gällande vikten av att tillgodose äldres behov i det fortsatta arbetet med genomförandet av översiktsplanen. Planeringsinriktning i social sammanhållning har uppdaterat med att "Mötesplatser för äldre ska utvecklas utifrån deras behov och önskemål." Skrivningar om klimatförändringar och att skydda svaga eller utsatta gruppen från värme har lagts till. När nya byggnader planeras måste kommunen i detaljplaneringen visa att marken är lämplig för bebyggelsen och att klimatrelaterade risker som exempelvis översvämningsrisker går att lösa.

Kommundelsnämnder

Gemensamma synpunkter

Södertälje kommuns fyra kommundelsnämnder har inkommit med varsitt yttrande gällande samrådshandlingarna. Nedan presenteras de delar som är gemensamma, därefter lyfts ytterligare synpunkter från Enhörna, Järna, Hölö-Mörkö kommundelsnämnder, Vårdinge-Mölnbo har inte lämnat några ytterligare synpunkter.

Övergripande kommentarer

Kommundelsnämnderna lyfter att detaljeringsgraden i beskrivningen olika kommundelar och områdena behöver jämnas ut i planförslaget, så även skrivningarna om kulturmiljö som finns tydligt presenterade i vissa kapitel men inte i andra. Nämnderna lyfter också vikten av att ta tydligare hänsyn till bland annat riksintressen för friluftsliv och Natura 2000.

Förvaltningens kommentar:

Tack för synpunkterna. Texterna har uppdaterats i sin helhet för att jämnna ut bland annat detaljeringsgraden mellan olika områden. Skrivningarna om kulturmiljö har förstärkts i kapitlet lokala utvecklingsmöjligheter. Skrivningarna kring riksintressen har förstärkts.

Förskola och skola

Nämnderna lyfter att det är viktigt att behovet av för- och grundskola inkluderas i alla detaljplaner som rör bostäder. Vid förtätning av områden där det redan finns förskola är det viktigt att byggrätten för dessa ses över. Nämnderna lyfter också att i de fall en förskolegård angränsar till park eller naturområden så kan antalet kvadratmeter minskas till förmån för en utbyggnad.

Vidare lyfter nämnderna att närhetsprincipen är viktig vid planering av förskolor. F-6 skolor bör ligga i anslutning till bostadsområden, medan högstadieskolor kan placeras vid kommunens kollektivtrafikstråk.

Förvaltningens kommentar:

Skrivningarna i kapitlet Social sammanhållning och trygghet har uppdaterats utifrån bland annat dessa synpunkter, nu lyfts exempelvis närhetsprincipen fram tydligare. Samnyttjande av lokaler är en viktig fråga i översiktsplanen, bland annat i en Utvecklingsinriktning och i det allmänna intresset Arkitektur och gestaltning. Däremot står inget specificerat kring just samnyttjande av park eller natur intill förskolegårdar.

Kulturmiljö

Nämnderna är positiva till att kulturmiljön lyfts fram som en viktig aspekt på flera ställen i översiktsplanen men påtalar att beskrivningarna av kulturmiljön är ojämna i de kapitel som beskriver de lokala utvecklingsmöjligheterna.

Förvaltningens kommentar:

Avsnitten med de Lokala utvecklingsmöjligheterna för respektive kommun del har arbetats om och är nu mer likriktade i sin utformning.

Trafik och mobilitet

Nämnderna lyfter att det är viktigt med en tydlig inriktning mot att stärka kommunens områden och kopplingarna mellan dem. Vidare önskar nämnderna tydligare skrivningar och kartor om hur gång och cykel ska lyftas även i landsbygden, samt förtydliganden om vilka transportslag som ska prioriteras

på vilken plats. Nämnderna lyfter också behovet av att tydligare visa på hur Ostlänken påverkar de södra kommundelarna.

Förvaltningens kommentar:

Under utvecklingsinriktningen lyfts behovet av kopplingar fram extra tydligt under punkten "Stärka sambanden inom kommunen och med omvärlden". Texter och kartor som rör mobilitet har förstärkts i både utvecklingsinriktningen och i Trafik och Mobilitet. De generella planeringsprinciperna som rör gång och cykel gäller även för landsbygderna. Arbetet med gång- och cykel är ett pågående arbete, värt att notera är att de strategiska samband som syns i kartan på många håll innefattar möjliga cykelvägar och cykelsatsningar. Skrivningar om Ostlänkens påverkan har lagts till i de lokala utvecklingsmöjligheterna.

Näringsliv

Nämnderna önskar att kulturella och kreativa branscher tydligare ska synas även i strategierna för näringslivet.

Förvaltningens kommentar:

En planeringsinriktning i kapitlet Näringsliv, handel och kompetensförsörjning har uppdaterats i enlighet med synpunkten.

Jordbruksmark

Nämnderna betonar vikten av tydliga skrivningar om exploatering av jordbruksmark för att underlätta kommundelarnas uppdrag, då det kommer många förfrågningar som rör jordbruksmark. Nämnderna lyfter att nuvarande formuleringar behöver förtydligas.

Förvaltningens kommentar:

Planeringsinriktningen om jordbruksmark har förtydligats. Den finns i kapitlet Risk, hälsa och säkerhet. Kommunen anser att livsmedelsproduktion är avgörande för både självförsörjning och beredskap och avser att bevara jordbruksmark för fortsatt brukande, och endast tillåta ändrad markanvändning om det rör sig om ett väsentligt samhällsintresse och andra alternativ prövats men bedömts som olämpliga.

Klimat

Nämnderna tycker att kommunkoncernens övergripande mål om att vara klimatneutralt till 2030 borde synas tydligare i översiktsplanen.

Förvaltningens kommentar:

I ett av målen för samhällsbyggandet uttrycks ambitionen att Södertälje kommun snabbare ska minska utsläppen av växthusgaser, och på sikt vara en klimatpositiv kommun, i detta ingår även delmålet om att kommunkoncernen ska vara klimatneutral till 2030. Och att innovativa metoder för att binda och lagra koldioxid i naturen och i tekniska anläggningar ska utvecklas och användas.

Enhörna kommunaldelsnämnd

Utöver det som lyfts fram gemensamt av kommunaldelsnämnder trycker Enhörna kommunaldelsnämnd särskilt på vikten av att se över platser för kommande skolor och möjligheter för samnyttjande och samverkan gällande lokaler. För att ytterligare tydliggöra detta föreslår nämnden att "En effektiv lokalförsörjning" flyttas fram i dokumentet.

Vidare påtalar nämnden bland annat att det bör tydliggöras att den stadsnära landsbygden tillhör Södertälje kommunaldel genom en förflyttning i dokumentet.

Förvaltningens kommentar:

Tack för synpunkterna. Samnyttjande av lokaler är en viktig fråga i översiktsplanen och lyfts på flera ställen, Inom förvaltningen arbetar kontoren gemensamt med lokalförsörjningen och samutnyttjande inom ramen för lokalförsörjningen med lokalstrategier på respektive kontor.

Den stadsnära landsbygden ligger kvar kapitemässigt tillsammans med de fyra kommunaldelsnämnderna. Den stadsnära landsbygden har precis som de andra landsbygderna kvaliteter och utmaningar som skiljer sig från Södertälje stads.

Avsnittet om effektiv lokalförsörjning har flyttats till Genomförande-kapitlet.

Hölö Mörkö kommunaldelsnämnd

Kommundelsnämnden lyfter utbyggnaden av kommunalt VA i Hölö tillsammans med ett framtida tågstopp i Hölö och närheten till Ostlänken i Vagnhärad möjliggör en utbyggnad av Hölö tätort. Något som översiktsplanen behöver ta

höjd för. I yttrandet lyfts främst Wij-området och mark till väster om järnvägen fram, eftersom dessa är mest aktuella för utbyggnad i nuläget.

Nämnden lyfter att utvecklingen av landsbygden måste få ske även utanför de platser som trafikeras av befintlig trafik och kommunalt VA, då sådana skrivningar strider mot önskemålet om en levande landsbygd. Nämnden lyfter att det måste vara möjligt att bosätta sig på landsbygden även om detta innebär att man kommer bort från täta "noder" och tät trafik.

Vidare lyfter nämnden att det är av yttersta vikt att skalan för tätorten inte ändras, att vi inte "förtätar" befintliga villakvarter utan utvecklar med fler fina miljöer och bostadsområden och kopplar samman Hölö med Mörkö.

Nämnden frågar sig hur skrivningen om "Det är också viktigt att ta hänsyn till riksintressen för naturvård, friluftsliv och Natura 2000, samt till områden med stora samlade rekreations- natur- och kulturvärden, inklusive naturreservat." påverkar möjligheten till en varsam utveckling av Hölö och Mörkö.

Livsmedelsbutik

Placering av en ny livsmedelsbutik i Hölö tätort har länge diskuterats. Det finns ett beslut om placering av en affär vid Wij gammelgård. Denna placering har visat sig sakna stöd bland befolkningen i Hölö. I nuläget väljer kommunalnämnden att inte förorda någon ny placering utan att först och främst avvakta lösningen och utvecklingen av Wij-området och en ny tågstation innan ett beslut fattas.

Jordbruksmark

Hölö Mörkö kommunalnämnd poängterar att översiktsplanen inte behöver stärka skyddet för jordbruksmark ytterligare, detta då det redan finns ett lagstadgat skydd. Vidare lyfter de att skrivningarna om äldre ladugårdar bör strykas då detta är allt för detaljerat för en översiktsplan.

VA och dricksvatten

Nämnden pekar på att meningen "utvecklingen får inte heller medföra krav på allmän VA-försörjning" står i strid med den första principen för utveckling av landsbygden.

Vidare lyfter nämnden att Hölö tätort kommer ha behov av att ansluta fler till allmänt VA för att kunna växa och kunna utnyttja kapaciteten av den nya överföringsledningen.

Hölö Mörkö kommundelsnämnd önskar att formuleringarna kring avsaltning av havsvatten skrivs om, att det saknas belägg för att avsaltning av havsvatten skulle vara energikrävande och innebära hälsorisker.

Förvaltningens kommentar:

Tack för synpunkterna. I den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen (RUF 2050), pekas Hölö tätort ut som en serviceort. Om en tågstation blir aktuell bör Hölö få status som landsbygdsnod och utvecklas i den riktningen. Vad gäller utvecklingen av Wij-området i Hölö så hänvisar vi till det pågående detaljplanearbetet. I översiktsplanen nämns att Hölö bör utvecklas längs huvudstråken i orten, inte inom de befintliga villakvarteren. Skrivningarna kring livsmedelsbutik har ändrats, nu står det "centralt i orten".

I översiktsplanens utvecklingsinriktning står att "Landsbygderna ska utvecklas genom varsamma kompletteringar inom eller nära befintlig bebyggelse. Möjligheten att bo och verka på landsbygden ska fortsatt vara god och traditionella landsbygdsnärings ska främjas." Avsnittet om riksintressen har arbetats om och förtydligats.

Meningen "utvecklingen får inte heller medföra krav på allmän VA-försörjning" har tagits bort i granskningshandlingarna liksom skrivningar om äldre ladugårdar.

Skrivningarna kring jordbruksmark är nu i linje med det som står i lagtexten, det vill säga att endast i ringa omfattning tillåta ändrad markanvändning om det rör sig om ett väsentligt samhällsintresse och andra alternativ prövats men bedömts som olämpliga.

I Södertälje kommuns vattentjänstplan finns VA-utbyggnadsplanen för utbyggnad av allmänt vatten och avlopp. I den ingår inte en anslutning mot Botkyrka kommun.

Enligt vägledning från länsstyrelsen kan en avsaltningsanläggning ses som en extraordinär åtgärd. Den mark som kommunen planerar att använda för bebyggelse ska ha naturliga förutsättningar för det som avses för att kraven i andra kapitlet PBL ska kunna uppfyllas. Extraordinära åtgärder ska inte behöva vidtas. I kraven inryms i stor utsträckning ekonomiska överväganden. När kommunen bedömer om ett område är lämpligt för bebyggelse med hänsyn till möjligheterna att ordna exempelvis trafik, VA och avfallshantering, handlar det i huvudsak om att investerings- och driftskostnaderna för dessa anläggningar inte får bli onormalt höga.

Järna kommunaldelsnämnd

Kommundelsnämnden lyfter fram att en fler bostäder inom Järna tätort är en prioriterad fråga på nämnden och önskar att skrivningarna i översiktsplanen förtydligas kring detta. För att utvecklingen ska bli hållbar poängterar nämnden vikten av regelbunden spårtrafik med hög turtäthet. Nämnden lyfter att Järna station har potential att utvecklas till ett mindre resecentrum med både lokaltåg, regionala tåg och anslutande busstrafik. Tillgängligheten till naturreservat, tätortsnära grönområden samt kusten är en av Järnas kvaliteter som bör lyftas fram och förstärkas i texten.

Nämnden lyfter också utmaningarna med att E4an, stambanorna, kommande Ostlänken och väg 57 skapar barriärer inom kommundelen. De lyfter vikten av att stärka kopplingarna och överbygga barriärerna, för att bland annat minska trafiken genom centrum. Nämnden önskar att avsnittet om lokala utvecklingsmöjligheter utvecklas angående Ostlänkens påverkan på Järna med omnejd.

Nämnden poängterar att skrivningarna kring Moraån är otydliga, och att det behövs tydligare skrivningar om tillgängligheten. Vidare lyfter nämnden behovet av att förtydliga kartorna och de sambandspilar som finns.

Förvaltningens kommentar:

Tack för synpunkterna. De lokala utvecklingsmöjligheterna för Järna har uppdaterats i granskningshandlingarna, bland annat med tydligare beskrivningar av utvecklingen inom gång- och cykelavstånd från Järna station och utmed centrala stråk. Möjligheten till ett regiontågstopp tas också upp, däremot finns inga utökade skrivningar om Ostlänkens påverkan eftersom det, åtminstone delvis, tas upp i avsnittet trafik och mobilitet.

Texterna om Logsjön och Moraån har uppdaterats och ligger under rubriken Järna tätort.

Kommunala pensionärsrådet

Det kommunala pensionsrådet tycker att det är bra att tillgänglighetsaspekten lyfts redan i inledningen. Vidare lyfts behovet av fler gemensamma utrymmen som är tillgängliga för social interaktion, fler trygghetsboenden och anpassade lägenheter för äldre med närhet till bland annat vårdcentral.

Rådet lyfter även behov av tillgänglighet i exempelvis kollektivtrafiken och i trafiken nära boendet med exempelvis övergångsställen.

Förvaltningens kommentar:

Tack för synpunkterna. I trafik och mobilitetskapitlet har vi utvecklat skrivningarna och skriver nu att planeringen ska stödja en rättvis och jämlik tillgänglighet där alla Södertäljebor, oavsett ålder, kön eller fysisk förmåga ska kunna tillgodose sina behov och ta del av ett varierat utbud av funktioner. I avsnittet Bostäder lyfts behovet av att tillskapa olika typer av boenden för personer med särskilda behov.

Kommunala funktionshinderrådet

Det kommunala funktionshinderrådet tycker att det är bra att tillgänglighetsaspekten lyfts redan i inledningen. Rådet förutsätter att perspektivet finns med i det aktiva arbetet när visionerna ska omsättas i praktiken och ser fram emot att vara delaktiga i arbetet framåt.

Förvaltningens kommentar:

Tack för synpunkterna. Vi ser fram emot det fortsatta samarbetet.

Telgekoncernen

Telgekoncernen har lämnat ett gemensamt yttrande baserat på de olika bolagens specifika synpunkter. Nedan följer en genomgång av respektive bolags synpunkter.

Telge Bostäder

Telge Bostäder lyfter att det finns motsättningar mellan strategierna och de affärsmässiga principer som bolaget lyder under. Bland annat ser de en motsättning mellan skrivningarna i översiktsplanen och avkastningskravet som finns från kommunens sida. Vidare lyfter Telge Bostäder behovet av att se över möjligheten att tillfälligt nyttja lokaler som är klassade som bostäder för andra

ändamål för att minska risken för tomma lokaler och bidra bland annat till ökad trygghet och handel.

Telge Bostäder lyfter at det finns två formuleringar om byggande i lågkonjunktur som motsäger varandra, och framför allt att formuleringen om att bygga en jämn byggtakt oavsett konjunkturläge riskerar att leda till förluster och tomma bostäder. Telge bostäder poängterar att kommunens syn på framtida bilanvändning och behov av parkeringar bör förtydligas.

Förvaltningens kommentar.

Tack för synpunkterna. I yttrandet lyfter Telge Bostäder fram flera olika specifika byggnadsprojekt och detaljplaner. Dessa har behandlats i arbetet med granskningshandlingarna. Värt att notera är att även om ett område inte klassas som ett med "stor utvecklingspotential" så finns det fortfarande utrymme för kompletteringar och utveckling av området.

Planförslaget har uppdaterats i dialog med Telge Bostäder, vissa synpunkter har tagits omhand i översiktsplanen medan andra har hanterats i det gemensamma arbetet med en handlingsplan för bostadsförsörjning. Gällande framtida bilanvändning och behov av parkeringar så pågår arbetet med både mobilitetsstrategi och parkeringsstrategi.

Telge Fastigheter

Telge Fastigheter efterlyser en mer ingående beskrivning i översiktsplanen om kommunens syn på att säkerställa marktillgång för samhällsnyttiga verksamheter vid ny exploatering och förtätning, samt vägledning kring främjandet av samlokalisering av byggnader och mark.

Vidare frågar Telge Fastigheter om det är relevant att lyfta skol- och förskolegårdars storlek och utformning i översiktsplanen eftersom riktlinjerna kan hinna ändras till 2050. Allt för exakta formuleringar riskerar att bli en begränsning. Telge Fastigheter föreslår en utvecklad praktisk formulering jämfört med Boverkets riktlinje.

Förvaltningens kommentar.

Tack för synpunkterna. I genomförandekapitlet kan man läsa om samhällsnyttiga verksamheter och lokalisering samt säkerställande av verksamheternas behov i den fysiska planeringen. Vägledning kring främjandet av samlokalisering av

byggnader och mark finns i kapitlen, Arkitektur och gestaltning samt i Kultur och fritid. Storlek på skol- och förskolegårdar har tagits bort och i stället formulerats så här; Skolmiljöerna ska vara anpassade till barnens behov och utformas för att främja lärande, kreativitet och lek. De bör även kunna fungera som mötesplatser på fritiden.

Telge Nät

Telge Nät lyfter behovet av att ta fram en gemensam utbyggnadsplan så att VA renoveringar kan planeras och utföras i samband med ombyggnationer av exempelvis gator.

Telge Nät lyfter också att de saknar tydliga beskrivningar och ställningstaganden för hur kommunens dricksvattenförsörjning ska skyddas och utvecklas. De lyfter bland annat behov av att förtydliga riksintressen för dricksvattenförsörjning.

Vidare lyfter de att det i översiktsplanen ska framgå att och på vilket sätt riksintresset och Malmsjöåsens och Södra Mälarens vattenskyddsområden ska skyddas långsiktigt för framtida generationer.

I nuläget saknar Södertälje reservvattenförsörjning. Reservvatten är en del i kommunens vattenförsörjningsansvar och den civila beredskapen.

Vidare lyfter Telge Nät bland annat att översiktsplanen bör innehålla något om energieffektivisering i befintliga och nya fastigheter, risker kopplade till bränslelager och lagring av batterier (exempelvis elbilar) och att BIO-CCS bör lyftas fram.

Förvaltningens kommentar.

Tack för synpunkterna. I genomförandekapitlet betonas vikten av samverkan och delaktighet i samhällsbyggandet av bland annat teknisk infrastruktur. Hur detta sker är upp till andra processer och Telge Nät kan lyfta dessa behov där, för en gemensam utbyggnadsplan vid renoveringar av ledningsnät och ombyggnationer av exempelvis gator.

Beskrivningar och ställningstaganden för hur kommunens dricksvattenförsörjning ska skyddas och utvecklas har förtydligats i tekniska försörjningssystem och i beskrivningen av riksintresset. Reservvatten beskrivs som efterfrågas.

Energieffektivisering i befintliga och nya fastigheter nämns i kapitlen Arkitektur och gestaltning, Kulturmiljö och Tekniska försörjningssystem. Enligt Södertälje

hamn finns inga risker kopplade till bränslelager och lagring av batterier (exempelvis elbilar). BIO-CCS lyfts på flera ställen i granskningsförslaget.

Telge Återvinning

Telge Återvinning betonar vikten av att översiktsplanen redovisar både befintliga och framtida behov av större avfallsanläggningar, återvinningscentraler och deponier. Det är viktigt att proaktivt och strategiskt planera deras lokalisering för att uppnå logistisk effektivitet. En ny avfallsanläggning kan motivera ett tematiskt tillägg till översiktsplanen för att hantera specifika frågor som berör hela kommunen. Vidare behöver planen tillse att mark för mindre kvartersnära återvinningscentraler prioriteras i samtliga stads- och kommundelar.

Förvaltningens kommentar:

Tack för synpunkterna. Skrivningarna i kapitlet tekniska försörjningssystem har uppdaterats och lyfter nu tydligare fram typer och behov, av bland annat avfallsanläggning, samt andra former av anläggningar och vikten av att avsätta plats och mark för dem för att uppnå logistisk effektivitet.

Södertälje hamn

Södertälje Hamn har identifierat tre viktiga medskick kring den planerade översiktsplanen 2050 för Södertälje kommun: hållbar utveckling, effektiv logistik och integration med staden. Hamnen kan bidra till ökad hållbarhet genom att främja användningen av elektrifierade och andra fossilfria transportmedel, förbättra logistiska flöden och använda innovativa lösningar för att minska energiförbrukningen. För att främja ekonomisk tillväxt och social sammanhållning föreslår hamnen att skapa bättre integration mellan hamnområdet och stadens övriga delar. Genom samverkan med offentlig sektor, näringsliv och akademi kan hamnen utveckla och implementera hållbara lösningar som gynnar både lokalt och globalt.

Förvaltningens kommentar:

Tack för synpunkterna. Förslaget har utvecklats i enlighet med synpunkterna, i avsnittet om innovation och utveckling samt i trafik och mobilitet. Där framgår att vi ska stödja användningen av fossilfria transporter, effektivisera omlastning samt samverkan och innovation.

Söderenergi

Söderenergi noterar att översiktsplanen lyfter fram möjligheten att utveckla ett energikluster i anslutning till Igelstaverket. De ser positivt på att kommunen i översiktsplanen har avsatt mark för att Igelstaverket ska ha möjlighet att fortsätta utvecklas. Söderenergi lyfter att Söderenergis planerade anläggning för bio-CCS finns med i Klimat och Miljö-strategin, och föreslår att denna även lyfts fram i Översiktsplanen.

Förvaltningens kommentar.

Tack för synpunkterna. Igelstaverkets planerade utveckling av BIO-CCS-anläggning nämndes i planförslaget men har nu förstärkts i en planeringsinriktning samt att den nämns i Lokala utvecklingsmöjligheter i beskrivningen av Gärtuna.

Yttranden från politiska partier

De synpunkter som inkommit från politiska partier och föreningar hanteras inte i den här samrådsredogörelsen eftersom det finns en brett sammansatt politisk styrgrupp för översiktsplanen.

Centerpartiet i Södertälje

Nedan följer Centerpartiet i Södertäljes yttrande i sin helhet:

En översiktsplan ska ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön. (3 kap. 2§ PBL) Genom den fysiska miljön påverkar vi hur människor lever och vilka möjligheter människor har att få sin vardag att fungera. Det innebär även att översiktsplanen bör beskriva hur människor lever vid planens mållår, i det här fallet 2050. Det är naturligtvis svårt att sja om framtiden, men vi kan vara säkra på att den inte ser ut som det gör idag. Det räcker att blicka 25 år bakåt i tiden. Då blir det märkligt att diskutera kommunens utveckling som om dagens tekniska förutsättningar kommer att vara desamma 2050.

Inledningsvis vill Centerpartiet se att översiktsplanen kompletteras med en vidare nulägesanalys, som mer tar avstamp i hur Södertälje mår idag. Det geografiska läget beskrivs, med tillgångar och utmaningar, men vad det innebär att bo i Södertälje kommun idag saknas.

Några nedslag att arbeta in i översiktsplanen kan vara att Södertälje det senaste decenniet präglats av

- Växande kriminalitet med särskilt många ungdomar involverade.
- Omfattande invandring som skapar en obalans mellan tidigare och nya grupper.
- Starka stora industrier som behöver kompletteras med många företag i mellanstorlek och mindre företag.
- Utflyttning av spetskompetens vid KTH och Science Center – dvs avtappning av utvecklingskraft.
- Minskande handel och aktiviteter i Södertälje City – med ökande konkurrens från köpcentra utanför centrum och i Skärholmen och Kungens kurva.
- Kanalens barriäreffekt delar upp staden och försvårar utvecklingen.

Men på motsvarande sätt finns det ett antal positiva saker att uppmärksamma från samtiden.

- Gynnsamt läge i regionens och Storstockholms stora efterfrågemarknad för livsmedelsproduktion och förädling.
- Gynnsamma förutsättningar med viktiga kommunikationsstråk med motorvägar, järnvägar och sjöfart mot Mälaren och Bergslagen.
- En underbar natur och det Sörmländska landskapet inpå.
- Fantastiska vattenlägen att utveckla ny bostadsbebyggelse vid.
- Närheten till Stockholms arbetsmarknad, handel och kultur.
- En målmedveten satsning på skolan.

Centerpartiet håller med om att de fyra övergripande strategierna är rätt valda. Men, och det är ett mycket viktigt men, det gäller att se dem som delar av en helhet. I samrådsförslaget ser vi hur varje strategi får leva sitt eget liv och därmed talar emot varandra. Exempelvis riskerar "Utveckla befintliga bebyggelseområden" att landa i att allt som inte hör hit inte ska utvecklas, vilket talar emot "Stärka sociala och ekologiska samband" som kan kräva att utveckla just det som finns däremellan, oavsett om det är i tätorten eller på landsbygden.

Det medför att ny bebyggelse ska kunna utvecklas också på våra landsbygder och inte bara nära våra tätorter. Det ska vara möjligt att starta nya samlingar av

hus och att bygga om befintliga hus, t. ex. ekonomibyggnader till bostäder och för företag. Idag finns tekniska lösningar för vatten och avlopp som möjliggör det. Anropstrafik är ett exempel på nya alternativa kollektivtrafiklösningar. Idag har vi en väl utbyggd service i form av skolskjutsar, VA och sophämtning på den största delen av våra landsbygder, så inte heller det är ett hinder för att bygga på landsbygden. All mark kan inte bli ett museum eller skyddas för klimat, livsmedelsproduktion eller biologisk mångfald. Viktigt att privata markägare har möjlighet att pröva exploatering utan att det blir automatiskt stopp hos myndigheter på grund av ÖP. Strategin måste vara tillåtande så att människor kan bygga, bo, leva och verka överallt i vår kommun.

Det medför också att, på samma sätt som vi vill binda samman våra stadsdelar, ska vi kunna binda samman våra tätorter. Det är så vi stärker sociala samband i hela kommunen. För att nå dit behöver landsbygdsutveckling främjas i översiktsplanen, vilket måste innebära att fler har möjlighet att bygga, bo och driva företag på landsbygden. Med nuvarande formuleringar blir en

utveckling av landsbygderna omöjlig. Ett exempel är att "särskild varsamhet bör vidtas för jordbruksmark som är stads- eller tätortsnära, sjönära och högvärdig". Det innebär i praktiken att till exempel Hölö tätort inte kan växa. Motsvarande skrivningar om skogen omöjliggör också landsbygdsutveckling. Dessa måste omformuleras eller tas bort.

Som vi tidigare varit inne på är teknikneutralitet viktigt när vi diskuterar framtiden. Särskilt tydligt blir det när skogen avhandlas i samrådsförslaget. Det är viktigt att komma ihåg att de naturvärden vi idag ser i våra skogar är resultatet av flera generationers skötsel och brukande med grund i de stora forskningsbaserade, vetenskapliga metoder skogsbruket formats och formas av och efter gällande svenska regler/lagar i samklang med naturen. Vi vet också att under historien har biotoper förändrats och förflyttats. Därför blir det helt fel att i en översiktsplan skriva in vilken avverkningsmetod som ska användas. Det måste anpassas till tid, kunskap och markförhållanden när det är dags att avverka. Allt annat är framtidsfientligt. Exempelvis har blädning prövats i större skala i norra Sverige under vetenskaplig kontroll med resultatet att efter några år minskar tillväxten och de positiva klimateffekterna. Centerpartiet föreslår att avverkningen och avkastningen ska kvantifieras efter hur stor tillväxten är i skogen, tex 65% av årlig tillväxt över en tioårig cykel, genom röjning, gallring och avverkning och att även ekonomisk avkastning av betydelse lämnas årligen. Skogen är som näring, oändlig och en förnyelsebar resurs men det förutsätter aktiv skötsel och brukande.

Utöver vad som ovan beskrivits har vi följande konkreta förslag till förändringar och tillägg.

Mål

Mål 1.2: Stryk de sista två meningarna. De begränsar landsbygdsutveckling.

Dessutom, vem

avgör vad kultur och fritidsliv ska ha för innehåll för att de ska styra vad som får byggas?

Mål 2.2: Tredje stycket, sista meningen ska utgå.

Mål 3.1: Tredje stycket, näst sista meningen utökas till "Attraktiva bostäder som lockar fler

boende till kommunen ska byggas i stad, tätort och på våra landsbygder.

Mål 3.2: Andra meningen är väldigt styrande och bör omarbetas/utgå.

Strategier

Stärk sociala och ekologiska samband: Andra stycket, näst sista meningen ändras till "Lokalt

vill vi utveckla finmaskiga gång- och cykelnät..."

Lokala utvecklingsmöjligheter

Gång- och cykelvägar utvecklas med följande förslag.

- Järna längs Tvetavägen med målpunkter Almnäs (nytt stort arbetsmarknadsområde) och Södertälje, Vasaområdet.
- En sträckning från Järna över Södertuna/Gerstaberg (nytt arbetsplatsområde) -Persnäs- Scania/Södertälje centrum.
- En sträckning från Edeby -Hölö tätort-Åbykorset- Järna och Åbykorset - Åbynäsbadet

Avslutningsvis vill vi göra några mycket konkreta nedslag och konstateranden:

- Passage under Södertälje kanal är kritisk infrastruktur både för Sverige och Södertälje.
- Mycket bra med stationer till regionala tåget på båda sidor om kanalen.
- Positivt att omvandla stadsgator så fler trafikslag har god framkomlighet.

- Bra att skapa attraktiva entréer till Södertälje stad. Från trafikplats Moraberg till
- Mälarbron borde kunna göras mindre motorvägsaktig för att lugna ner trafiken på bron.
- Positivt med tankarna på en större scen i kombination med kongresshall.
- Fler bostäder i/nära stadskärnan är en förutsättning för ett levande centrum.
- Attraktiva och trafiksäkra gator: Sammankoppla stadens olika delar med infrastruktur är bra, men det måste också finnas intressanta saker mellan delarna. T.ex. parker, hus, vacker miljö för att underlätta integrering mellan områdena.
- Tydligare utveckling av Bårstafältet för att knyta ihop de norra stadsdelarna med centrum. Nämns i utveckling av Bårsta, men skulle behöva fördjupas och tydliggöras.
- Vi saknar Snäckviken som utvecklingsområde. Det finns potential för attraktiva lägen utmed vattnet.

Liberalerna Södertälje

Nedan följer Liberalerna i Södertäljes yttrande i sin helhet:

Totalförsvar.

Liberalerna ser att det saknas fokus på planeringen av hur Södertälje tätort skall hållas samman vid händelse av att övergångarna över kanalen slås ut. Med enbart 3 noder för överfart av kanalen och mycket samhällsverksamhet är koncentrerade till endera sidan av kanalen. Översiktsplanen bör ta höjd för hur tillfälliga förbindelser över kanalen snabbt kan upprättas vid behov för att möjliggöra för rörlighet över kanalen.

Möjlighet att äga sin egen bostad.

Vi vill bygga ett samhälle, inte bara bostäder. För att minska segregation och öka tryggheten i utsatta områden behöver fler invånare äga sitt eget boende. Forskningen visar att nedgångna områden skapar social utsatthet och känslan av att vara bortprioriterad, vilket förvärrar segregationen. När människor har ett direkt ekonomiskt intresse i sina hem så ökar engagemanget för bostadsområdet

och samarbetet mellan grannar. Därför föreslår vi att fler hyresrätter omvandlas till bostadsrätter för att skapa ett mer sammanhållet och inkluderande samhälle.

Fler parkeringar i centrum.

Vi vill starkt betona behovet av att prioritera fler parkeringsplatser i centrum. Behovet av vettiga parkeringsplatser kräver att parkeringslösningar hänger med i utvecklingen för att säkerställa tillgänglighet och underlätta för invånarna. Vi anser att fler parkeringsplatser kommer bidra till en mer välfungerande och attraktiv kommunmiljö.

Underlätta för äldre och människor med funktionsnedsättningar.

Underlätta framkomlighet och gör vardagen enklare för våra äldre invånare samt för personer med funktionsnedsättningar. Vi ser det som en självklarhet att stadsutvecklingen ska inkludera trygg och tillgänglig infrastruktur som stödjer ett aktivt och självständigt liv för alla, oavsett ålder eller funktionsförmåga.

Moderaterna i Södertälje kommun

Nedan följer Moderaterna i Södertälje kommuns yttrande i sin helhet:

Moderaterna i Södertälje har granskat översiktsplanen som är ute på samråd och önskar framföra följande synpunkter:

Moderaterna i Södertälje anser att en variation av bostäder är avgörande för att skapa en attraktiv kommun som främjar bostadskarriär och valfrihet. Genom att satsa på infrastruktur och bra service kan vi göra Södertälje till en plats där både nuvarande och framtida invånare vill bo och arbeta samt bidra till kommunens tillväxt och trivsel. Bostadsutbudet och upplåtelseformer är en central fråga för att få människor att vilja bosätta sig i Södertälje. Översiktsplanen bör därför främja en bred variation av upplåtelseformer för att möta efterfrågan från olika grupper. Just nu ser vi en överrepresentation av hyresrätter i Södertälje, vilket inte möter efterfrågan. Vi anser därför att fokus bör ligga på villabyggnad samt stora och små tomter. Vi vill även lyfta att det är viktigt att se över Telge Bostäders bestånd och prioritera omvandling av hyresrätter till bostadsrätter innan vi bygger fler flerbostadshus. En omvandling skulle bidra till att öka ägandeformen i ett område, vilket kan leda till en starkare känsla av gemenskap och engagemang bland de boende. När människor äger sina hem är de mer benägna att investera tid och resurser i sin bostad och sitt närområde, vilket kan skapa en positiv cykel av förbättringar, trygghet och ökad trivsel. Dessutom kan fokus på omvandling av befintliga bostäder också ha positiva miljöeffekter. Det minskar behovet av att ta nya områden i anspråk och bidrar till att bevara grönområden och befintlig

infrastruktur. Genom att i första hand använda de resurser och byggnader vi redan har kan vi skapa ett mer hållbart och effektivt samhälle. Vi vill även poängtera vikten av att bevara och värna kulturmiljöer i Södertälje så att vi inte öppnar upp för rivning och förtätning i dessa områden.

Inflyttning och kommunens attraktionskraft hänger ihop med hur vi planerar vår framtida bebyggelse. För att attrahera nya invånare är det viktigt att vi skapar bra kommunikationer, skolor och bostäder. Många av de som flyttar från kommunen är ofta unga som söker sina första bostäder, vi måste skapa fler möjligheter för denna grupp att bosätta sig i Södertälje. Samtidigt måste vi göra kommunen mer attraktiv för att få inpendlare att vilja bosätta sig här genom att erbjuda de bostäder som efterfrågas. Ett varierat bostadsutbud, som inkluderar både nya och befintliga bostäder och möjliggör en bostadskarriär, kan skapa förutsättningar för människor att flytta inom kommunen i stället för att lämna den.

Moderaterna anser att valfrihet är en grundläggande princip för att främja trivsel och nöjdhet bland våra invånare. Det är viktigt att översiktsplanen möjliggör olika boendeformer och tomtstorlekar för att tillgodose olika behov och livsstilar.

Genom att erbjuda en större variation av tomtstorlekar kan vi främja en diversifierad bebyggelse där både små och stora hushåll kan trivas. Därför anser vi att det är viktigt att översiktsplanen tillåter en spridning av tomtstorlekar inom samma område för att möta olika behov och önskemål. Genom att erbjuda olika tomtstorlekar kan vi skapa en mer dynamisk och attraktiv bostadsmarknad, där både familjer och individer kan hitta ett hem utifrån sina ekonomiska förutsättningar och livsstilar.

Vi ser ett behov av att hantera förtätningen och detaljstyrningen på landsbygden med försiktighet, så att vi inte försvårar för de som vill bygga sina egna hus. En överdriven förtätning på landsbygden riskerar att utplåna landsbygdens karaktär. Det är även viktigt att beakta förtätningens effekter i övriga kommunen, inte minst kopplat till våra utsatta områden.

En överdriven förtätning i dessa områden kan påverka både trivsel och trygghet negativt och i värsta fall bidra till ytterligare uppdelning. Genom att prioritera en balanserad utveckling där nya bostäder integreras på ett hållbart sätt, kan vi säkerställa att befintliga samhällen utvecklas utan att överbelastas.

Sammanfattningsvis anser vi att översiktsplanen för Södertälje bör sträva efter att främja valfrihet, minska detaljstyrningen, diversifiera bostadsutbudet och bevara kulturmiljön, för att skapa en attraktiv och hållbar framtid för alla invånare.

S-kvinnor Södertälje

S-kvinnor i Södertälje lyfter fram att det i Södertälje är stor efterfrågan på små lägenheter för ungdomar och stora för barnfamiljer. I och med att de ekonomiska förutsättningarna för invånare i kommunen är sämre än länet i snitt behövs billiga bostäder, vilket också är en utmaning för kommunen. Vidare lyfter man att många hus idag saknas hiss och uppmanar till att försöka få fastighetsägare att installera hiss så att äldre kan bo kvar. Föreningen lyfter också vikten av blandad bebyggelse och upplåtelseformer och tillgängliga bostäder med exempelvis hiss.

Föreningen lyfter att kommunen bör ha en norm för att få likartad bebyggelse inom områden. Vidare ser man ett behov av att bygga ett äldreboende centralt i Södertälje stad och inte bara i kommundelarna. S-kvinnor efterlyser också en diskussion om hur vi vill att våra centrum ska vara uppbyggda.

S-kvinnor ställer sig frågande till varför det föreslås ett segregerat område i Almnäs samtidigt som det står om betydelsen av att knyta ihop områden.

När det kommer till kommunikationer pekar S-kvinnor på vikten av att kommunikationerna ska finnas på plats när människor flyttar in i nya områden. Och poängterar att kommunikationer är viktiga även inom kommunen, det handlar inte bara om resande till och från Stockholm.

Birka Socialdemokratiska förening

Birka socialdemokratiska förening lyfter behovet av att stärka skyddet för rekreationsområdet Ragnhildsborg. De lyfter fram att på en sträcka av ett par kilometer, i direkt anslutning till stadens centrala delar, finns det ovärderlig natur, ett unikt pärlband av verksamheter, rekreationsmöjligheter och möjlighet till friluftsliv. Området är populärt och mycket välutnyttjat idag.

I samrådshandlingarna pekar Ragnhildsborgsområdet ut som ett viktigt natur- och fritidsområdet, det är inte ett tillräckligt starkt skydd menar föreningen. De påpekar att planförslagets skrivningar "I första hand utvecklas" och "liten potential för bebyggelse" ger en öppning för en framtida exploatering.

Föreningen menar att området ska pekas ut som friluftsområde skyddat från den framtida expansionen, tillsammans med en utökning av Talbyskogens naturreservat.

Föreningen lyfter att förslaget inte är helt lättolkat och att de olika avsnitten är olika konkreta och att det ibland är svårt att veta vad som ligger till grund för förslagen.

Vidare lyfter föreningen att befolkningsprognosen är osäker och bör göras med försiktighet, bland annat lyfts de låga födsletalen, elektrifiering och AI:s påverkan på arbetsmarknaden. Föreningen frågar sig om det inte vore rimligare att redovisa prognosen för 0-tillväxt eller en mycket låg befolkningsprognos.

Gällande förtätning påpekas det att översiktsplanen är inkonsekvens, delvis förespråkas förtätning samtidigt som större exploateringar som exempelvis den i Visbohammar finns med. En möjlig slutsats är det behövs fler strategier än den om ensidig förtätningen. Möjlighet till en "organisk" tillväxt på "bredden" bör inkluderas i perspektivet. Olika förutsättningar för olika platser i kommunen, liksom olika möjligheter att lösa de mål och intressekonflikter som ryms inom den grundläggande strategin bör tydliggöras.

Föreningen lyfter behov av lokaler för samling, möten och aktiviteter i kommunens olika centrum. Även behovet av mötesplatser för unga mellan 18- 20 som hamnar mellan stolarna. Så också möjlighet till stadsodlingar.

Föreningen lyfter att trafiksituationen kring Birka och Turingekorsen behöver hanteras tidigare än en ny tunnel under kanalen kan vara på plats.

Föreningen lyfter risken att förtätningen i Brunnsäng riskerar att leda till överexploatering på bekostnad av den yttre livsmiljön och befintliga boenden.